

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200450

UNIVERSAL
LIBRARY

OUP-67-11-1-68-5,000.

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No.

Accession No.

Author

Title

This book should ~~be~~ returned on or before the date last marked below.

ಕೂರಿನುರು.

ನೂರನೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

All Rights Reserved.

Printed & Published by **B. V. Narasimha Iyengar**,
at the Royal Press, Mysore.—**1921**.

TO
H. H. THE YUVARAJA
Sri Kantirava Narasaraja Wodeir Bahadur
THIS WORK
IS
RESPECTFULLY DEDICATED
(With Permission Graciously Granted)
IN TOKEN OF DEVOTION AND LOYALTY
TO THE
MYSORE ROYAL FAMILY
BY
THE AUTHOR

ವಿ ಜ್ಞಾನ ನೆ .

1921—22 ನೇಯ ಇಸವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
 "ಎನ್‌ಟ್ರಿನ್‌ಸ್" ತರಗತಿಗೂ, ಕನ್ನಡ "ಅಪ್ಪರ್ ಸೆಕಂಡರಿ" ತರಗತಿಗೂ
 ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್‌ಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಕಾರಣ
 ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಮುದ್ರಿಸಿರುವೆನು.

ಮೈಸೂರು.
 1921.

ಬಿ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್.

ವಿ ಜ್ಞಾನ ನೆ .

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಾವರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದುಹೋಗಿ
 ಬಹಳಕಾಲವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ
 ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ
 ವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು V ನೇ ಘಟಕ ತರಗತಿಗೆ 1921 ನೆಯ ಇಸವಿ
 ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್‌ಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕ
 ಮಹನೀಯರು ಪುನಃ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧವಾದರೊ ಮೊದಲ
 ಮುದ್ರಾವರ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶುದ್ಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಪುನಃ
 ಮುದ್ರಿಸಿರುವೆನು. ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮಹನೀಯರಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ
 ಸೇವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದಾಠ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು.
 ಜನವರಿ 1920.

ಬಿ. ವಿ ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ.

ವಿ ಜ್ಞಾನ ನೆ .

ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ಲೇಖಕರಾಗಿರುವ
 ಸರಿವ್ರಾಜಕರೊಬ್ಬರು ಅಧಿಗಾಢ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದ್ದ
 ಗ್ರಂಥವನವಲಂಬಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಅವರಂಗಳಹುನ
 ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೂಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಉಪಾಭೇಷವಾದ ವಿಚಿತ್ರ
 ಉಪನ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಿಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗಿಯೂ
 ಇರುವುದು—ಇತಿ.

ಮೈಸೂರು.
 ನವಂಬರು 1906.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

ಶ್ರೀ ೩.

ಶ್ರೀ ಯ್ಯೋಗನಮಃ ೩.

ಕೋರಿಂ ನೂರು.

ಉ ಪ ಕ್ರ ಮ ಣಿ ಕೆ

ಈ ದಿನ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಹೋರಿಯಾ ಉತ್ಸವ*. ಜನಕೋಲಾಹಲ ಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಜನಗರವು ಜನಶೂನ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜವೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಗದ್ದಲವಿಲ್ಲ. ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಟ್ಟಗುಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶೈಲಶಿಖರದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಟೆಗೆಸಲುವಾಗಿ ಆಡವಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಅಸ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪಶುಯುದ್ಧದ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಯಾರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಒಂದಿಲ್ಲ ಬೇರೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆರೆಯಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕರು ನಾಯುಸೇವನೆಗೋಸ್ಕರ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಯ ಪಾಶ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರದ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಮದಲ್ಲಿ ತೋಯ್ದ ಪದ್ಮದಹಾಗೆ ಶುಭ್ರವಶನವೆನ್ನುತ್ತಿಟ್ಟು ಹಿಮ್ಮಡಿಯವರೆಗೂ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಶಪಾಶವುಳ್ಳ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂವುಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಂದಿರದ ಹೊಸ್ತಿಲಮೇಲಿಟ್ಟು ತಲೆತಗ್ಗಿದವಳಾಗಿ

* 'ಅಹರ' ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಶರವ ಉಂಟಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಬೇಟೆಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಆಡವಿಗೆ ಹೋಗುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಸವವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪಶುಯುದ್ಧವೆಂದೂ ಹೆಸರು.

ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿವಿಾಲಿತನಯನೆಯಾಗಿ ಕಾತರವಚನಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಶುಕ್ಲದಶಮಿಯ ಅವೂರ್ಣಕಳೆಗಳುಳ್ಳ ಬಾಲಶಶಿಯಹಾಗೆ ಹತ್ತುವರ್ಷದ ಬಾಲೆಯೊಬ್ಬಳು ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲ ಭಾರನಿರದ ಬಗ್ಗಿದ ಕಿಂಶುಕವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ತಲೆಯತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಕೆರೆಯ ನೀರಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅವನ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ರಕ್ತಮಯವಾಗಿ ದ್ದಿತು. ನೊಂಟದಲ್ಲಿ ಒರೆಕೂರಿಸಿದ ಕತ್ತಿ. ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಹುಡುಗನು ಮೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ತವನ್ನು ತೋಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸೋಪಾನದ ಮೆಟ್ಟಲುಮೇಲೆ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಆದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಯಾರ ವಶ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು? ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಅಡವಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಅಡವಿಯನ್ನು ಸೇರುವುವು! ಹುಡುಗನು ಕಿಂಶುಕವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, “ ನೀನಾರು? ಬಬ್ಬಳೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡುವುದೇನು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಹುಡುಗಿಯು ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸಿ, “ ಮೇಲೆ ನೋಡು, ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಹೂವು ಅರಳಿದೆ! ” ಎಂದಳು.

“ ನಿನಗೆ ಆ ಹೂವು ಬೇಕೆ? ”

“ ನನಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕುವವಗೆ ಪೇಗೆ? ಒಪಕ ಮೇಲೆರುವ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿದೆ. ”

ಹುಡುಗ—(ನಕ್ಕು) ಎತ್ತರವಾದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೂವನ್ನು ಯಾರೂ ಕೆಡಹಲಾರ? ನೀನು ನನ್ನ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರು. ಈಗಲೇ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಹೂವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಂದುಕೊಡುವೆನು.

ಹುಡುಗಿಯು ಹರುಷದಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, “ ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿ ಘಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ” ಎಂದಳು.

ಹುಡುಗ—ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ರಾಜವೂತನು ಹೂವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಬರಿಯುವನೆ? ಇದೋ, ನೋಡು! ಬೇಟೆಗೆ ಸಲು

ವಾಗಿ ನಾನು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನಾನು ಹುಡುಗನೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇರೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಂದೆ ಪೋದರು ಹದಿನಾರಾಣೆ ರಾಜವೂತ ಸೇನಾಪತಿ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ಒಂದು ಕಾಡುಹಂದಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿಯೇ ಸೋತುಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು. ಹಂದಿಯ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸೇನಾಪತಿಯು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೀಳಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸೇನಾ ಪತಿಗೆದುರಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡೆನು. ಇದನೋಡು! ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯ ಹಲ್ಲೂರಿ ರಕ್ತಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಭಯದಿಂದ ಹಿಂಜರಿದೆನಿ? ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಾಗ ಮೈಯಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ, ನೋಡು? ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಜುವೆನಿ?

ಹುಡುಗಿಯು ಹೂವು ಎಕ್ಕುವುವೆಂದು ಹರುಷವನ್ನು ತಾಳಿದಳು. ಆದರೆ ಮನದಲ್ಲಿ, ತನಗೋಸ್ಕರ ಹೂವು ತರವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹುಡುಗನ ಮೈಗೆ ಮುಳ್ಳು ತಾಕಿ ಘಾಯವಾದೀತೆಂದು ಭಯಪಟ್ಟು, ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮನನೊಂದು, ಮೃಣಾಳದ ಹಾಗೆ ಸುಕುವಾರವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸಂಚಾಲನದಿಂದ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮುಂಗುರುಳ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, “ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈಗೆ ಮುಳ್ಳುತಾಕಿ ಘಾಯವಾದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ವಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಹುಡುಗನು ಹುಡುಗಿಯ ಮುಂದೆ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಅವಳ ವಾತುಗಳೂ ಅಷ್ಟು ಮಧರವಾದುವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಆಗತಾನೇ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಅಸ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ವೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ. ಅಸ್ತಮಿ ತರನಿಯ ರಕ್ತವರ್ಣದ ಛಾಯೆಯು ರಾಜಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂಚಲವಾಗಿದ್ದ ಆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿ ಬಾಲೆಯು ಬಾಲೇಂದುವದವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಜ್ಜಲವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿತು. ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದ ಮಧುರವಾದ ಯಾಮಿನಿಯ ವೋಹಮಯವಾದ ಕಾಂತಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದು ಮಸಕಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಛಾಯೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಬಂದಿತು. ಹಾಲ ಹಕ್ಕಿಯು ಜಗದಾಪ್ಲಾದಕರವಾದ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಣಯಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ

ಸಸ್ತಮತಾನದಲ್ಲಿ ಪೂತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಠಾಬಸಮುದ್ರದ ತರಂಗವಾಲೆಗಳು ಬಿಳಿದಾದ ಶಿಲೆಯ ಸೋಪಾನಾವಳಿಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತ ಪ್ರೇಮಕಲ್ಲೋಲದಲ್ಲಿ ಪುಳಕಿತ ಹಿಲ್ಲೋಲದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ವೃದುವಾದ ಘೋರಾಳಿಯು ಆ ಅಲೆಗಳನ್ನಾಲಿಂಗನವಾಡಿ, ಬಿಸಿಲಿಂದ ತಪ್ಪವಾಗಿ ಚಂಚಲವಾಗಿದ್ದ ದೇಹವನ್ನು ಶೀತಲವಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾಮಿನಿಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ದೂರ ಆಕಾಶಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಯಾಮಿನಿಯು ನೀಲವರ್ಣದ ನೀರೆಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆರಡು ವಜ್ರದ ಕಿಡಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಂದ್ರನು ನೀಲಾಕಾಶವೊಳಗಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಆಶೆಯಿಂದಲೂ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ಭಯದಿಂದಲೂ ಭರವಸೆಯಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹುಡುಗನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿ, ಪುನಃ ಚಕಿತ ಹರಿಯು ನಯನಗಳ ಹಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯ ಚಂಚಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, “ನಿನಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಹೂವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಈ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಇರುವ ಮುಳ್ಳುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೈಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಘಾಯವಾದರೂ ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಕೋಪವಾಡಲಾರೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹುಡುಗನು ಕಂಟಕಮಯವಾಗಿದ್ದ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹತ್ತಿದನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಹುಡುಗನು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೂವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು, “ಇದೇನು! ನನ್ನ ಸಾರಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ನಾನೇನು ಬೇಕೆಂದು ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನಿ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಹಾರಿಹೋದುದು ಫೇಗೆ?”

“ನಾನು ಬೇರೇ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ನೀನು ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೂವನ್ನು ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು, ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ—ಅಯ್ಯೋ! ಇದ್ದುದೂ ಹಾರಿಹೋಯಿತು.” ಹುಡುಗಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯೂ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಹುಡುಗನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೂ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಂಬಣ್ಣಗೊಂಡ ಹುಡುಗಿಯು ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ

ಹುಡುಗನು, “ ನಿನ್ನ ಹೂವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು—ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂಡೆಯಸೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಓಡಿಹೋದನು.

ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರದ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆವಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಯುವತಿಯು ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹುಡುಗಿಯು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ ಹೋಗೋಣ ಬಾ-ಮಗು! ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು-ರಾಣಾ ಹಿಂವಿರುಗಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹುಡುಗಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ, “ ಇದೇನೆ? ಮಗು! ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಗುಡ್ಡದಕಡೆ ತಿರಿಗಿನೋಡುತ್ತೀ ? ” ಎಂದಳು.

ಹುಡುಗಿಯು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ, “ ಅದೇಕೆ? ಅನ್ನು ! ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ವೊದಲನೆಯ ಭಾಗ.

ವೊದಲನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಸಮ್ರಾಜನಾದ ಅಕಬರನು ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಕಡೆ ಕೈಬಿಟ್ಟನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ತಾರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಸುಡಿಗಳಿಂದ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದನು :—“ ಯಾವದಿನ ನೊಗಲ ಸಮ್ರಾಜನು ಈ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೂ ಭೇದವನ್ನು ತೋರಿಸುವನೋ ಆ ದಿನವೇ ಈ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವು ಪುಡಿಚೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ! ”

ರಾಜಕುಲಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ ಅಕಬರನ ಆ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನು ಹೊಂದಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ! ಮತಭೇದವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶವನ್ನು ಶಾಸನಮಾಡುವವರೂ ಇದೇ ಗತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಸತ್ಯದ್ವೇಷಿಯಾಗಿಯೂ ಕಪಟಾಚಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥಪರನಾಗಿಯೂ ನಿಷ್ಕರನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಅನರಂಗಬೇಬನು ಭಾರತಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದನು. ಅನರಂಗಬೇಬನಕಾಿಗೆ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟರಾಗಿಯೂ ಸ್ವಮತಭರಣವೂ ಪರಮತಖಂಡನವೂ ಪರಮಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಉನ್ನತವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಮತೋನ್ನತರಾದ ಹುಸಿಗರು ಹನನಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹ ಮಾಡುವವರಾಗಿಯೂ ವಿಷಕಂಠನಹಾಗೆ ಸವೆಯದ ಗರಳವನ್ನು ಎದೆಗೂಡಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸವಿನಾತುಗಳಿಂದ ಮರೆನಾಡಲೆಳಸುವವರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಾದ ಈಸು ಅನೇಕಾನೇಕ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ (!) ಸೆಲೆಯಾಗಿರುವವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶಾಸನಕರ್ತರಾಗಿರುವ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾದುದಕ್ಕೆ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗತಕ್ಕ ಆಸತ್ಯವೆಲ್ಲ ಅಂತಹವರನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಚಾಡಿ ದುರಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೆಂಬ ಕರೋರವಾದ ಶಲಾಕೆಯು ಆಘಾತದಿಂದ ಭಾರತನಿವಾಸಿಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ನೀಳಿ, ಸಹೋದರರ ರಕ್ತದಿಂದಲೂ ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದಲೂ ಅಕಬರನ ಪನಿತ್ರವಾದ ಪ್ರೇತಾತ್ಮನಿಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಂಗಜೇಬನು ದಾನವದರ್ಪದಿಂದಲೂ ಪಿತಾಚಗೌರವ ದಿಂದಲೂ ಭಾರತ ಸಿಂಹಾಸನದಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಮೇಲೆ ಉದಹರಿಸಿರುವ ಸರ್ವಗುಣಸಂವನ್ನರಾದ ಶಾಸನಕರ್ತರೂ ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಸಂತರು. ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥವರ್ತವೂ, ಅವನ ಮತ್ತು ಅವನನುಚರರ ಪದಾಘಾತದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಹಿಂದೂಗಳ ಹಾಪಾಕಾರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ಯವನನಿಶಾಚಿಗಳ ಅಟ್ಟಹಾಸ್ಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಘ್ನಿಸಿತವಾಯಿತು. ಮುಸಲಮಾನರ ಮಹಿಮೆ ಲಸವಕವಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪಾಶವಪಾಪಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆರ್ಯಜಾತಿಯು ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಸ್ತಂಭಿತವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೋಟಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಪಾಪವೃತ್ತಭಯವಿಂದಲೂ ಧರ್ಮಲೋಪ ಭಯವಿಂದಲೂ ಸೊಲ್ಲೆಲ್ಲದೆ ಮೃತಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದರು. ಯನು.ನಾತಬದ್ಲಿ ಆ ವೇದವಾತಘೋಷವು ಸಂತಿತು. ಜಾಹ್ನವಿಯ ತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಮು ಜಾಗಟೆ ಘಂಟಿಗಳ ಗದ್ದಲವಿಲ್ಲ. ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾರತಿಯ ಶಿಲೆಯಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣರಾಗಿಯೂ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತನುಷ್ಠವರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಪಂಡಿತರು ವೇದವುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಸಾಂಖ್ಯ ಪಾತಂಜಲಾದಿ ದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ ಗೀತಾವಿ ಉಪನಿಷದಗಳನ್ನೂ ಮನು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಪರಾಶರಾದಿ ಯಜಿಗಳ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಘ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟರು. ಏಕೆಂದರೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಂಡರೆ ಯವನನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡಲು ಕಟ್ಟಳೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿಯೂ ಅಶೇಷಸ್ರಯತ್ನದಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೂ ಅಸಂಖ್ಯ ಬನರಿಂದ ಸಸಾಧ್ಯಶವಾಗಿಯೂ ಆನಂತ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವೂಚಿತವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ದೇವಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅತಿ ನಿಭೃತವಾದ ಗೃಹಗಳೊಳಗೆ ತರಗಲೆಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಾದಷಹನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೂ ದೇವಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಮುಸಲಮಾನರ ಮಸಜೀದಗಳಿಗೆ ಸೋಪಾನಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು! ನೀತಾ ದ್ರೌಪದಿಯರ ಹಾಗೂ

ಸಾವಿತ್ರಿ ದಮಯಂತಿರ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಗುಣ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ, ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವರಮಣಿಯರ ಹಾಗಿದ್ದ ಪವಿತ್ರಮಯರಾದ ಆರ್ಯಲಲನೆಯರು ಪಿತಾಚ ಭಯದಿಂದ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಔತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಲಲನೆಯರ ಕುಲವು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಪರಿತ್ಯಪ್ತಿಯೇ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವೆಂದು ಯವನನು ತನ್ನ ಮತವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ದುರ್ವ್ಯಕ್ತನಾಗಿ ಪಶುಪ್ರಾಯನಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ರತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತಭೂಮಿಯು ಅಡವಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಧೈರ್ಯವು ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು, ಅವನು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಹೊತ್ತು ಅಡವಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಿರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ರೋದನಮಾಡುತ್ತಿರುವನು—ಏಕೆಂದರೆ ಗೋವಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ಯವನರ ಜಠರಾನ್ನಿಯು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರದು ದಾಗಿತ್ತು.

ಅವರಂಗಳೇಬನು ದುರಾಶೆಯಿಂದಂಭಾವ ದುರ್ದಮನೀಯವಾದ ವೋಹದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಯಿಂದ ನಿಸ್ಸಬ್ಧವಾಗಿ ಸತ್ತದುದಾಗಿದ್ದ ಆರ್ಯವರ್ತದಿಂದ 'ಹಿಂದೂ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ನಿನರ್ತಮವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸಂಹಾರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ವೊದಲು ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಿರುವುದೆಂದು ಪಾಪಕೃತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ವೋಸಹೋಗಿದ್ದ ಯವನ ಸಮ್ರಾಜನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ; ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಸತ್ತಂತಹರಾಗಿದ್ದ ಅಸಂಖ್ಯ ಆರ್ಯ-ಸಂತಾನರು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಚೇತನಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡಮಾರುತದಿಂದ ಸಂಕ್ಷುಬ್ಧವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಹಾಗೆ ಘೋರಗರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಎದ್ದಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಸಮ್ರಾಜನು ಸ್ತಂಭಿತನಾದನು. ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತದ ಉಪತ್ಯಕೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಲೂನಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಒಲೆಗಳಿದ ಕತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ರಾಜರ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ವಜ್ರಗಳ ಪ್ರಭೆಯು ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀತಿಗೊಂಡು ಚಮಕಿತನಾದನು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವರಂಗಳೇಬನು ದೀಪಶಿಖೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಶೋಷಣಮಾಡುವುದೂ ಬಾಯಿಯ ಉಸಿರಿನಿಂದ ತಪನ ರಶ್ಮಿಯನ್ನು ಅಳಿಸುವುದೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು.

ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಾಗಿ ಅಜಮೀರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹರದೇವಪುರಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ ಕಾಲಿಂದಿನೇ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ದನಾಕಾಯುವ ಕೃಷಿಕ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ಕಿಂತುಕ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಒಂದುತಡವೆ-ಒಂದುತಡವೆವಾತ್ರ-ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿ ಔತುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಳು. ಅದುನೊಡಲು ದನಾಕಾಯುವ ಹುಡುಗನು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಆ ಅಸಾರ್ಥವನಿಧಿ-ಹರನ ಜೊಡದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಶುಧಾಂಶುಲೇಖಿಯು-ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ದನಾಕಾಯುವ ಹುಡುಗನು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ನೋಡಲಾಪೆನೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಯುವಕನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯು ಹತ್ತಿತು. ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡನು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಆ ಅಸಾರ್ಥವನಿಧಿಸ್ವರೂಪವಾದ ದೇವಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ನಂದಿಸುವ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಿ ಸವಾಗಮವಿಲ್ಲದ ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಹೋದಹಾಗೂ ಪರ್ವತದ ತಿಖರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಸಮಧೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ನದಿಯು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಯುವಕನು ಆ ಪರ್ವತದ ತಿಖರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಹಾಹಾ! ಫುನಃ ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಲಾರದಿರುವೆನೆ? ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಹಾಗೂ, ಯಾರೋ ಮೇಲಿನಿಂದ, ಭಯವಿಲ್ಲ-ಫುನಃ ನೋಡುವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗಾಗಿ, ಯುವಕನು ಚಮಕಿತನಾಗಿ ನೋಡಲು ತಲೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ಹರಿದಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಾವಣ್ಯಮಯಿಯಾದ ಹೆಂಗನೊಬ್ಬಳು ಅವನೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಮಧುರಸ್ವರದಿಂದ, ಫುನಃ ನೋಡುವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೂ ಯುವಕನು ಕಾತರನಾಗಿ, ಯಾವಾಗ ನೋಡುವೆನು? ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಹೆಂಗನು, ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ದಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೂ ಯುವಕನು ಆತುರದಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದೆ ಆಗಣಿತ ಸೌಧಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾಗಿದ್ದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ರಾಜಧಾನಿ-ಅದರ

ಮಧ್ಯೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯದಾನವ ದಳದವರು ಕಿವಿ ಗಳನ್ನು ಗವಡುವಾಡುವ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಗಗನವನ್ನು ಶೆಲೆ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುಹಾಗೂ ಆ ಅಟ್ಟಹಾಸದೊಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಯಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ಹಾಹಾಕಾರಶಬ್ದವು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಂಪು ಅಲೆಗಳಿಂದ ಸೇರಿದ ರಕ್ತದ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ವೇಗದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೂ ಆ ರಕ್ತದ ತರಂಗ ಗಳಲ್ಲಿ ಶತಸಹಸ್ರ ನರನಾಲಯರ ದೇಹಗಳೂ, ಖಂಡ ಖಂಡವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದೇಹಗಳೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೀರರ ಕ್ಷತವಾದ ಭುಜಗಳೂ, ಅರ್ಧಕಡಿದಿದ್ದ ಕುತ್ತಿಗೆಯುಳ್ಳ ಕಮನೀಯ ಕಾಮನಿಯರ ವದನಗಳೂ ಮುಳಿಗೆ ಳುತ್ತ ತೇಲುವೋಗುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೂ ಮತ್ತು ಆ ದಾನವ ಸಭೆಗೆ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಜರತಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಗಣ್ಯ ದೇವತೆಯರು ನಿಮಾಲತನಯನರಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಹಾಗೂ, ಕಂದಿಕೋದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಆ ಅಮರರ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಅಜಸ್ರ ಅಶ್ರುಜಲವು ವರ್ಷಕಾಲದ ವಾರಿಧಾರೆಯಹಾಗೆ ಸುರಿದು ರಕ್ತನದಿಯ ತರಂಗದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ, ರನುಣಿಯು, ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮೇಲೆ ನೋಡೆಂದು ಹೇಳಿದವು ಕಾರ ಯುವಕನು ನೋಡಲಾಗಿ, ನೀಲಗಗನದಲ್ಲಿ ರತ್ನರಾಜಿಯಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ಸುವರ್ಣನಿರ್ಮಿತ ಪರ್ವತ ಖಂಡವೊಂದು ಕಂಡಹಾಗೂ, ಪರ್ವತದ ಪಾದಮೂ ಲದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತಸಲಿಲವುಳ್ಳ ಕನಕ ಕಮಲದಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯು ಮೃದುಮಧುರ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪ್ರಸುಸುತಿದ್ದಹಾಗೂ, ಪರ್ವತವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲಪಾ ಲಜಾತ ಪುಷ್ಪದಳದ ಮೇಲೆ ಜೋತಿರ್ಮಯನಾದ ಅತಿವಿಚಿತ್ರ ಸಿಂಹಾಸನ, ಆ ಸಿಂಹಾಸನವು ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಸೌರಭದಿಂದಲೂ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ದ್ದಹಾಗೂ, ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಸ ತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗದ ಅಸಂಖ್ಯ ರಮಣಿಯರು ಲಲಿತವಾದ ಸುತ್ತಿ ಗಾನದಿಂದ ಅಮರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ, ಮತ್ತೆ ಇದೇನು? ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ಪುಲುಕಿತಪ್ರಾಣದಿಂದ ನಿಷ್ಪಂದ ನಯನನಾಗಿ ವಿಸ್ಮಿತ ಹೃದಯದಿಂದಲೂ ರೋಮಾಂಚಿತ ದೇಹದಿಂದಲೂ ನೋ ಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಆ ರತ್ನಗಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಆ ಕನಕ ಕಮಲನಾಲಾಮಯವಾದ ಮಂದಾಕಿನಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಆ ಸುಧಾಂತು ರಶ್ಮಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಹಾ

ಸನಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಅಸಂಖ್ಯ ಸುರನಾರಿಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ತಾರಾದಳದ ಮಧ್ಯೆ ಪೂರ್ಣಶತಿಯಹಾಗೆ ಕಾಂತಿಗೊಂಡ ಅಮೃತಮಯೆಯಾದ ಒಬ್ಬ ಕಿಶೋರಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡಹಾಗೂ ' ಇವಳೇ ಅವಳು ! ' ಎಂದು ಜ್ಞತ್ತಿದವನ ಹಾಗಾಗಿ, ಆ ಹರನ ಚೂಡದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದ್ರಲೇಖಿಯು ಪೂರ್ಣ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣಶತೀರೂಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದವಳನ್ನು ಕಂಡ ಹಾಗೂ, ರಮಣಿಯು ಮುಗ್ಧಹೃದಯನಾಗಿದ್ದ ಯುವಕನ ಲಲಾಟವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿ, ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವೆಯಲ್ಲವೆ ? ಆದರೆ ಬಹಳ ಸಾಹಸವೂ ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳೂ ಬೇಕು ; ಈ ಭೀಷಣಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭೀಮ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ದಾನವ ದಳವನ್ನು ಸಮುಖಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲು ಆ ನಿವಿಾಲಿ ತನಯನರಾದ ದೇವಗಣಗಳ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆ ರಕ್ತನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ ! ನಿನ್ನಿಂದದು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಹಾಗೂ ಯುವಕನು, ದೇವಿ ! ಆಶೀರ್ವದಿಸು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೂ ಹೆಂಗಸು ಅತಿ ಉಜ್ಜ್ವಲಕಂದಿಂದ ಅತಿಮಧುರವಾದ ತೀವ್ರವಾದ ಸ್ವರದಿಂದ ಆಕಾಶವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಪರ್ವತಶೃಂಗವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುವ ಹಾಗೆ, " ಹಾಗಾದರೆ, ಏಳು, ಇನ್ನು ಮುಲಗಬೇಡ, " ಎಂದು ಕೂಗಿಹೇಳಿದ ಹಾಗೂ ಆ " ಏಳು, ಏಳು " ಎಂಬ ಕೂಗು ದೈತ್ಯನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಶಲೆ ಹೊಡಿದು ದೇವತೆಯರ ಶರೀರವನ್ನು ರೋಮಾಂಚಿತಮಾಡಿ ರತ್ನಗಿರಿಯನ್ನು ಧ್ವನಿಗೊಳಿಸಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ " ಏಳು, ಏಳು, ಇನ್ನು ಮುಲಗಬೇಡ " ಎಂದು ಪಾರದನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡನು.

ಯುವಕನಿಗೆ ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಯಿತು. ಸುಖದ ಸ್ಪಷ್ಟವು ಪೂರೈಸಿತು. ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯೂ ನೋಡಿದನು. ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಂದಿ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ವ.ತ್ತೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಚನಶೂನ್ಯವಾದ ಬೈಲು. ಆ ಪರ್ವತಶೃಂಗವೆಲ್ಲಿ ? ಆ ದಾನವರಾಜಧಾನಿಯೆಲ್ಲಿ ? ಆ ದೇವತೆಯೆರಲ್ಲಿ ? ಆ ಮಂದಾಕಿನಿಯೆಲ್ಲಿ ? ಸೈಕತವಾಸಿನಿಯಾಗಿಯೂ ಆಸ್ವರರ ವ.ಧ್ಯವರ್ತಿನಿಯಾಗಿಯೂ ಕಾಂತಿಮತಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯೆಲ್ಲಿ ? ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಆ-ಇದೇನು ? ಯುವಕನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ತಲೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ಹರಿದಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಾವಣ್ಯಮಯಿಯಾದ

జంగమ నిందితాళి! ఇదేను, స్వప్నవే? యువకను, తాను బాగాది తనో అభవా నిద్రితనో ఎంబుదన్ను నిర్జీవీకౌళలు వునః నాల్కు కడయూ నోడిదను. ఆకాశదల్లి నక్షత్రగళు యుట్టివే. శబాంకను నగుత్తానే. కేళగి నీలవసనవన్నట్టు జుజులప్రాయవృళ్ళ తరంగిణీయు (నదియ) నక్షత్రగళ హారవన్ను ధరిసికొండు సృత్యవూడుత్తదే. హాగా దరే, ఇదు స్వప్నవల్ల. సత్య!

తమణీయు తారస్వరదల్లి, “ ఏళు ఏళు, వునః నిద్రే హోగ బీడ ” ఎందు కేళిదళు. ఇదు మధురవాగి తీవ్రవూద మనోగ వోగవనవూద అదే కంఠస్వర! యువకను ఎద్దు జకిత సయననాగి జుజులప్రాయనాగి రమణీయున్న దృష్టిసిసోగిడుత్త నింతను. రమణీయు నిన్నల్లి కత్తియుంటి? ” ఎందు కేళిదళు.

నిద్దీయిందేద్దిద్దు యువకను ముగ్ధనాగి విస్మితనూదను. వాకృ క్తియిల్ల! రమణీయు లుత్తరకొగిష్ఠర స్వల్పవూత్ర సుమ్మనిద్దు వునః, “ నిన్నల్లి కత్తియుంటి? ఘృదయదల్లి సూహవవుంటి? బూడుగళల్లి బల వుంటి? నరగళల్లి ఆయరకవుంటి? ఘృత్రిండదల్లి స్వగ్గక్కింత దోడ్ద వూద జన్మభూమియ వే.లణ మమతీయుంటి? లుత్తరవన్ను కేడు ” ఎందు కేళిదళు.

“ లుంటు.. ”

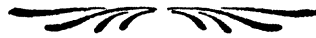
“ హాగాదరే నన్న సంగడ బూ.. ”

దనూకాయువనను మంత్రదీంద ముగ్ధనూదవననూగి హేంగసిన సంగడ హోగదను.

రమణీయు జుజుల పదవిక్లేపదీంద స్వల్పదూర హోగి ఒందు వృథాతననాగి బిద్దుహోగిద్దు వందిరవేదునిగి నింతు యువకనన్ను కురితు, “ నీను ఇల్లి స్వల్పహోత్తు నిందిరు-కొడలే బరువేను.. ” ఎందు హేళి మసబీదినోళగి హోగదళు. యువకను హేజ్జు హోత్తు కాదిరబీ కాగిరల్లి. స్వల్పహోత్తి నల్లీ రమణీయు ఒబ్బ ముదుక ముసలూన ఫకీరనన్ను సంగడ కరేదుకొండు హోరగి ఒందళు. యువకను నోగడ

ತಾಗಿ ಫಕೀರನಿಗೆ ಕೋಪಿನ ಮಾತ್ರ ಒಂದುಡುವು ಇದ್ದಿತು. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಭೀಷಣವಾದ ಕೃಪಾಣವು (ಕತ್ತಿಯು) ಚಂದ್ರಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಝಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶುಭ್ರವಾದ ಶ್ವಶ್ರುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾಗಿಯೂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಅವನ ಮುಖಮಂಡಲವನ್ನೂ ವಿಭೂತಿಚರ್ಚಿತವಾಗಿ ಜಟಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಅವನ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಶರೀರವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಯುವಕನಿಗೆ ಶರೀರವೆಲ್ಲಾ ರೋಮಾಂಚಿತವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲೊಂದು ಅಂತರಿಕ ಭಕ್ತಿರಸವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಯುವಕನು ಅಂತಹ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಯೋಗಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಫಕೀರನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆರಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಳಿಕ ರಮಣಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, “ ವತ್ಸೆ ! ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಕಾದಿರು-ನಾನು ಈ ವಿರ ಯುವಕನನ್ನು ಯವನ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಫಕೀರನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಮುಂದಾಗಿ ಹೋದನು. ಯುವಕನು ಅವನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋದನು.

ಎ ರ ಡ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

“ ಸುಮ್ಮನಿರು, ಸುಮ್ಮನಿರು ; ಮಲಗು, ಅಳಬೇಡ ; ಅವರಂಗಷಹನ ಅಫಜುಲನು ಬರುತ್ತಾನೆ ” ಹೀಗೆಂದು ಹರವೇವವುರದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲವಾದ ಬಳಿಕ ತಾಯಿಯಾದವಳು ಮಗುವನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮಲಗಿಸುವಳು. ಅಫಜುಲಖಾಸನು ಬಾರದಷ್ಟಹಗೆ ಪ್ರಿಯತಮನಾದ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕಾಫರನ (ಹಿಂದೂಗಳ) ಮತವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲೋಪಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಫಜುಲಖಾಸನು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವನು. ವಿಶೇಷ “ ಜಿಜಿಯಾ ” ಎಂಬ ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೆತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ವೇಳೆ ಅವನ ವಿಶೇಷ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿದ್ದನು. ಒಂದುಸಲ ಹರವೇವವುರ ಗ್ರಾಮದವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೆರವೊರೆ ಗ್ರಾಮದವರೂ ಜಿಜಿಯಾ ತೆರಿ

ಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನನ್ಯತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಫಜುಲನು ಒಪ್ಪುಸಂಖ್ಯೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡವೆ ವಿಧೋಹಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪುರುಷರ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಹೆಂಗಸರ ಕಿವಿಗಳನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳ ಬೆರಳುಗಳನ್ನೂ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾಡಿ ಕಾಫರನನ್ನು ಗೋವಿನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಕೊರಾನಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮಾ (ಮಸಲನಾನರ ವೇದಮಂತ್ರ) ವನ್ನು ಓದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಕಟ್ಟಳೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದು ವೊದಲೊಂಡು ಹರದೇವಪುರದ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಆಬಾಲವೃದ್ಧ ವನಿತೆಯರು ಅಫಜುಲನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಫಜುಲನನ್ನು ಭೂತದ ಅಜ್ಜನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅದು ಕಾರಣ ತಾಯಿಯಾದವಳು "ಅಫಜುಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಗುವಿಗೆ ಭಯಪಡಿಸುವಳು. ಶಿಶುವು ಅಫಜುಲ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾಯಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಇದ್ದಹಾಗೆ ತಾಯಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಗುವೊಂದು ಹೆದರಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು! ತಾಯಿಯು ಕಂಗೆಟ್ಟು ನೆಲ್ಲದಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಳು! ಮಗುವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆದರಿ ಅಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿತು! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಫಜುಲ! ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗದ್ದಲವು ಹುಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಯವಿಂದ "ಪುನಃ ಅಫಜುಲ ಬಂದನೆಂದು" ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಜಿಜಿವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಾಸನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಫಜುಲನು ಬಂದನೇಕೆ? ಈ ಹಾವಳಿಯೇಕೆ? ಮುಸಲರು ದೊಡ್ಡ ದಂಡನ್ನು ತಂದು ಮನೆಗಳ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒದ್ದು ಮುರಿದು ಮನೆಮನೆಗೂ ನುಗ್ಗಿ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿ, ದನಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ, ಯುವತಿಯರ ಮುಂದಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದರು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಗೋಳಿಡುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಬಾದಷಹನ ಮೇಲಿನ ಆಣೆ! ನಾವಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗೋಜಿಗೆ ಬರಬೇಡಿರೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಅಫಜುಲನು ಕುದರೆ ಸವಾರನಾಗಿದ್ದವನು, "ಜೋಕೆ! ಒಬ್ಬ ಕಾಫರನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಯುವತಿಯಾಗಲೀ ಒಂದು ಗೋವಾಗಲೀ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಕೂಡದು. ಮುದಿಹೆಂಗೆ ಸರನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು" ಎಂದು ಕಟ್ಟಳೆ ಮಾಡಿದನು.

ನಿರಾಶ್ರಯರಾಗಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬಲಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಮುಸಲಮಾನ ಸೈನ್ಯದವರು ಯುವಕರನ್ನೂ ವೃದ್ಧರನ್ನೂ ಯುವತಿಯರನ್ನೂ ದನಗಳನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ದ್ವ ತಿಬಿರವೆಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಸಲರ ನಗುವಿನ ಗದ್ದಲವೆದ್ದಿತು. ಯಾವ ಗೋವನ್ನು ವೊದಲು ಕಡಿಯಬೇಕು? ಯಾವ ಯುವತಿಯನ್ನು ಆರಾರು ಕೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅಫಜುಲನು ತಾನೇ ಸ್ವಂತನೋಡಿ ಯಾವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವನು? ಎಂದೀ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜರ್ಜಿ ಮಾಡುತ್ತ ಗದ್ದಲಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಪೀರಬಕ್ಷನು ರಹಿಮನನ್ನು ಕುರಿತು, 'ರಹಿಮುಚಾಚಾ! ನಾವು ಓಡಿದುದಂದವರಲ್ಲಿ ಕಾಫರರಿಬ್ಬರು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹುದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದವಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ರಹಿಮುಚಾಚಾ—ಅಲ್ಲಕಣೋ! ಅವರಲ್ಲ ಅವರು ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದವರಾಗಿರಬಹುದು,

“ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದವರಾದರೇನು? ಅವರೂ ಕಾಫರರೇ?”

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಬ್ಬರು ಕಾಳಿಂದಿನೀನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾದೇವನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸೆಮಾಡುತ್ತ ಆ ಸಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೀರಬಕ್ಷನ ಮಾತು ವೂರೈಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅವರೂ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು, ಇಲ್ಲೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಗದ್ದಲವಣ್ಣ! ಎಂದು ಕೇಳಿದನು,

ಪೀರಬಕ್ಷ—ನೀನೊಬ್ಬ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೋ! ಕಾಫರ! ಕನ್ನವೀಸ! (ಇದೊಂದು ಬೈಗಳು) ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಓಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗ ವೆವು. ಗೊತ್ತುಂಟೋ?

“ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?”

“ಸಬಾಬರ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ! ಬಾಚಾ! ನೋಡಿದಿಯೋ? ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಬೇಡವೇ?”

“ಅಷ್ಟು ತರಾತುರಿಯೇಕೆ? ನಾವು ಓಡಿಹೋಗುವವರಲ್ಲ. ನಾವು ಕೇಳಕೂಡದೆ? ನೀವು ಹೇಳಕೂಡದೆ? ಇಷ್ಟುಮಂದಿ ಗಂಡಸರನ್ನೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಈ ದನಕರಗಳ ದೊಡ್ಡ ಮಂದೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾಡುವುದೇನು?”

“ ಎಲೆ, ಕಾಫರ! ಕಂಬಚ್ಚಿ ! (ಬೈಗಳು) ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ! ಈ ದನಗಳ ನ್ನೇಲಲ್ಲ ಕೊಯ್ದು ಕಬಾಬು (ಸುಟ್ಟವಾಂಸ) ಮಾಡುವೆವು. ಮತ್ತು ಆ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವೆವು. ”

ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಅವರಿಬ್ಬರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಬಣ್ಣವೇರಿತು. ಕತ್ತಲಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮುಸಲರು ಅದನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವರು ಮುಂವೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. “ ಬಳಿಕ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಶೂಲಕ್ವೇರಿಸಿ, ಈ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೀವಿಯನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಕೂಡಿಕೆ—”

ಪೀರಬಕ್ಷನ ಮಾತು ವೂಡೈಸುವುದರೊಳಗೆ ಕೇಳುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದವನು ಅವನೆಡೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕೊಚ್ಚಿ ನು. ಪೀರಬಕ್ಷನು ದೂರ ಹೋಗಿ ಜ್ಞಾನತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಂದಿದ್ದವನು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದವರ ಕೈಕಾಲುಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟನು. ಪೀರಬಕ್ಷನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಆಗಂತುಕರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದರು. ದೂರದಿಂದ ಅಘಜುಲನು “ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿರೆಂದು ” ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನು ಯಾರು ಕಟ್ಟುವವರು? ಆಗಂತುಕರಿಬ್ಬರೂ ಎದುರಿದ್ದ ಮಾವಿನಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರುದ್ರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಭಂ, ಭಂ, ಶಂಭೋ! ದೇವ ತ್ರಿಪುರಾರಿ! ಜಯಜಯ ದೈತ್ಯಸಂಹಾರಿ! ಉರಗಹಾರಿ! ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿ! ಭವಭಯಹಾರಿ! ಮೃತ್ಯುಂಜಯ! ಭಂ, ಭಂ, ಶಂಭೋ! ಎಂದು ರುದ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ರುದ್ರಬಲದಿಂದ ಶಾಖಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿ ಯವನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡುಹುಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಬಂದಿ ಜನರು ಕೋಲಾಹಲ ಮಾಡುತ್ತ ರುದ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಪ್ಪಳಿಸಿರೆಂದು ಕೂಗುತ್ತ ದೊಂಬಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಅಘಜುಲನು, ದೂರ ನಿಂತು ಬಿಚ್ಚುಳುಗೊಂಡು ಬಿಚ್ಚಿರಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, “ ಬೆಇವಾನ್! ಸಾಗಡ ಆಯುಧಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಡಿಗಳಹಾಗೆ ನಿಂತು ಪೆಟ್ಟುತಿನ್ನುವಿರಾ? ನೀವು ಕೈಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಾಫರರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲೇ ಯವಾಲಯವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಬೈದು ಹೇಳಿದನು.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಸೈನಿಕರು ಈಟಿ ಭರ್ಜಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೇಸುಹುಳಗಳಹಾಗೆ ಆಗಂತುಕರಿಬ್ಬರಮೇಲೆ ಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ವೀರರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಭೀಕವ್ಯದಯವ್ರಳವರಾಗಿ ಅವನುಷ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ಅಸ್ತ್ರವೃಷ್ಟಿಯಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲುಬಿದ್ದಹಾಗೆ ಶಾಖಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಂ, ಭಂ, ಶಂಘೊ! ರುದ್ರ ಶಂಕರ! ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿಪಾತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದಿಯಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದವರೂ ಆ ರುದ್ರಮಂತ್ರದಿಂದ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತಾಳಿದವರಹಾಗಾಗಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಉಸ್ಮತ್ತರಹಾಗೆ ಸಾಹಸಗೊಂಡು, ಯವನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮಥನ ಮಾಡುತ್ತ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಂ, ಭಂ, ಶಂಘೊ! ರುದ್ರ ಶಂಕರ! ಎಂಬ ಬಲವಾಯಕವಾದ ರುದ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು ಆ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಕೈಯಿಂದ ಚಪ್ಪಳಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯುತ್ತ, ಭಂ, ಭಂ, ಶಂಘೊ! ರುದ್ರಶಂಕರ! ದೇವತ್ರಿಪುರಾರಿ! ಎಂದು ಒತ್ತುಹಾಡಿದರು.

ಆದರೆ ಕತ್ತಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಮರದಕೊಂಬೆಗಳು ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು ತಡದು ಬಂದಾವು? ಸಶಸ್ತ್ರರಾಗಿರುವ ಯೋಧರ ಸಂಗಡ ನಿರಸ್ತ್ರರಾದ ವೀರರು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೋರಾಡಬಲ್ಲರು? ದಾನವರ ದಳವನ್ನು ವಿದಳನ ಮಾಡುವ ರುದ್ರನಾಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತಸಂಜೀವಿನಿಯ ಅಮೃತಧಾರೆಯು ಹರಿಯುತ್ತದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ! ರಣ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿಗಳ ಝಂಝನಾ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಆಹತರಾದ ಯೋಧರ ಆರ್ತನಾದವನ್ನೂ ಉಭಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ವೀರರ ಹುಂಗೆರಶಬ್ದವನ್ನೂ ಅಣಗಿಸಿ ಏಕಮಾತ್ರ “ಹರ, ಹರ, ಭಂ, ಶಂಘೊ!” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಿತು. ಆ ವಿಚಿತ್ರ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭಂ, ಭಂ, ಹರಶಂಕರ! ರುದ್ರದೇವ ತ್ರಿಪುರಾರಿ! ಎಂಬ ಮಧುರಧ್ವನಿಯೊಂದು ಮಾತ್ರ ನೂರಾರು ಕಂಠಗಳಿಂದೆದ್ದು ಸಪ್ತಮತಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ರಣವ್ರಾಂಗಣದೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಕಂಠಸ್ವರವು ಕೇಳಿಸಿತು. ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಭಂ, ಭಂ, ಹರಶಂಘೊ! ಎಂಬ

ಶಬ್ದವು ಈ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಅರಣಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ತರುಣಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ಪ್ರಳಯದ ಮೇಘದೋವಾ ದಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಣರಂಗವನ್ನು ಸೇರಿ ಡನು. ಮತ್ತೆ ಇದೇನು? ಅದೇಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತಶ್ರುವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಶ್ವೇತಜಟಾಧಾರಿಯಾಗಿಯೂ ದೀರ್ಘದೇಹವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಕೌಪೀನಧಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಮುಸಲಮಾನ ಫಕೀರನೊಬ್ಬನು ಭಯಂಕರವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತಿರಿಗಿಸುತ್ತ ವೇಷಭರ್ಜನೆಯಹಾಗೆ “ ಭಂ, ಭಂ, ಹರ ” ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ “ ಅಲ್ಲಾಹೊ ” ನಾದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೂಗುತ್ತ ಹಿಂದೂಗಳ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವೃಕ್ಷಶಾಖಾಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ವೀರರನ್ನು ಅಲಿಂಗನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಯುವನರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಸೇರಿದನು.

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

“ ಮುಸಲಮಾನನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕಾಫರನ ಸಂಗಡ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಮುಸಲಮಾನರಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತುವುದುಂಟೆ? ಅದು ದಿಟವಾಗಿಯೂ ಭೂತವಾಗಿದಬೇಕಲ್ಲವೆ? ”

“ ಭೂತವೆಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಸಂದೇಹವುಂಟೆ? ಆದರೆ ಹಿಂದೂಗಳ ಭೂತವು ಫಕೀರನಹಾಗೆ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದಬಗೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗ ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹಿಂದೂಗಳು ಅಂತಹ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಭೂತಗಳನ್ನು ವಶಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮುಸಲರ ದುರ್ದಶೆಗೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ! ”

“ ಆದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೂತಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಬಾಬನಿಗೇನುಗತಿರಾಗದೆಯೋ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಾದರೂ ಬರೋಣ, ಹೊರಡು. ಅತ್ತಕಡೆ ನೋಡು, ಚಾಚಾ! ಇದು ನೋಡಿದರೆ— ”

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಲಾಯನರಾಗಿ ಹೋದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮುಸಲಮಾನ ಸೈನಿಕರು ಯುದ್ಧರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಎರಡು ಹರಿದಾರಿಯ

ದೂರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕುದುರೇ ಸವಾರನು ಅವನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಭೂತದ ಭಯವು ಆಗಲೂ ಅವರ ಹೃದಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ದಿನ ನಡೆದ ಆ ಅವನಾನುಷಿಕವಾದ ಅಸಮ ಸಾಹಸಿಕ ಯುದ್ಧವು ಭೂತದ ಕೆಲಸವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು. ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ಹಾಗಿದ್ದ ದನಾಕಾಯುವ ಯುವಕನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಭೀಷಣವಾದ ಆ ಕತ್ತಿಯ ಸಂಚಾಲನವೂ ಮೇಘದ ಗರ್ಜನೆಯಹಾಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಆ “ ಭಂ, ಭಂ, ಹರ ” ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಸಮುದ್ರದ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮುಸಲಮಾನ ಘೋರನ ಆ “ ಅಲ್ಲಾಹೋ ” ಧ್ವನಿಯೂ ಮುಸಲರು ಮಳೆಯಹಾಗೆ ಕರೆದ ಅಸ್ತವೃಷ್ಟಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಮೂರ್ತಿಯಹಾಗಿದ್ದ ಎರರಬ್ಬರು ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೂ ಹೊಡೆದ ಆ ಪೆಟ್ಟುಗಳೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಗರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಭೂತ ಚತುಷ್ಟಯದಲ್ಲೊಂದು ಭೂತವು ಕುದುರೇ ಸವಾರನ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವಧೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಕುದುರೆಯು ಸಮಾಪ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಭಯದಿಂದೇ ದುತ್ತ ದಾಡುಕಿತ್ತರು. ಕುದುರೇ ಸವಾರನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ “ ಭಮನ್ವಿಲ್ಲ, ಓಡಿಹೋಗಬೇಡಿರಿ ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು.

ರಹಿಂಖಾನ—ಅಣ್ಣ! ನಮ್ಮ ನಬಾಬಸಾಹೇಬರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ!

“ ಅಯ್ಯೋ! ಮುಠಾಳ! ಭೂತದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೀನರಿಯೆ. ಭೂತವು ಯಾವ ವೇಷವನ್ನಾದರೂ ತಾಳಬಲ್ಲದು. ನಿನಗೆ ಸತ್ತುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರು. ನಾನೇನೋ ಓಡಿಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ”

ಕುದುರೇ ಸವಾರನು ಅಘಜುಲಖಾನನಾಗಿದ್ದವನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು, ‘ ನಮಾಕಹರಾಮಗಲಿರಾ! ನೀವು ಮುಸಲಮಾನನಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋಗುವಿರಾ? ಕಾಫರರಿಗೆ ಬಿನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಏನುಗತಿಯಾಗುವುದು ಗೊತ್ತುಂಟಿ? ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ರಹಿಮನು, “ಅಹುದು ಹುಜೂರು! ನಾನೂ ಹಾಗೆಮೇ ಹೇಳಿದೆನು. ಆದರೆ ಇವನು ತಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಜರತರಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾವು ಹಿಂದೂಗಳ ಭೂತವೆಂದೂ ಹಜರತರ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು.” ಎಂದನು.

ಹಜರತು ಅಫಜುಲಖಾನನು ಕ್ರೋಧದಿಂದ, ರಹಿಮನ ವೋಕರಿತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿದನು. ರಹಿಮನ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದವನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು, ‘ನೋಡಿದೆಯಾ, ಮುಠ್ಯಾಳ! ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ನೋಡು. ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಈಗಲೂ ಓಡಿಹೋಗಿ ಘ್ರಾಣವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಫಜುಲನು ಅವನಿಗೆ ಭಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮಾಧಾನೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ‘ನಾವು ಈ ದಿನ ಭೂತಗಳ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದೆವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಾ? ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವೆ? ಭೂತವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇಷ್ಟಮುಂದಿಯನ್ನೂ ಜೀವದಿಂದ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆ? ಭೂತಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಯಾರು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು?’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

‘ಅದೇನೋ ನಿಜ—ಆದರೆ ಅವರ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಮುಸವಾನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಗಡ ಸೇರಿ ಮುಸಲರನ್ನು ಹೊಡಿದು ಹಾಕಿದನೇಕೆ?’

“ಮುಸಲವಾನನು ಕಾಫರನಾಗಲಾರನೇನು? ನಾನು ಆ ಫಕೀರನನ್ನು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲೆನು. ಅವನಿರವ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಹಿಂದೂಗಳು ಅವನಿಗೆ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವನು ಆ ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಕಾಫರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.”

“ಅವರು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹಿಂದೂಗಳು ನೂರೈವತ್ತು ಜನ ಮುಸಲವಾನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ತುಂಟುತುಂಟಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದರು, ಹೇಗೆ?”

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶುಕ್ರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಸಾಹೇಬನಿಗೆ ರಗಳಿಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ, ಬಳಿಕ, “ನೀವು ಇಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿ

ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರವೆಂದೇದಿರಾ? ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲದೆ ಭೂತಗಳೆಂದು ಭಯವು ಹುಟ್ಟಿ ಯಾರೂ ಸಾಹವದಿಂದ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭೂತದ ಭಯದಿಂದಲೇ ಈ ದಿನ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಯಿತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುಸಲಮಾನರು ಹೇಗೆ ಸೋಲುವರು? ಮುಸಲರು ಸೋತುಹೋದುದು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಕೋರಾನನ್ನು ಈ ದಿನ ಮರೆತಿರುವಹಾಗಿದೆ? ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಫಜುಲನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವನ ಅನುಚರರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಅವರು ತಾವು ಆ ಮೂಲಕವಾದ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಭೀತಿಯೊಂಡು ತಮ್ಮ ವೀರರು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆಂದೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಅಫಜುಲನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಈಗ ಹಬರತರ ಅಪ್ಪಣೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅಫಜುಲ—(ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ)—ಈ ದಿವಸ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಬೇಟೆಯು ಕೈಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದುದು ಬಹಳ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಯಾರೂ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಯಾರಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ, ಈ ಏನ ಐದುಸಾವಿರ ಹಿಂದೂಗಳು ಕತ್ತಿ ಬಂದೂಕ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದು ಏನತ್ತು ಮಂದಿ ಮುಸಲಮಾನರಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಡಿದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಮುಸಲಮಾನರು ಹತರಾದರೆಂದೂ ಆ ಘೋರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ದಿನ ಬಂದಿದ್ದ ಫಕೀರನಿಗೂ ಆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಮಾನ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಗೆ ಅರ್ಧ ಹರಿದಾರಿಯು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮಸಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಆ ಫಕೀರನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮೂರುವಂದಿ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಅವನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಸಜೀದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನುಮಾಡುವರೋ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ

ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನಾನೀಗ ಬಾಧಷಹನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ದಿನದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವುನಃ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಬರುವೆನು. ಓಫ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೂಗಳ ರಕ್ತದಿಂದ ಮುಣುಗಿಹೋಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡುವೆನು. ನೀವು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ತಕ್ಕ ಪುರಸ್ಕಾರವು ಸಿಕ್ಕುವುದು.

ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಅನುಚರರಿಗೂ ಆಪ್ತನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಫಜುಲನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಜಮೀರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಬೇಗನೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಹುಣ್ಣುಹುಣ್ಣಾಗಿ ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು. ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಪಲಾಯನವಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬೆನ್ನಿನಮೇಲೆ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ವೆಟ್ಟು ಪೂರಾ ಬಿದ್ದು ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಅನುಚರರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಖಾನಸಾಹೇಬನು ಬೆನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡೇ ಮುರುಕಿಸಿಕೊಂಡು, ' ಆಯೇ, ತೋಬಾ! ಕಾಫರನು ಕೆಟ್ಟಜಾತಿ ! ' ಎಂದಂದುಕೊಂಡನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಅರ್ಧಕರಿದಾರಿಯ ದೂರ ನದಿಯ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಲೊಂದು ಮಸಜೇದಿರುವುದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದು ಷಹಜಹಾನನ ಪ್ರವೋದ ಭವನವೆಂದೂ ಒಂದುದಿನ ಸಮ್ರಾಜನು ಅನೇಕ ವಿಶಾಸಿನಿಯರನ್ನು ಸಂಗಡ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರವೋದ ಭವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಫಕೀರನನ್ನು ನೋಡಿದನೆಂದೂ ಫಕೀರನು ಸಮ್ರಾಜನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅವನಿಗೆ " ಪ್ರಫುಲ್ಲರಾಜೀವ ಮಿವಾಂಕ ಮಧ್ಯೆ " ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನೆಂದೂ ಅದು ನೊದ ಲೊಂದು ಆ ಪ್ರವೋದಭವನವು ಮಸಜೇದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಫಕೀರನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಪ್ರವಾದವುಂಟು. ಸಮ್ರಾಜ ಷಹಜಹಾನನು ವರ್ಷ ಕೈರಡಾವರ್ತಿ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಂದು ಫಕೀರನ ಸಂಗಡ ಎರಡುಮೂರು ದಿನಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಹೊರಟುಹೋಗ. ತಿದ್ದನೆಂತಲೂ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಯುದ್ಧವು ವೂರೈಸಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದನಾಕಾಯುವ ಹುಡುಗನೂ ಫಕೀರನೂ ಹಿಂದೂ ವೀರರಿಬ್ಬರೂ ಮಸಜೀದಿಗೆದುರಾಗಿ ಒಂದು ನಿಂತರು. ಫಕೀರನು ಹುಡುಗನನ್ನು ಕುರಿತು, ವತ್ಸ! ಇದು ನಿನ್ನ ಮಂದಿರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

“ ಇದು ಮಂದಿರವೋ ಅಥವಾ ಮಸಜೀದೋ ? ”

ಫಕೀರ—(ನಕ್ಕು) ಪವಿತ್ರವಾದ ಮುಸಲಮಾನರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಮಂದಿರಕ್ಕೂ ಮಸಜೀದಿಗೂ, ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ಮುಸಲಮಾನರಿಗೂ, ಅಲ್ಲಾವಿಗೂ ಭಗವಂತನಿಗೂ, ಮಹಮದನಿಗೂ ಜನಾರ್ದನನಿಗೂ, ಕೊರಾನಿಗೂ ಉಪನಿಷದಿಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಸಮ್ರಾಜ ಷಹಜಹಾನನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಈ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಸಲಮಾನ ಮಂದಿರವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಫಕೀರನು ಹಿಂದೂ ವೀರರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿ, “ ನೀವು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸಮಾಚಾರವು ಶ್ರೀಘದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮ್ರಾಜನಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದು. ಅಫಜುಲ ಖಾನನು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಬರುಗಿಸುವನು. ಅದುಕಾರಣ ತಾವುಗಳು ಉಪ್ಪೇಶಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹಿಂದೂ ವೀರರಿಬ್ಬರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಫಕೀರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮಸಜೀದಿನೊಳಗೆ ಹೋದನು. ಫಕೀರನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವೀರನನ್ನು ಕುರಿತು, “ ತಾವು ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಕಾರವಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹಿಂದೂ ವೀರನು ದನಾಕಾಯುವ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕುರಿತು, “ ವೀರ ಬಾಬ! ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರಲು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವುಂಟೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ ಎಲ್ಲಿಗೆ ? ”

“ ರಣಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ”

ಯುವಕ—(ಹಠಿಷದಿಂದ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ)—ವೀರವರ! ಬಾಬಾಸಾಹೇಬಿಯಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿರುವ ಹಾದಿನಾಕನಿಗೆ ವುನಃ ಮರೀಚಿಕೆ

ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹುಚ್ಚನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆ? ರಣಸಮುದ್ರವೇ? ಈ ಮ್ಲೇಚ್ಛಪೀಡಿತನಾದ ಆರ್ಯಾವರ್ತದಲ್ಲಿ ಆ ರಣಸಮುದ್ರವೆಲ್ಲುಂಟು?

“ ಈ ದಿನ ಯುದ್ಧರಂಗಕ್ಕೆ ನೀನೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ”

“ ನನ್ನ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹಿಡಿಯುವುದು. ತನಗಿಗೆ ಪ್ರಕೃತ ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಬಲ್ಲೆನು :—“ ನಾನು ಮಿವಾರವೇಶದಲ್ಲೊಬ್ಬ ದರಿದ್ರ ಕೃಷಿಕನು ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ರಣಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರತ್ನವು ರಣಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಆರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟದ ಉಪತ್ಯಕೆಯಲ್ಲಿ ರಣವೇಷದಿಂದ ಸಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಅವ್ಯತಮಯವಾದ ರಣಭೇರಿಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಆರ್ಯಾವರ್ತದಲ್ಲಿರುವ ವೀರಶಿಲ್ಪರನ್ನೂ ಮ್ಲೇಚ್ಛಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ಮಿವಾರದಲ್ಲಿ ಜತೆಗಾರರಾರೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ.”

ಹಿಂದೂವೀರನು ಸಾಸಂದದಿಂದೆದ್ದು ನಿಂತು ಕೃಷಿಬಾಲಕನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, “ ಕೃಷಿಕಯುವಕ! ನೀನು ಯಾರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ, ಇದೋ, ನೋಡು, ಆ ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಹೃದಯವು ನಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿವೆ! ಹೊರಡು, ತಮ್ಮ! ಆರಾವಳಿಬೆಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಶೃಂಗದಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ಹೃದಯದೊಂದಿಗೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ರಣಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಧುಮುಕೋಣ!” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕೃಷಿಕನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಹಿಂದೂ ವೀರನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು! ಶ್ರೇತಚಂದನಶೋಭಿತವಾಗಿ ಉನ್ನತವಾದಾ ಲಲಾಪವೂ ತೇಜೋಗರ್ವಶೀಲವಾದುದಾಗಿಯೂ ಉಜ್ವಲವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಶಾರ್ಫವೂಣವಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತವಾದಾ ಎದೆಯೂ ಶಾಲವೃಕ್ಷದ ಶಾಖೆಯುಹಾಗಿದ್ದಾ ದೀರ್ಘಬಾಹುವೂ ಕಾರುಣ್ಯವಯವಾದಾ ಮಧುರಸ್ವರವೂ ದುರ್ಗಾದಾಸನಿಗೆ ಹೊರತು ಮತ್ತಾಗಿರುವುವು? ವೃಕ್ಷಶಾಖೆಯ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಶತಾಧಿಕ ಸಶಸ್ತ್ರಯವನರನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಯಲು ದುರ್ಗಾದಾಸನಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರ

ಜಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವುಂಟು! ದುರ್ಗಾದಾಸನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ “ ಭಂ, ಭಂ ಹರ ”
ನಿನಾದದಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳ ಪ್ರಾಣ ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದಾ ದೇಹವನ್ನು ಮತ್ತಾರು
ಅಮೃತರಸವನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಸಜೀವವಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು ?

ಕೃಷಿಕನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಾ ವೀರದೇಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ದುರ್ಗಾ
ದಾಸನು, “ ಅಣ್ಣ ! ಭಯವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಶೆಯು ಪೂರ್ವಿಯಾಗುವುದು. ಈಗ
ಬಾ—ನಮ್ಮ ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯ
ವನ್ನು ಅರುಹುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಕೃಷಿಯವನ
ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಸಜೀದಿನೊಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.
ಮಸಜೀದಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಳ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ವನಪುಷ್ಪಗಳ
ಕಾನನ—ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನವಾಗಿದ್ದು ಈಗ ವನಪುಷ್ಪಗಳ
ಕಾದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ವರ್ಣಗಳುಳ್ಳ ವಿವಿಧ
ಪರಿಮಳಗಳುಳ್ಳ ಅನಾಘ್ರಾತವಾಗಿದ್ದ ಪುಷ್ಪಗಳಾ ನಿರ್ಜನಕಾನನದಲ್ಲಿ ನೀರವ
ವಾಗಿ ಅರಳಿ ನಿರ್ಜನದಲ್ಲಿ ನೀರವವಾಗಿ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಬೀರಿ ನಿರ್ಜನದಲ್ಲಿ
ನೀರವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರೇಮಭರಿತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು !
ಮೇಲೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಶಶಾಂಕನು ನೀರವವಾಗಿ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಬೀರಿ ಅರಳಿದಾ
ಪುಷ್ಪದಳಗಳ ಪರಿಮಳದಲ್ಲಿ ನೀರವವಾಗಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಹೊಯ್ದು ನೀರವವಾಗಿ
ನಗುತ್ತಿದ್ದನು ! ಆ ನಿರ್ಜನ ನೀರವ ಕುಸುಮ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ರಮಣಿ
ಯರು ನೀರವವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಹುಡುಗನನ್ನು ಕುರಿತು,
“ ವೀರಬಾಲಕ ! ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡು—ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಯೋಧಪುರದ ರಾಜಮಹಿ
ಷಿಯಾದ ರಾಣಿ ಅರುಂಧತಿದೇವಿಯೂ ಅವರ ಪಾಶ್ಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಬರದ ರಾಜ
ಕುವಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯೂ ನಿಂತಿರುವರು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕೃಷಿಕಯವನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಎದುರಿಗೆ ನಿರಾಭರಣಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರ
ವನ್ನುಟ್ಟು ರಾಜಮಹಿಷಿ—ಅವಳ ಪಾಶ್ಚ್ಯದಲ್ಲಿ—ಆಹಾ ! ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ—!
ತಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿದ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯಹಾಗೆ, ಪಟದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಭುವನೇ
ಶ್ವರಿಯಹಾಗೆ, ಭಕ್ತಜನರೆದುರಿಗೆ ನಿಂತ ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯಹಾಗೆ,
ಆಹಾ ! ಇದೂ ಸ್ವಪ್ನವೇ ! ಒಂದು ದಿನ ಕೃಷಿಕನು ಶೈಶವದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ
ವೊದಲು, ಅಹೇರಿಯಾ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ರಾಜಸಮುದ್ರಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ

ಓಂದು ತಡವೆನೋಡಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾ ಅಸಾರ್ಥಿವನ್ನಿಧಿಯೇ ಇದೊ ! ಹರನ ಚೂಡದಿಂದ ಸ್ವಲಿತವಾದ ಶುಧಾಶುಲೇಖಿಯು ಎಂಟುವರ್ಷಗಳಾದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಿರಿಯಮೇಲೆ ಮಂದಾಕಿನಿಯ ಮರಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಷೋಡಶಕಳೆಗಳಿಂದಲೂ ಕಣ್ಣೊಳಿಸಿದುದು. ಇದೇ ಅದೊ ! ಅಹುದು, ಆ ಪೂರ್ಣಶಶಿರೂಪಿನಿಯಾದ ದಿವ್ಯಕಾಂತಿಮಯಿಯಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಇದು !

ಕೃಷಿಕಯುವಕನು ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯಪ್ರಕಾರ ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಂಡಿಯನೂರಿ ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬ್ಲಾನಹೋದವನ ಹಾಗಾಗಿ ಮನೋಹರವಾದಾ ಮೂರ್ತಿಯ ಚರಣಗಳ ತಲದಲ್ಲಿ ಉರುಡಿಬಿದ್ದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಶರೀರವು ಕಂಟಕಿತವಾಗಿ ಹೃದಯವು ಅದುರಲಾರಂಭಿಸಿ ಚೇತನ ಹೋಗುತ್ತ ಬಂದು, 'ಹಾ ! ದೇವಿ ! ಸ್ವಪ್ನವು ಸತ್ಯವಾಗುವುದುಂಟೆ !' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ರಾಜಮಹಿಷಿ ಅರುಂಧತಿಯ ಪಾದಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡು ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಆವರಂಗಜೇಬನು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅಮಿತಪರಾ ಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಯೋಧವುರದ ರಾಜಾ ಯಶೋವಂತಸಿಂಹನನ್ನೂ, ಅಂಬ ರಾಧಿಪ ವೀರಕೇಸರಿಯಾದ ಜಯಸಿಂಹನನ್ನೂ ವಿನಾಶ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಆರ್ಯಾವರ್ತದಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳ ಗೌರವವು ವಿಲುಪ್ತವಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೆಯೇ, ನರರೂಪಿಯಾದಾ ದಾನವನಿಗಿದ್ದ ದೇವರಕ್ತದ ತೃಷೆಯು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಪಾಪದ ಪೂರ್ಣಾವತಾರ ಸಾಗಿದ್ದ ಆವರಂಗಷಹನು ಯುವರಾಜಾ ಪೃಥ್ವಿಸಿಂಹನನ್ನು ವಿನಾಶ ಮಾಡಿ, ವಿಷಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ವೃತ್ತಶೋಕಾತುರನಾದ ಯಶೋವಂತಸಿಂಹನ ಅಮೂಲ್ಯ ವಾದ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ, ವೀರಧರ್ಮಪರಾಯಣನಾದ ಜಯಸಿಂಹನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಹರಣಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯೋಧವುರದ

ರಾಜನಿಗೆ ಸೂತನವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಶಿಶುವು ಬೇವದಿಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಮ್ರಾಜನು ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಕುರಿತು, ಕೌಶಲದಿಂದಾಗಲೀ, ಬಲಪ್ರಯೋಗದಿಂದಾಗಲೀ, ಆಶೆದೋರಿಸುವುದರಿಂದಾಗಲೀ, ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ತಾಯಿಯ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜಿಲ್ಲಾದನ (ಎಂದರೆ, ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕಟುಕನ) ವಶಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ನಿಷ್ಕೂರ ಸಮ್ರಾಜನಾ ನಿಷ್ಕೂರವಾದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಕೇಳಿದನು. ವೃತ್ರಶೋಕಾತುರೆಯಾಗಿಯೂ ಪತಿ ವಿಯೋಗದಿಂದ ವ್ಯಸನಭಾರಾಕ್ರಾಂತೆಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಾರು ಮನೆಯಾದ ಮಿವಾರಾಧಿಪನ ಬಳಿ ಅವನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅಲ್ಲಿರಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು, ಬಳಿಕ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತನಾದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂಬರದ ರಾಜಾ ಜಯಸಿಂಹನ ಎರಡನೆಯ ಮಹಿಷಿಯು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವನ್ನು ರಾಣನ ಬಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಗತಿಸಿಹೋದ ಗಂಡನ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಿವಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಈ ಕಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಠಕರು ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಅಂಬರದ ರಾಣಿಯನ್ನು ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆರೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುಮಂದಿರದ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಮಗಳನ್ನು ಕಿಂಶುಕತರುತಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರುವರು. ಉದಯಪುರದಲ್ಲಿ ಗಂಡಂದಿರಿಲ್ಲದ ರಾಣಿಯುರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅಂಬರದ ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣುಶಿಶುವನ್ನು ಯೋಧ ಪುರದ ಮಹಿಷಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೃತಪತಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಚಿತಾರ್ಪಣೆ ಹಣವಾಡಿದಳು. ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಎಂಟುವರ್ಷಕಾಲ, ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ರಾಣಿ ಅರುಂಧತಿಯು ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ರುತಿದ್ದಳು. ನೀರನಾದ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹಗಳನ್ನು ವ್ಯೂಹಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಯಶೋವಂತಸಿಂಹನ ಗಂಡುಮಗು ಅಜಿತಸಿಂಹನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ದುರ್ಗವನಾದಾ ಬಿಟ್ಟದ್ದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟನು. ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಸೇನಾಪತಿ ಮುಕುಂದದಾಸನಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಭು ಭಕ್ತರಾದ ಅನುಚರರಿಗೂ ಹೊರತು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಆ ಏಕಾಂತಸ್ಥಳವು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀರರಮನೆಯಾದ ಅರುಂಧತಿದೇವಿಯು ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಬಳಿ ಇದ್ದು

ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಮಿಕ್ಕ ವೀರರನ್ನು ಯವನರ ಸಂಗಡ ಋದ್ಧಕ್ಕೆ ವೋತ್ತಾಹಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗಿಂತಾಗ, ಅತಿ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ದಿನವೂ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತ ಕಾಳಿಂದೀನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಫಕೀರನ ಮಂದಿರದಲ್ಲುಳಿದಿದ್ದಳು. ಮುಕುಂದದಾಸನೂ ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಫಕೀರನ ಮಂದಿರದವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದನು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಆ ವೃದ್ಧ ಫಕೀರನನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು.

ಶರತ್ಕಾಲದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ರಾತ್ರಿಯು ಪ್ರಾಯಃ ಸವೆಯುತ್ತಬಂದಿತು. ಚಂದ್ರನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಜಾಗರಣೆಮಾಡಿ ದಣೆದು ತೂಕಡಿಕೆ ಬಂದು ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಆಕಾಶಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟು ವಾಂಯಾದನು. ಜಿಟ್ಟುಗಳ ಸಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕೆಡದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಭಾಟಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ಕ್ಲಾಂತನಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನಿದ್ರೆಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕಯುವಕನು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅರಂಧತಿದೇವಿಯೂ, ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯೂ, ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಅರಂಧತಿಗೆ ನಿದ್ರೆ-ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ನಿದ್ರೆಹತ್ತದೆ ನೀಲೋತ್ಪಲದ ಹಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಕೊಂಡು ಅಸ್ತಂಗತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದ್ರನಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ತನ್ನ ಹಾಗೇ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಹುಸಂಖ್ಯೆ ಕುದುರೆಗಳ ಗೋರಸಿನ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸುತ್ತಬಂದಿತು. ಕೃಷಿಕಯುವಕನು ಚಮುಕಿತನಾಗಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನೊರೆಗಳಚಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತು ದುರ್ಗಾದಾಸನನ್ನೆಚ್ಚಿಸಿ, ವೀರವರ! ಕತ್ತಿಯೊರೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯೋಣಾಗಲಿ-ಎದುರಿಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಕ ಶತ್ರು ಸೇನೆ! ಎಂದನು.

ದುರ್ಗಾದಾಸನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಶ್ವಾರೋಹೀ ಯವನ ಸೇನೆಯು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು, " ನಾವಿರುವವರು

ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ! ಕತ್ತಿಗೆ ಇರುವ ರಕ್ತದ ತೃಪ್ತಿಯೇನೋ ತೃಪ್ತವಾಗುವುದು—
ಆದರೆ ರಾಜಮಹಿಷಿಯನ್ನೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುವವರಾರು? ”
ಎಂದನು. ಯುವಕನು, “ ಮಾರ್ಗವು ಅತಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದೆ! ಒಂದೇಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಕುದುರೇ ಸವಾರರು ಮುಂದಾಗಲಾರರು! ತಾವು ರಾಜ
ಮಹಿಷಿಯನ್ನೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ,
ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವು ಮುಂದಾಗಿ ಬರದಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದಿರುವೆನು ” ಎಂದು
ಹೇಳಿದನು.

ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಯೋಚಿಸಿ, ಯುವಕನ ಸುಕುಮಾರ
ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, “ ಅದುಹೊರತು ಬೇರೊಂದುಪಾಯವು ತೋರುವು
ದಿಲ್ಲ. ಸಾಧು! ವೀರಬಾಲಕ! ವೀರನಹಾಗೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಮಾಡು—
ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರವುಂಟು! ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ರಾಜಮಹಿಷಿಯನ್ನು
ನೋಡಿ, “ ರಾಜಮಹಿಷಿ! ಸಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ—ಕುದುರೆಯವೇಲೆ
ಹತ್ತೋಣಾಗಲಿ ” ಎಂದನು.

ಕೃಷಿಕನು ಫುಲ್ಲನಯನನಾಗಿ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ
ಮುಖವನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡದನು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ
ಕನು, ‘ ನೋಡಿರಿ, ನಿಮಗೋಷ್ಠರ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದೂ ಸುಖ ’ ಎಂದು
ಹೇಳುವಹಾಗೆ ಇಂಗಿತಮಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು
ವಿಸಾದದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಕಣ್ಣೊರಸಿಕೊಂಡು ಕುದುರೆಯನ್ನು
ಹತ್ತಿದನು. ರಾಜಮಹಿಷಿಯೂ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಶ್ವಾರೋಹಣ
ಮಾಡಿದಳು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದಳೆಂದು ಕುದುರೆ
ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ‘ ದುರ್ಗಾದಾಸ! ನೀವು ಕ್ಷತ್ರಿಯವೀರರಲ್ಲವೆ! ಈ ದಿನ
ಪ್ರಾಣಭಯಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸುವಿರಾ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ದುರ್ಗಾದಾಸ—(ಗಂಭೀರಸ್ವರದಿಂದ)—ಈಗ ಹುಡುಗಿಯ ಉಪದೇಶ
ವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜಮಹಿಷಿ! ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡೋ
ಣಾಗಲಿ—ನಿಂತು ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯ
ವಾಗದು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ವುನಃ ಕಡಿನಾಣವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದಳೆದಳು. ಠಾಜ ಮಹಿಸಿಯು ವತ್ಸೆ! ನಿನಗೇನು, ಈ ದಿನ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತೆಂದಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—(ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ದೇವಿ! ತಮಗೆ ಪ್ರಾಣದಮೇಲೆ ಧಯವಿದ್ದರೆ ತಾವು ದುರ್ಗಾದಾಸನೊಂದಿಗೆ ಪಶಾಯನವಾಡ ಬಹುದು—ನಾನು ಈ ವೀರಬಾಲಕನ—

ಕತ್ತಿಗಳ ಘೋರವಾದ ಝಂಝನ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಶತ್ರುಗಳ ಹುಂಕಾರ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಕಲಕಂಠವು ಆಣಗಿ ವಿಲೀನವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯದವರ ಕತ್ತಿಗಳು ಕೃಷಿಕನತ್ತಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರತಿಹತವಾಗಲಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವಳು ಬೇರೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ರಣೋನ್ಮತ್ತರಾದ ವೀರರ ಕಾಶಾಂತಕಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅನೇಕತಡವೆ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗ ಹುಡುಗನ ಒಂದು ಕತ್ತಿ ಗೆದುಠಾಗಿ ಸಶಸ್ತ್ರರಾದ ಇನ್ನೂರುಮಂದಿ ಯೋಧರು ನಿಂತೆದುರಿಸಿದುದನ್ನೂ ಅಂತಹ ಸುಂದರ ಸುಕುಮಾರ ಬಾಲಕನ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಷ್ಟು ಕತ್ತಿಗಳ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದುದನ್ನೂ ಅವಳು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ; ಕೇಳಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ದರ್ಶನಶಕ್ತಿಯು ಲೋಪವಾಗಿ ಅವಳ ಜೀತನವು ಸಂಜ್ಞಾಹೀನವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು—ಆಗವಳು, 'ಹಾ! ನಿಷ್ಕೂರನಾದ ದುರ್ಗಾದಾಸ! ಇದೇ ನಿನ್ನ ವೀರಧರ್ಮ?' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಠಾಣಿಯ ಭುಜಧಮೇಲೆ ತಲೆಯಸಿಟ್ಟು ಮೂರ್ಛಿತೆಯಾದಳು. ರಾಜಮಹಿಸಿಯೂ ರಾಠೋರ ಸೇನಾಪತಿಯೂ ಸಹ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತ ಪರ್ವತಶೃಂಗ ವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊರಬುಹೋದರು.

ಆ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಘೋರನ ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳೊಂಟಿಗತ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಘೋರನು ನೆಲದನೇಲೆ ವೊಣಕಾಲೂರಿ ವೀರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂಳು ಕೃಥಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದೇವರನ್ನು

ಸೋತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಯವನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಲ್ಲ-ಪವಿತ್ರವಾದ ದೇವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಕಂಠದಿಂದ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ಮಂದಿರವು ಶಿಲೆಕೊಡುವಹಾಗೂ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಶಬ್ದ ಸಮೂಹಗಳ ವಿಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ರಮಣಿಯ ದೇಹವು ಪುಲಕಿತವಾಗುವಹಾಗೂ ಮಾಡಿ ಮುಸಲಮಾನ ಯೋಗಿಯು ಅನಾದಿದೇವನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು, ನಿಂತಿದ್ದ ಜೆಂಗೆಸನ್ನು ನೋಡಿ, ವತ್ಸೆ ! ಈ ದಿನ ನಿನ್ನ ಮುಖಮಂಡಲವು ಮಲಿನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಅಶುಭಸಮಾಚಾರವುಂಟೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಮಣಿ—(ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು)—ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋಗಲು ಬಂದೆನು.

“ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಿ ? ”

“ ದೇವ ! ಆಭಾಗಿನಿಯನ್ನು ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡೋಣಾ ಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಯಾವುದುತಾನೇ ತಮಗೆ ಅಗೋಚರ ? ”

ಫಕೀರ—(ವಿಷಣ್ಣವದನನಾಗಿ)—ಮಂದಭಾಗಿನಿ ! ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನೀನು ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಗಿರಿದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿರುವಹಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವೆನು—ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡು.

“ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ. ”

“ ನಿನ್ನಿನ ದಿನ ಆ ಕೃಷಿಕ ವೀರಮುವಕನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಯಾ ? ”

“ ದೇವ ! ಯವನರು ಹರದೇವಪುತ್ರನ ನಿರಸರಾಧಿಗಳಾದ ನಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಅನೇಕ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕುರಿತು, ತಮಗೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನಾಗಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆತಂದು, ತಮಗೆ ವರ್ತಮಾ ಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು.

“ ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದನೆ ? ”

“ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲು ಸಂಭವ ಹೇಗೆ ? ”

“ ನೀನವನಾರೆಂದು ತಿಳಿದೆ ? ”

“ ದೇವ ! ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು—ತಾವು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾರಿಯ ಹೃದಯವೃತ್ತಿಯನ್ನರಿಯಲಾರರಿ. ”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲೆಳಿಸುವೆಯಾ? ಗಿರಿ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡುವುದುತಾನೇ ಏನು ನಿಶ್ಚಯ?”

“ತಮಗೆ ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯು ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸದಿರುವುದೂ ಸರಿಯೇ-ನನ್ನ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದುದೇನು? ನಿನ್ನಿನ ರಾತ್ರಿ, ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅಂಬರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯೂ ಅವನೂ ಸಂಧಿಸಿದಾಗ, ನಾನು ಅವರವರ ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಹಾಗೇವೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಬಳಿಕ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯವಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಮನಸ್ಸಿನ ಲೊಂದು ನೂತನ ಆಶೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಮೈಚ್ಚವಧೆಯು ಆಶೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದವರವೇಲೆ ಮುಯ್ಯಿತ್ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಹಿಂಸಾನಲವು ಇವತ್ತು ಉಜ್ಜಳಿಸಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಗಳ ವಾಚಾಳತನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಖೇರನ ಹೃದಯವು ನಾರಿಯು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತವಾದರೆ ಅಸಾಧ್ಯಸಾಧನವು ನಡೆದುಕೊಡುವುದು. ಅವನು ಯವನರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಚಯಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಪರಿತ್ರವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಚರಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಲ್ಲೇ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಯವರ್ತದಲ್ಲಿ ಯವನರ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದು, ಭಾರತ ವರ್ಷದ ತತ್ಪ್ರವು ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ, ಈಗಣ ದಾನವ ಕುಲದ ರಾಕ್ಷಸ ಲೀಲೆಯೆಲ್ಲ ಆರ್ಯಚಾತಿಯ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಆಗ, ದೇವ! ದೈತ್ಯವಿಜಯ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮನಕೊಪ್ಪುವ ಉತ್ಸವವು ನಡೆದರೆ ಬೇವನವು ಸಫಲವಾಗುವುದು.”

ಫಕೀರ—(ದಯಾರ್ಧ್ರಹೃದಯನಾಗಿ)—ಮಗಳೆ! ನಿನ್ನ ವನಸ್ಸನ್ನು ಈಗ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಪೆಯಾ?

ರಮಣಿ—(ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು)—ತಾವು ಯಾರತಂದೆಗೆ ಗುರುವೋ, ಅಂದವೆಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯಸಾಧನವಲ್ಲ. ತಾವು ಆತೀರ್ವಾದ ವಾಷೋಣಾಗಲಿ—ಈ ಹೃದಯವನ್ನು ಈ ಮಹಾಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲೆನು.

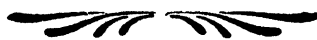
ರಮಣಿಯು ಫಕೀರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಹೊರಟಾಗ ಲೆಲ್ಲಾ, ಫಕೀರನು ಆತೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ದಿನ ಆತೀರ್ವಾದ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮರೆತುಹೋದುದು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಮನಸ್ಸು ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ರಮಣಿಯು ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಫಕೀರನು ಪುನಃ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಿದನು. ಬಹುಸಂಖ್ಯೆ ಮುಸಲಮಾನ ಸೈನ್ಯದವರು ಕೃಷಿಕಯು ವಕನಿಗೆ ಕೈಕೋಳವನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂದಿರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಅಫಜುಲಖಾನನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, ಫಕೀರನು, “ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ರಾಜದ್ರೋಹಿಯೆಂದು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಾದಷಹನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಹೊರಡಿ— ಜಲಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ನಾನೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಫಜುಲನು ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಕುರಿತು, ‘ ಈ ಕಾಫರ ಫಕೀರನ ಕಿವಿ ಗಿನಿದಾದ ಸುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವೋಸಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ಇವನಿಗೂ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿರಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಫಕೀರನು ನಗುತ್ತ ತಾನಾಗಿಯೇ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ಕೋಳವನ್ನು ತೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೈನೀಡಿದನು.

ಏಳನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ .

ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಅಜಿಮೀರನಗನದಲ್ಲಿ ಬಾದಷಹನ ದರಬಾರು. ರಾಜಪ್ರಸಾದದ ಮುಂದುಗಡೆ ದರಬಾರನ ಮಹಲು ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಳೀ ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಸ್ತಂಭರಾಶಿಯು ಕಾಂತಿಮಯವಾದ ಮಣಿಮುಕ್ತಾಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲುಗಡೆ ವಜ್ರಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ಚಂದ್ರಾತಪಗಳು ಲಂಬಾಯಮಾನವಾಗಿವೆ. ನೋಡಿದರೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಮಂಡಿತವಾಗಿದ್ದ ಗಗನತಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮುತ್ತು ಹೂವಿನ ಮರವು, ಪದ್ಮರಾಗದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಅಯು

ಸ್ವಾಂತದ ಪಲ್ಲವಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರುವುದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಕೆತ್ತಿದ್ದ ವಜ್ರಗಳು ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾದ ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲಿದ್ದ ಮಣಿವಯವಾದ ಚಂದ್ರಾತಪದ ತಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿದ್ದ ಸಭಾಸದರ ಉಷ್ಟ್ರೀಷಗಳಮೇಲೆಯೂ ವಿವಿಧವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ದರಬಾರಿನ ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾದುದುಪುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಉಸಿರಾಡ ದೆಲೂ ಮಿಸಕಾಡದೆಲೂ ಸೇನೆಯ ದಳವು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬಾದಷಹನು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆ ಸೇನೆಯ ದಳದವರೂ ಉಪ್ರಾಗಳೂ, ಬಾದಷಹನ ಆಗಮನವನ್ನು ನೀರವವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವಲಿನವರ ಕಾವಲಲ್ಲಿದ್ದ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಸಲಮಾನ ಫಕೀರನಬಳಿ ನಿಂತು, ಬಾದಷಹನ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ದರಬಾರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲದೆ, ಗಂಭೀರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತ ಸುವರ್ಣದ ಉಷ್ಟ್ರೀಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ದಂಡೆಯಾದ ದಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬಿರಕಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕೂದಲನ್ನು ಜಡಿಸಿ ಸರಿಮಾಡಿ ನೀವಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪದವಿಯ ಗರ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಹಾಳಿತವಾಗಿ ದಿಟ್ಟದಿಂದ ನೀಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮೌನವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದ ಸಭಾಸದರ ಮುಖಮಂಡಲವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿಸೋಡಿ ಡನು. ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದರೂ ಹಿಂದುವಾದ ವನು ಕುಳಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ನೀರವವಾಗಿದ್ದಾ ಸಭಾಮಂಡಲವನ್ನು ಕಡೆದು, ಒಂದುತಡವೆ ಮಾತ್ರ, ಸಮಸ್ತರದಲ್ಲಿ “ಅಲ್ಲಾ ಅಬಿಬರ್ !” ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ಶಬ್ದವೊಂದೆದ್ದಿತು. ಆ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಸೈನ್ಯದಳದವರೂ ಉಪ್ರಾಗಳೂ ಒಂದೇತಡವೆಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ, ಸಭಾಸ್ಥಳವು ವುನಃ ನೀರವವಾಯಿತು. ಕೃಷಿಕನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ, ಮಹಾರ್ಘ ರತ್ನರಾಜಿಯಿಂದ ಭೂಷಿತನಾಗಿಯೂ ಗಿಡ್ಡನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಸಾಮ್ರಾಜನೊಬ್ಬನೇ ನಗುಮುಖನಾಗಿ ಮೌನವಾಗಿ ಒಂದು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡನು. ಅವರಂಜೇಬನು ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಕದಲದೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದಾ ಸಭಾಮಂಡಲವು ಶಿಲೆಕೊಡುವಹಾಗೆ, ಧೀರಗಂಭೀರ

ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಸಭಾಸದರನ್ನು ಕುರಿತು, ಒಕ್ಕಣೆ ಒಕ್ಕಣೆಯಾಗಿ ಈ ಪರಿ ಹೇಳಿದನು :—“ ಮುಸಲಮಾನ ಉವ್ರಾಗಳಿರಾ ! ಸನಾತನಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕರಾ ! ನಾವು ಇಷ್ಟಾದಿನದವರೆವಿಗೂ ಸಮಗ್ರಭಾರತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮದ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿ ಜರುಗಿಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ, ಈ ದಿನ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ, ಗಾಳಿಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬೀಸಿದಹಾಗೆ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುವು ! ಸೇನಾಪತಿ ಅಫಜುಲಖಾನನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಮುಸಲಮಾನ ಫಕೀರನು ಮುಸಲಮಾನ ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಹಿಂದೂಗಳ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಕ ಮುಸಲಮಾನ ಸೇನೆಯವರ ಪ್ರಾಣಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಸೇನಾಪತಿಯು ಆ ಮುಸಲಮಾನ ಫಕೀರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಕ್ಕ ರಾಜದಂಡನೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂತಹ ಅಪವಾದವನ್ನು ನಂಬಲಾರೆವು. ಅಫಜುಲಖಾನನು ತಂದಿರುವ ಅಪವಾದದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಡದೆಹೋದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅಮೂಲಕವಾದ ಅಸತ್ಯವೆಂದು ಅವಜ್ಞೆ ಮಾಡುವೆವು.”

ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಸಭಾಸದನೊಬ್ಬನು ಕೋಪಭರಿತನಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ‘ ಜಹಾಪನಾ ! ಇದು ಅಸಂಭವ ! ಸ್ವಯಂ ಮಹಮ್ಮದರ ಅವತಾರವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಆಲಂಗೀರಬಾದಷಹರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಫಕೀರನು ಕಾಫರರ ಸಂಗಡ ಸೇರಿರುವನೆಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬಲಾರೆವು. ಅಫಜುಲಖಾನನು ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ—ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವನ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ರಾಜದಂಡಾಜ್ಞೆಯು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರ.ವುದು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು

ಅಫಜುಲಖಾನನು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, “ ಆ ಫಕೀರನೇ ಸಭಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವನು ; ಅವನನ್ನೇ ಕೇಳಬಹುದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅವರಂಗಜೀಬನು ನಗುಮುಖನಾಗಿ, ಫಕೀರನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ತಾವು ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಸಭಾಸದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಫಕೀರರಿಬ್ಬ ಘನಿತ್ರವಾದ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಘೋರವಾದ ಕಳಂಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸೋಣಾಗಲಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು,

ಫಕೀರನು ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ಸಮ್ರಾಜನ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರೂ ಅನಿಂದುವಾದಾ ಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ಅವೂರ್ವವಾದಾ ಯೋಗಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಹಾಸನೆಯವಾದ ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿದಾದ ತ್ಮಶ್ರುರಾಶಿಯ ಗಾಳಿಯ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಶುಭ್ರವಾದ ಜಟಾಜೂಟವು ದೀರ್ಘವಾದ ಅವನಾ ವೀರದೇಹವನ್ನು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲವಾದ ಅಪಾರ್ಥಿವಕಾಂತಿ ವಿಸ್ಮೃತಲಲಾಟವು ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಜ್ಞಾನಗೌರವದಿಂದ ತೇಜವುಂಜವಾಗಿ ಕಣ್ಣೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಫಕೀರನು ತೇಜೋಮಯವಾದ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಸಭಾಸದರನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಲವೃಕ್ಷದಹಾಗಿದ್ದ ದೀರ್ಘವಾದ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ತಾರಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು :—

“ ಕೇಳೋಣಾಗಲಿ, ಭಾರತಸಮ್ರಾಜನ ಸಭಾಸದರುಗಳಿರಾ ! ಸೇನಾಪತಿ ಅಫಜುಲಖಾನನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವಾದುದು, ಎಂಫತ್ತು ವರ್ಷಕಾಲ, ದೇವನಾದ ಮಹಮ್ಮದನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಕಲಿತಿರುವಾ ಮಹಾಪವಿತ್ರವಾದ ನೀತಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಅದೊರದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ನೀಚಾಶಯನಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥಪರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಬಾದಷಹನ ನಿಷ್ಕರವಾದ ರಾಜನೀತಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅಸ್ತಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅಮಿತವಿಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಮೊಗಲಸಮ್ರಾಜನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ನನ್ನ ಹಾಗಿರುವ ಸಂಸಾರತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ಹೀನಬಲವುಳ್ಳ ಫಕೀರನು ಮಾಡುವ ಬಲಸ್ರಯೋಗವು ಮದಿಸದ ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲದ ಮೇಲೆ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಡಿತದಹಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ನಶ್ವರವಾದ ನರದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುದಿನದತನಕ ರಕ್ತಸಂಚಾಲನವಿರುವುದೋ, ಈ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪವಾದ ಶಿಶುಗಿರುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದೋ, ಅದುವರೆವಿಗೂ ನಾನು ಈಗಿನಹಾಗೆ ಪಾಪಕ್ಕೂ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೂ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಪಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ನಿಂತು ಪ್ರಾಣದಮೇಲೆ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಇದು ನನಗೆ ಇಹವರ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಸಾಧನವಾದ ಧರ್ಮವಾಗಿರುವುದು. ಇದು ನನ್ನ ಇಷ್ಟಗುರುದ ದೇವ ಮಹಮ್ಮದನ ಸತ್ಯವಾದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾರವಾದ ಉಪದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ”

ಸಭಾಸದರ ಮಂಡಲಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತಂಭಿತವಾಯಿತು ! ಬಾದಷಹನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಗಂಭೀರಸ್ವರದಿಂದ, “ ಕೇಳು,

ಕಪಟಾಚಾರಿಯಾದ ಕಾಫರನಿಗಿಂತಲೂ ನೀಚನಾದ ಫಕೀರನೇಷ ಪಾಷಂಡನೆ ! ನೀನು ಇಂದು ನಿನ್ನ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದನ ಪವಿತ್ರವಾದ ನಾವೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಮುಸಲಮಾನ ಉಮ್ರಾಗಳ ಮಂಡಲಿಯ ಕರ್ಣಕುಹರವನ್ನು ಕಳಂಕಿತ ಮಾಡಿರುತ್ತೀ. ಕಾಫರರ ಅಧರ್ವಧ್ವಂಸಿಗಳಾಗಿರುವ ವೀರರಾದ ಈ ಸೇನೆಯವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಮವೇದನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುತ್ತೀ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಘೋರ ತರವಾದ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೀ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾರತವನ್ನಾಚರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳು. ನಾಳೆ ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪಾಪಿಷ್ಠ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಟುಕನ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಕಡಿಸಿ, ಮುಸಲಮಾನ ಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯ ಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ತುಳಿಸಲಾದೀತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಸಭಾಸದರೈರೂ ದೇವಕಾಂತಿಯುಳ್ಳಾ ಫಕೀರನ ವಧೆಗೈಸಲುವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಬಿನ್ನರಾದರು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ದಿಲಿಯಾರಖಾನನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈನುಗಿದುಕೊಂಡು, ‘ಜಹಾಪನಾ ! ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಸಲಮಾನನಾಗಿಯೂ ಫಕೀರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸಂಗತಿಯು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೋಚರ ತಪ್ಪಿದಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ’ ಎಂದನು.

ಸನ್ಮಾಜನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಂಪಿತನಾದ ಸ್ವರದಿಂದ, ‘ದಿಲಿಯಾರ ! ಸುಮ್ಮನಿರು. ಯಾವನು ಕಾಫರನನ್ನು ಮುಸಲಮಾನನೆಂದು ಕರೆಯುವನೋ, ಕೊರಾನ್ಷರೀಫದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವನಿಗೂ ಮರಣದಂಡನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ’ ಎಂದನು.

ಮತ್ತಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಸವುಳ್ಳವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉಮ್ರಾಗಳಿಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿ ಗಂಭೀರಭಾವದಿಂದ, ಫಕೀರನ ಅನಿಚಲಿತ ಮುಖಮಂಡಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ! ಕೇವಲ ಅಫಜುಲಖಾನನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷಚಿಹ್ನೆಗಳು ತೋರಿದುವು. ಅವಸೆದ್ದು ನಿಂತು, ‘ಈಗ ಈ ಫಕೀರನೇಷ ಪಾಷಂಡನ ಅನುಚರನಾದ ಕಾಫರಯುವಕನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ರಾಜದಂಡಾಜ್ಞೆಯು ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ ಹಿಂದೂ ಯುವಕನನ್ನು ಉಮ್ರಾಗಳೆದುರಿಗೆ ಕರೆತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸು ”

ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ಬಾದಷಹನ ಅಪ್ಪಣೆಮೇರೆಗೆ ಸಭಾಸದರೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಬಾದಷಹನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು—“ ನಿಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುವ ಸುಕುಮಾರ ವದನವುಳ್ಳ ಸುಂದರಯುವಕನು ಚಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದವಾಗಿ ದ್ದರೂ ವೀರತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮುಸವಾನ ವೀರನಿಗೆ ಸಮಕಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಮುಸಲಮಾನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಉಚ್ಚವಾದ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಡಬೀಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇವನು ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾದರೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಗೌರವವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವೆನೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂ ಯುವಕ! ಉಮ್ರಾಗಳಿಗೆ ವಂದನೆ ಮಾಡು! ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಮೇಲಾಯಿತು. ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸವಾಜಿಗೆ ವೊದಲು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾಸಮಾಪೋಹದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸತ್ಯವಾದ ಮುಸಲಮಾನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರು, ಬಳಿಕ ನೀನಿಗೆ ಬಹುವಾನಾಸ್ಪದವಾದ ಉಮ್ರಾಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ವೀರತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪುರಸ್ಕಾರವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು.

ನಿರ್ಭೀತನಾದ ಹುಡುಗನು ಸಸ್ಮಿತವದನನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಸ್ವರದಿಂದ, “ ಭಾರತಸಮ್ರಾಜನೆ! ಯವನರ ಪರಿಚಯವು ಹಿಂದೂವೀರನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪುರಸ್ಕಾರವೇ ಆತು! ಈ ಬಾಹುಗಳೆರಡೂ ಆರ್ಯಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಾದ ದಾನವನಿದೆಯನ್ನು ಸೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುವು. ಯವನನ ಚರಣಸೇವೆಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಸಮ್ರಾಜನು ಕೆಂಪೇರಿದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯೂ ನೋಡಿ ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೂ, ವಿಸಾದದಿಂದಲೂ “ ಹಾ! ಉಮ್ರಾಗಳಿರಾ! ಇಂದು ನಾನು ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ! ಕಾಕಭುಬಂಗದ ಹೆಡೆಯಮೇಲೆ ಮಂಡೂಕದ ಪದಾಘಾತದಂತಿಹುದು. ಸಿಂಹದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಗುಳ್ಳಿನರಿಯ ನಖಪ್ರಹರ! ಇಂದು ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಕಂಡಹಾಗಾಯಿತು! ಮತ್ತೇನು? ಕಟುಕರು ಬರಲಿ!” ಎಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯು ಹೇಳಿದನು.

ಸೈನ್ಯ ದಳದತರ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಕಾಲಾಂತಕ ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕಟಕನು ಒರೆಯುಗಿದ ಕುಠಾರಹಸ್ತನಾಗಿ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತನು.

ವೃದ್ಧನಾದ ಮುಸಲಮಾನ ಫಕೀರನು ವೇಗವಾಗಿ ಬಾದಷಹನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ವಜ್ರಗಂಭೀರ ನಾದದಿಂದ ಸೂಜಿಬಿದ್ದ ಶಬ್ದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಾ ಬಾದಷಹನ ದರಬಾರನ್ನು ಶಿಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ:—“ ಕೇಳು ಸಮ್ರಾಜ ಅವರಂಗಜೇಬ! ಮೂರ್ಖತೆಗೂ ಎಲ್ಲೆಯುಂಟು. ಅದೂರದರ್ಶಿತೆಗೂ ಪರಿಣಾಮವುಂಟು. ಈ ವೀರಯುವಕನ ರಕ್ತಬಿಂದುವೊಂದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕ್ಷಣವಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತಲೆಕಳಚಿದ ಮುಂಡವು ನೆಲವನ್ನು ಚುಂಬನ ಮಾಡುವುದೆಂದು ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರು ”

ಸಮ್ರಾಜನು ರೋಷನಿಂದ ತುಟಿಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು “ ಹಾ! ಉನ್ಮತ್ತ ಫಕೀರ! ನಾನು ಭಾರತವರ್ಷದ ಸಮ್ರಾಜನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಫಕೀರನು ತೀವ್ರವಾದ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಬಾದಷಹನ ಮುಖಮಂಡಲವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿನೋಡಿ, ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆದುರಾಗಿ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಒಂದೆರಡು ತಡವೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ‘ ನೀನೇಯೋ ಸಮ್ರಾಜ? ಮುಂದೆ ಮೇಲುಗಡೆ ಒಂದು ತಡವೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡು, ಸಮ್ರಾಜನಾರು? ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಬಾದಷಹನು ಮಂತ್ರಾಹತನಾದವನ ಹಾಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಪುನಃ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಎವೆ ಇಕ್ಕದೆ ಬಿರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲುಗಡೆ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು! ಮಂತ್ರದ ಬಲವೋ ಅಥವಾ ಮೆಸ್ಮೆರಿಜಮೋ (Mesmerism—ಎದುರಾಳಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ) ನಾವದನ್ನು ಅರಿಯೆವು! ಅವರಂಗಜೇಬನು ಮೇಲುಗಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು ಹನ್ನೆರಡು ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿಂದ ದಿಬ್ಬಂಡಲವು ಬೆಳಕಾಗಿ, ಗೌರವಮಯವಾದ ಅಪಾರ್ಥಿವ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ರತ್ನಕಿರೀಟ ಶೋಭಿತನಾಗಿ ಸಮ್ರಾಜ ಅಕಬರನು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದ ಸ್ವರ್ಗದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು! ವಿಮಾನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಫುಲ್ಲವದನರಾಗಿ ಫಲಕಿತ ನಯನವುಳ್ಳ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಮರರು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು! ಅವರಂಗಜೇಬನು ಅಜ್ಜರಿಗೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಳವಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಗಳಿಂದಲೂ, ಶೂನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಪುನಃ ಕೆಳಗೆ ತನ್ನ ಸಭಾಮಂಟಪದ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದನು, ಏನು ನೋಡಿದನು? ರತ್ನರಾಜಿಯಿಂದ

ದೀಪ್ತವಾದ ವಜ್ರದುಡೆಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾ ವಿಚಿತ್ರವಾಹಾ ದರಬಾರು ಮೈ ಗುಡಿಗಟ್ಟುವ ಭಯಂಕರವಾದ ಘೋರಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದಿತು! ಮತ್ತು ಆ ಅಂಧಕಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗ್ನದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಭಯಂಕರವಾದ ವದನವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ವಿಕಟದಶನವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಇದ್ದಾ ದಾನವದಳವರು, ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಕೋಲಾಹಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಇದೇನು? ಎದುರಿಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಚಂದ್ರನಹಾಗೆ ಧೂಳಿಯೂ ಬಿದ್ದು ಉರುಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ತಂದೆಯಾದ ಷಹಜಹಾನನು ಬಂಗಾರದ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ! ಹತ್ತಿರ ದೊಡ್ಡ ಅಣ್ಣನಾದ ದಾರಾಶ ವೀರಮೂರ್ತಿಯು ಶೂಲದ ಮರದಮೇಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ! ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದ ನಾಗಿದ್ದ ಸೂಜನ ಛಿನ್ನಮುಂಡವು ಶೂನ್ಯವೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇತಾಡುತ್ತಿದೆ! ಪ್ರಿಯ ದರ್ಶನನಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮೊರಾದನ ರಕ್ತಮಯವಾದ ಶರೀರವು ಧರಾತಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಉರುಡಾಡುತ್ತಿದೆ!

ಸಮ್ರಾಜನು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಕಂಪಿತಕಳೇಬರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸಂಹಾಸನ ದಿಂದೆದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಉಮ್ರಾಗಳು ನೋಡಿ, ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಓಡಿಬಂದರು. “ ಬಾದಷಹನಿಗೆ ಆಲಸ್ಯವಾಗಿದೆ?” ಎಂದು ಹುಕೀಮರನ್ನು ಕರೆತರಲು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಜನರು ಓಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿಶ್ರಾಮಭವನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ದರಬಾರು ಮುಗಿಯಿತು.

ಎಂಟನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಸಾಯಂಕಾಲವಾದ ಬಳಿಕ ಸಮ್ರಾಜನು ಏಕಾಂತ ವಿಶ್ರಾಮಭವನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹತ್ತಿರ ಅಫಜುಲಖಾನನು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಸಮ್ರಾಜನು ಅಫಜುಲಖಾನನನ್ನು ಕುರಿತು, ‘ ಏನು ಸೇನಾಪತಿ! ಶತ್ರುಗಳಿ ಚ್ಚುರಿಗೂ ದಂಡವಿಧಾನವಾಗದೆ ಹೋದುದು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಸನವೆಂಥ ತೋರುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೆ?’ ಎಂದನು.

ಅಫಜುಲ—ಅವರನೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವು ಬಿದ್ದ ಬಳಿಕ, ಅವರು ಶತ್ರುಗಳಾಗುವರು ಹೇಗೆ? ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ರಾಜ್ಯಶಾಸನದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವರು.

“ ಉಮ್ರಾಗಳೂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನಾನೇ ಕಾರಾಗಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆನು.”

ಅಫಜುಲಖಾನನು, ಈ ದಿನ ಸಮ್ರಾಜನ ಮುಖವು ಗಂಭೀರಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯದೆ, ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ‘ ಅವರಿಬ್ಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷವು ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ ಆಗಿಹೋದುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು ಫಲವೇನು? ಈ ದಿನ ಆ ವೃಥಾ ಫಕೀರನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನಗೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಂಟಾಯಿತು? ಹೇಳು.

“ ಅವನು ಹುಚ್ಚ—ಪಾಷಂಡ—ಕಾಫರ—ನರಾಧಮ.”

“ ನಾವು ಈಗ ಹೊಸ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ರಾಜ್ಯವನಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರುವುದು ಅನರ್ಥಕವಾದುದೆಂದು ಫಕೀರನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಲ್ಲದೆ ಅಕಬರ ಬಾದಷಹನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿದ ರಾಜನೀತಿಗಳೇ ಮೊಗಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.”

“ ಹುಚ್ಚನು ಏನುತಾನೆ ಹೇಳಲಾರ? ಏನುತಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರ? ಕಾಫರನು ಯಾವಾಗತಾನೇ ಮುಸಲಮಾನರ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುವನು? ಗೂಬಿಯು ಯಾವಾಗತಾನೇ ಚಂದ್ರಕಿರಣವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲದು? ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡಿದ್ದ ರಾಜನೀತಿಗಳಿಗಿಂತ ನಾವು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ರಾಜನೀತಿಗಳು ಸರ್ವಾಂಶದಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವೆ? ”

ಇಚ್ಛಕವಾಡಿ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಅಫಜುಲನು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದನು:—“ ಜಹಾಪನಾ! ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಪಾದಸೇವಕನನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕೆ? ತಮ್ಮಹಾಗಿ ವಿಚಕ್ಷಣ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರು ಹುಟ್ಟಿರುವರು? ಅಕ್ಷರಷಹನ ಅಪ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಾಫರನಿಗೆ ಬಹಳ ಸ್ವರ್ಧೆಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೂ

ಮುಸಲಮಾನ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸದಮೇಲೆ ಮುಸಲಮಾನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಅಲಂಗೀರಷಹ ಅವತಾರವನ್ನೆತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಧಕಾರವು ಹೋಗಿ ಕೊರಾನಷರೀಫದ ಬೆಳಕು ಚಗತ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜಾಬ್ಬಲ್ಯಮಾನವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಕುಮಾರಿಕಾ ಪರ್ಯಂತ ಇರುವ ನೂರಾರು ರಾಜರು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜವೃತಾನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಧರ್ಷ ಹಿಂದೂ ರಾಕ್ಷಸರು ಭಯದಿಂದಲೂ ವಿಷಾದದಿಂದಲೂ ಮೃತಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಮಾನುಷಿಕ ಧರ್ಮಬಲದಿಂದ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಮುಸಲಮಾನರ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು—”

“ ಮತ್ತು, ನನ್ನ ಕಾಲೊದೆಯ ಬಲದಿಂದ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕ ಅಫಜುಲನ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಚೂರ್ಣಮಾಡಬಲ್ಲೆನು.”

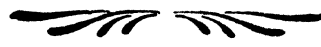
ಸಮ್ರಾಜನು ಅಫಜುಲಖಾನನ ಎದೆಗೆ ಕಾಲಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಒದ್ದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡುಹಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು.—“ ಸುಮ್ಮನಾಗು, ಗುಲಾಮನೆ! ನಿನ್ನಂತಹ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವರಾದ ವಂಚಕರ ದುರಾಲೋಚನೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಬಿದ್ದು ಈಗ ಮೊಗಲರ ರಾಜ್ಯವು ಹಾಳಾಗಿ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು! ನಾನಲ್ಲವೆ, ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ? ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಭಾರತ ಸಂತಾನರು ಈಗ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಣ ರಕ್ತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಲು ಆತುರರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ! ಮೂರ್ಖರೊಳಗೆ ಮೂರ್ಖನು ನಾನು—ಆದುದರಿಂದಲೇ ಭಯದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಕತ್ತಿಯೆ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಈ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು! ನರಾಧಮನು ನಾನು—ಆದುದರಿಂದಲೇ ಲೋಕದುರ್ಜನನಾಗಿ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂಥಾ ಮಹಾವಿಧಿಗಳನ್ನು ಗುಲಾಮರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೆನು! ಮರಳು ಸೇತುವೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ತಡೆವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೆನು! ನನಗೆ ಬಹು ಬಲವಂತಲ್ಲವೆ? ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಬಲದ ಬಾಹುವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ದೂರ ಬಿಸಾಟು ಬಿಟ್ಟೆನು! ವೂರ್ಣ ಧರ್ಮಾವತಾರನಲ್ಲವೆ ನಾನು? ಇಚ್ಛಕ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ

ಅಭಜುಲ! ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ನನ್ನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವ ಹಾಹಾಕಾರ ಧ್ವನಿಯು ಹುಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲವೆ? ಆದುದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯತಮರಾಗಿದ್ದ ಸಹೋದರರಾದ ದಾರಾ, ಸೂಜಾ, ಮೊರಾದ ಇವರ ರಕ್ತದಿಂದಲೂ ಪರಮಾರಾಧ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಪಿತನ ಕಣ್ಣೀರಿಂದಲೂ ಪವಿತ್ರಪ್ರಾಣರಾದ ಹಿಂದೂ ವೀರರ ಹೃದಯದ ರಕ್ತದಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಈ ದಾಸನ ಯಜ್ಞದ ದುರಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮವಾಡಿದನಲ್ಲವೆ? ”

ಭಾರತ ಸಮ್ರಾಜನು ಅಶ್ರು ನಯನನಾಗಿ ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು :—“ ರಾಜಕುಲಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ ದೇವ ಅಕಬರ! ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಒಂದು ತಡವೆ ನೋಡು—ನಿನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಕುಲಾಂಗಾರನಾಗಿಯೂ ನೀಚಾಶಯನಾಗಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಅವರಂಗಜೇಬನ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಭಾರತ ವರ್ಷವು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ರಾಜ್ಯವು ಪಾಪಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೀನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಆನಂದಮಯವಾಗಿದ್ದ ನಂದನವನವನ್ನು ಪಿಶಾಚನಾದ ಅವರಂಗಜೇಬನು ಈಗ ಹಾಹಾಕಾರಮಯವಾದ ಘೋರಾರಣ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ! ”

ಅವರಂಗಜೇಬನು ಗೃಹದೊಳಗೆ ಬೇಗಬೇಗನೇ ಕಾಲುಹಾಕಿ ಶತಪಥ ತಿರುಗುತ್ತ ವುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು ;—“ ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ! ಇನ್ನು ಸಮಯವಿಲ್ಲ! ಪ್ರೇತಯಜ್ಞದ ಈ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ಇನ್ನು ಅಳಿಸಿಹೋಗುವುದೆ? ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ನರರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಫಕೀರ! ನೀನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ ದೇವ ಮಹಮ್ಮದರ ದೂತನಾಗಿ ಈ ರಾಕ್ಷಸ ಅವರಂಗಜೇಬನ ದರ್ಪವನ್ನು ಚೂರ್ಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದಿಳಿದುಬಂದು ಈಗ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀ—ಆದರೆ, ದೇವ! ಈಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ತಡವೆ ಈ ಪಿಶಾಚಿಯೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ದರ್ಪನಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ನನಗೆ ಈಗ ಅವಕಾಶ ಸಾಲದು. ಈ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮಿಾರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಬಿಂಕಿಯು ಭರತಖಂಡವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಅಳಿಸಿಹೋಗದು! ಈಗ ಅವಕಾಶವು ಸಾಲದು! ಎಳು, ಗುಲಾಮ! ”

ಬಾಧಷಹನು ಅಫಜುಲನನ್ನು ವುನಃ ಕಾಲಿಂದೊದ್ದು ಹೇಳತೊಡಗಿ ದನು:—“ ಏಳು, ಗುಲಾಮ! ಎದ್ದೇಳು! ರಾಕ್ಷಸ ಸಮ್ರಾಜನ ರಾಕ್ಷಸ ಅನುಚರ! ಪ್ರೇತಯಜ್ಞದ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು! ಅದೋ, ಕೇಳು, ದೂತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಘೋರ ಗರ್ಜನೆಯು ಗಗನವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರರ ಭೀಷಣ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೂ ರಾಜಪುತಾನರ ಮೇಘ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಸಮನಾದ ಹುಂಕಾರವನ್ನೂ ಪಂಚಾಬರ ಶ್ರವಣ ಭೇದಿಯಾದ ಕಲರವವನ್ನೂ ಹೋಗಿ, ನಿರಸ್ತಮಾಡಲಿತ್ತಿಸಿ ನೋಡೋಣ. ಹೊರಡು. ಕಾಫರನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮುಸುಲಮಾನರ ಜಾತಿಯ ಹರಿಗಲು ನಡಿಸೋಣ! ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ-ಚರಿತ್ರೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಅವರಂಗಜೇಬನ ಹೆಸರು ಬರೆದಿಡಲ್ಪಡುವುದು. ಯುಗಯುಗಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುವವನು ಭಯದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವನಾಗಿ ಅಲಂಗೀರ ಬಾಧಷಹನ ನಿಷ್ಕರವಾದ ರಾಕ್ಷಸ ಲೀಲೆಯನ್ನು ವರ್ಣನ ಮಾಡುವನು. ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ದೂರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯನೆಂಬೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯು ಮೈಗುಡಿಗಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಂಗಷಹನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜಿಕ್ಕ ಅಬ್ಬಾಯಿಕೆಯನ್ನು (Novelette) ಬರೆದಿಡುವನು ! ”

ಬಂಭತ್ತನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೃಷಿಕನು ಅರಾವಳಿಗಿರಿಯ ಕಿಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ರಾಶೋರ ಸೇನಾ ಸತಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಪರ್ವತದನ್ನೇಲೆ ಸಮತಲಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಾದಿಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಅವನಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಬರುತ್ತ ಸವಾರನು ಹಾಡುತ್ತ ಬಂದನು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಲು ಯುವಕನು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸವಾರನಿಗೆ ದಾರಿ ಹೋಗಿ

ನಿಂತನು. ಆಗಂತುಕನು ನಗುವೊಗನಾಗಿ, “ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನೀನು ಬಾದಷಹನ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ವಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು. ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಗುರುತಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪಜೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಬರುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು,

ಕೃಷಿಕನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಆಗಂತುಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹುಡುಕುವ ಮಾರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಅವನ ಸೈನಿಕ ವೇಷವು ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ನಾರಿಯ ಉಡುಪು ಕಂಡುಬಂದಿತು! ಕಬ್ಬಿಣದ ಕವಚವು ವಕ್ಷದಿಂದ ಸರಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ರವಿಕೆಯಿಂದ ಜಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಉಜ್ಜಿದೆ ದೆಯಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿನಹಾರವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕಟಿಬಂಧದಿಂದ ಕತ್ತಿಯು ಸರಿದು ಬಿದ್ದು ಚಿನ್ನದೊಡ್ಡಾಣವು ಕಣ್ಣೊಳಿಸಿತು. ಚರ್ಮದ ಪಾದುಕೆಯು ಕಾಲಿಂದ ದೂರ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಜರಣದಲ್ಲಿ ಗೆಜ್ಜೆ ಪಾಡಗವು ಶಬ್ದಮಾಡಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಪಗಡಿಯಿಂದ ಕೇಶಪಾಶವು ಹೊರಗೆ ಹೊರಬಿಡು ಚಂದ್ರವದನ ವನ್ನೂ ನೀಲೋತ್ಪಲದಂತಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಉಜ್ಜಿದೆವೆಯನ್ನೂ ಆಲಿಂಗನೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ಹರಿದು ಸ್ಥಳಕಮಲಗಳೆರಡರಮೇಲೂ ಬಿದ್ದು ಹಾರಾಡಿತು. ಹಾ! ಎಂತಹ ಚಿತ್ರ! ಆ ಮನೀಮಯವಾದ ಮೇಘದ ಮೇಲೊ ಪ್ರಿದಾ ದಿವ್ಯಚಂದ್ರನನ್ನು ಕೃಷಿಕನು ಮತ್ತೊಂದು ತಡವೆ ನೋಡಿದ್ದನಲ್ಲವೆ! ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ರಮಣಿಯೂ ನಿರ್ಜನವಾದ ಸಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಳಿಂದಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿದಾ ಹೆಣ್ಣಿನಿಯೂ ಇವಳೇ ಅಹುದಲ್ಲವೆ! ಅದೇ ಮೋಹಿನಿಮೂರ್ತಿ !

ರಮಣಿಯು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಶಾಲ್ಮಲಿಯ ಮರದ ಎತ್ತರವಾದ ಕೊಂಬೆಯಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ತನ್ನ ಸೈನಿಕ ಉಡುಪನ್ನು ಆ ಕೊಂಬೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ವರದಿಂದಿಳಿದು ಕೃಷಿಕನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತು ನಗುನಗುತ, “ ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವಿಯಾ? ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ, ನಾನಾರು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ ತಾವು ಅದೇ ಸುರಲೋಕದ ಸುಂದರಿ ! ”

ರಮಣಿಯು ಬಾಯಿಗೆ ಸೆರಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕು “ ಸುಂದರಿ ಯೇನೋ ಅತುಡು ! ಈ ಸುಟ್ಟ ವೋರಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಸುಂದರಿಯು ಲಕ್ಷಣಗಳಾ ವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ? ” ಎಂದಳು.

ಕೃಷಿಕನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, “ ಈಗ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಬೇಡ, ನನ್ನನ್ನು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಂಗ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ನನಗೆ ವಿಲಾಸ ಕುಮಾರಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಮಣಿಯು ತನ್ನ ಉಡು ಪನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮೃದುವಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಪುನಃ “ ಈ ಮಯ್ಯುನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಅಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಹೋಗಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಕೃಷಿಕ—ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಈ ಪರ್ವತದಮೇಲೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಒಲ್ಲೆನು. ಆದರೆ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು.

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿ—ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಕೋಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಪುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದೆನು. ಅವನು ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ದುರ್ಗವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತಿರ. ಹೊರಡು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ನೀನು ನೋಡಲಾರೆ. ”

ಕೃಷಿಕ—(ಚಮಕಿತನಾಗಿ)—ಹಾಗಾದರೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿ ಕೆಯು ಎಲ್ಲಿ ? ಅವಳೂ ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿಯ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಮಹಿಷಿ ಅಮಂಧತಿ ದೇವಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ಈಗವಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ? ”

ರಮಣಿ—(ನಕ್ಕು)—ಏತಕ್ಕೆ ? ರಾಜಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನು ಕೆಲಸ ? ನೀನು ವೀರ-ಯೋಧ್ಯ-ಅವಳೋ ಅಬಲೆ, ಹೆಂಗಸು ; ನೀನು ದುದ್ರೈತ ; ಅವಳು ರಾಜನಂದಿನೀ.

ರಮಣಿಯು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಅವಳ ಪ್ರಪುಲ್ಲವದನದ ನಗುವು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಣಮಿಸಿ ವುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು:—“ ನೀನವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿಯೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಆದರೆ ಇದು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವೇ? ಹೇಳು. ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರ.ವ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯು ಯವನರ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತಿದೆ! ನೀನು ಕ್ಷತ್ರಿಯವೀರನಲ್ಲವೆ? ನಿನಗೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪಿಶಾಚಿಗಳಿಂದ ದಳಿತವಾದ ಆರ್ಯಜಾತಿಯವರ ಹಾಕಾಕಾರಧ್ವನಿಯಿದ್ದಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಾದರೋ, ರಮಣಿಯು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಆಶಿಸಡುತ್ತದೆ! ”

ಕೃಷಿಕ—ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ?

ರಮಣಿಯು ವುನಃ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯವು ಆ ನಗುವಿನೊಳಗೆ ವುನಃ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಕವ್ವಾದ ತರಂಗಿನೆಯೊಳಗಿನ ಛಾಯಾಮಯವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಛಾಯೆಯು ವೂಗಾಳಿಯಿಂದೆದ್ದ ಚೀರ್ದೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ವುನಃ ಅಳಿಸಿಹೋಯಿತು! ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ನಕ್ಕು, “ ವುನಃ ಆದೇ ಮಾತು! ನಾನು ಈಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ದುರ್ಗಾದಾಸನ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗೀ ವಿಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ತ್ರೀಗತವ್ರಾಣನಾಗಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧಮಾಡುವವರಾರು? ಸೇನಾಪತಿಯ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ” ಎಂದಳು.

“ ಏನು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೋ, ಹೇಳೋಣಾಗಲಿ. ”

“ ಯುದ್ಧವು ವೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಕಾಯಮನೋವಾಕ್ಯಾಗಿ ಕೇವಲ ಶತ್ರುಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಡುವೆನೆಂದೂ ಮೊದಲು ಶತ್ರುವಧೆ ಮಾಡಿ ತರುವಾಯ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಡುವೆನೆಂದೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ”

ಕೃಷಿಕ—ದೇವಿ! ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮೈಲೆಚ್ಚವಧೆಯ ಮಹಾಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಚಿರಜೀವನ ಶರೀರಪತನದವರೆಗೂ ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವೆನು.

ಎಲಾಸಕುವಾರಿ—ಹಾಗಾದರೆ, ಹೊರಡು, ನೀರವರ! ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಾತೃಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು.

ಇಬ್ಬರೂ ಪರ್ವತದ ಸಮತಲಭೂಮಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದರು. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ—ಆಕಾಶದೊಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂದ್ರನು ನೀರವನಾಗಿ ನಕ್ಕು ರಮಣಿಯ ಸುಧಾಂಶುವದನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಾಶಿಯನ್ನು ಸುರಿದನು. ಕೃಷಿಕನು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಮಣಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಪೂರ್ಣ ಜಂದ್ರನ ಕಿರಣದ ಜೊಂಪಲು ಬಿದ್ದು ಪೂರ್ಣ ಗೌರವದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡಾ ಸುಂದರ ರವಣಿಯ ವದನವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಕೃಷಿಕನ ಅಂತಸ್ತಲವನ್ನು ಕಡೆದು ಮಸಕಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ನೆನವನ್ನೆಚ್ಚಿಸಿ ನಾನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿ ಹಾಗಿದ್ದ ಬಾಲೆಯೊಬ್ಬಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರಿತು. * ಕೂಡಲೇ ಕೃಷಿಕನು ಚಮಕಿತನಾಗಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ ಆದಿನ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಳಿಂದಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿದ್ದುದು ಈಗ ಮರೆತು ಹೋಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.”

“ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ, ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದ್ದಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆನೋ ನೆನವರ ಕೆಯಿಲ್ಲ.”

ಜಂದ್ರಕಿರಣದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡಿದ್ದಾ ರಮಣಿಯ ಮುಖವು ಅರಿಧ ಕಾರದ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಮಸಕಾಯಿತು ಅವಳು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, “ ನಿನಗೆ ಭ್ರಮೆಯುಂಟಾಗಿರಬೇಕು, ನನ್ನಹಾಗೆ ಯಾರೋ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟ ಮೋರೆಸುವಳನ್ನು—ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ—ಎದುರಿಗೆ ನೋಡು, ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿಯ ಕೆಂಪು ಬಾವುಟಿಯು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಲಿ—ಮೊದಲು, ಯುದ್ಧ - ಕಡೆಗೆ, ಪ್ರೇಮ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ.

ನೊಡಲನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿ—ಅವೋ ಕೇಳು, ಶಂಬಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತದೆ! ದುರ್ಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಾತ್ಸವಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾರತಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ—
 ನೀರವರ! ಇಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲು. ದೂರದಿಂದ ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪವಿತ್ರವಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗೋಣ!

ಅದು ಶಂಬಧ್ವನಿಯೇ? ಶಂಬಧ್ವನಿಯು ಅಷ್ಟು ಮಧುರವೇ? ಶಂಬಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರಾಗವನ್ನು ಆಲಾಪನಾಡಬಹುದೇ? ಶಂಬಧ್ವನಿಯು ಪ್ರೇಮಿಕನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸುವುದೇ? ಅದು ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗರಬೇಕು. ಅಲ್ಲ! ವೀಣೆಯ ತಾನವಾಗರಬೇಕು. ವೀಣೆಯ ತಾನವು ಅಷ್ಟು ಗಂಭೀರವೇ? ವೀಣಾರವದಿಂದ ವೀರನ ಪ್ರಾಣವು ಹೀಗೆ ಮಡಿಸುವುದೇ? ವೀಣೆಯ ತಾನವು ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬವೇತಡವೆ ಸ್ವಪ್ನಮದಲೈರುವುದೇ? ವೀಣೆಯನ್ನು ಹೀಗೆರಿಸಿದರೆ ತಂತಿಯು ಹರಿದು ಹೋಗುವುದು? ಅವೂರ್ವವಾದಾ ಶಂಬಧ್ವನಿಯು ಕೃಷಿಕನ ಶರೀರವನ್ನು ರೋಮಾಂಚಿತ ಮಾಡಿ ತರುಣಿಯ ಹೃದಯದ ತಪ್ಪವಾದ ರಕ್ತವನ್ನು ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವೇಗದಿಂದ ಚಾಲನ ಮಾಡಿ, ಆಕಾಶದ ಶೂನ್ಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾಪಾಣಗಳ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಯಿತು. ಆ ಶಂಬಧ್ವನಿ ರವದೊಂದಿಗೆ, ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಲೀಲಾನಿಕೇತನವಾಗಿಯೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರೇಮರಸವನ್ನು ಕರೆಯುವುದಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಸುಂದರಿಯ ಕಂಠವು ಸೇರಿದ್ದಿತೆಂದು ಕೃಷಿಕನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಶಂಬಧ್ವನಿಯು ಕಾಮಿನಿಯ ಕಂಠದ ಬೀನ ಕಳೆಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಕೃಷಿಕನು ನೋಡು ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಹನ್ನೆರಡುಮಂದಿ ಸುಂದರಿಯರು ಶಂಬಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಂದಿರದಿಂದ

ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರು ಕೈಚಪ್ಪಳಿಯಿಂದ ತಾಳವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತ ಬಂದು, ಮಂದಿರದ ಮುಂದು ಗಡೆ ಇದ್ದ ವಿವಾಹವಾದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾರಿಯರ ಸಂಗೀತ ಧ್ವನಿಯು ನಿಂತಿತು, ಆದರೆ ಮತ್ತೇನು? ಅದು ನಾರಿಯರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತವ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯೇ? ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೇ? ಹೆಂಗಸರ ಸಂಗೀತವು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ವೊದಲು, ಭೀಷಣವಾದ ಮೈಗುಡಿಗಟ್ಟುವ ಗಂಭೀರವಾದ ಭೇರಿಯು ನಾದವೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿಗಳ ಝಣಾತ್ಕಾರ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗೀತದ ಶಬ್ದವೆದ್ದಿತು! ಅಮೃತಭಾಷಿಣಿಹಾಸದ ಕಲ್ಲೋಲನಿಯು (ನದಿಯು) ಪ್ರವಾಹದ ಕಲಕಲಧ್ವನಿಯು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಗರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತೋರಿ ಬಂದಿತು! ಕೃಷಿಕನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ, ಮಂದಿರದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ನೂರಾರು ಕಾಳಮೇಘದಹಾಗೆ ನೂರಾರುಮಂದಿ ವೀರರು ಉಜ್ಜಲವಾದ ಬರೆಗಳಿಂದ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ, ಘೋರವಾದ ಗಂಭೀರ ಗೀತಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತ, ಯುದ್ಧಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ರಣೋನ್ಮತ್ತರಾದ ವೀರರ ಹಾಗೆ ಸೃಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮಂದಿರದ ಪ್ರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿದು ಬಂದರು. ಕೃಷಿಕನು ಮಂತ್ರಾಹತನಾದವನಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು:-

ಕೋಟಿ ವಂಶಕೃಷ ನೀನು ಸಜೆದಿರುವೆ ಯೆಲೆ ತಾಯಿ
 ಕೋಟಿ ಖಡ್ಗದ ಧಾರೆಯಿಂದ ರಿವುಗಳುಂ ಸಾಯೆ
 ಅರಿಮುಂಡ ಹಾರದಿಂ ಸಿಂಗರಿಸುವೆನು ತಾಯಿ
 ಧುರವೊಳಗೆ ಮುಂಗಿಟ್ಟು ಮ್ಲೇಚ್ಛ ಜನಗಳು ಸಾಯೆ
 ವೋದುವೆನು ಸಾವಿನಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಲೆ ತಾಯಿ
 ಬೀದದಲಿ ವದನಶಶಿಕುಂದಲೇತಕೆ ತಾಯಿ
 ಮದಿಸಿ ರಣರಂಗದಲಿ ದಾಸವರ ದಳಗಳನು
 ಪದತಳದೊಳೆಟ್ಟೊರಸಿ ಯುಣಿಸುವೆನು ನಾಯ್ಕಗಳನು
 ಮುಗಿಲಿಂದ ಮರೆಯಾದ ನಿಜವದನ ಚಂದ್ರನಲಿ
 ನಗೆ ಮೊಳೆತು ಬೆಳಗಲೀ ಜಗವನಾನಂದದಲಿ
 ಓ ರಂತೆ ನೀಂ ಸುರಿವ ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ಜನನಿ

ನೀರಪ್ರಾಣವು ಗಳಿತವಾಗಿಹುದು ಮಜ್ಜನನಿ
ಏಳೆಲಾ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಾ ಜನನಿ ಯೇಳಮ್ಮ
ಬಾಲರನು ನಲವಿಂದ ನೋಡುತ್ತೆ ವೊರೆಯೆಮ್ಮ.

ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾ ಶೈಲಶೃಂಗದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಯನೀರರು ನೀರಪದ
ಭರದಿಂದ ಅಕಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನಡುಗಿಸಿ, ಗಂಭೀರವಾದ ಸಂಗೀತದ ನಿನಾದ
ದಿಂದ ಗಗನತಲವನ್ನು ಶೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಪ್ರೇಮರಂಗದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ
ದರು, ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ಕತ್ತಿಕತ್ತಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷಣ ಮಾಡಿಸಿ :—

“ ಕೋಟಿಮಕ್ಕಳ ನೀನು ಪಡೆದಿರುವೆಯೆಲೆ ತಾಯೆ !

ಕೋಟಿ ಬಡ್ಗದ ಧಾರೆಯಿಂದ ರಿಪುಗಳಂ ಸಾಯೆ ! ”

ಎಂದು ಹಾಡಿದರು.

ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಉನ್ನತ್ತರ
ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತ :—

“ ಮೋಡುವೆವು ಸಾವಿನಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಲೆ ತಾಯೆ ”

ಎಂದು ಹಾಡಿದರು.

ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಆನಂದದಿಂದಲೂ ಅತುಳಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಭುಜ
ವನ್ನು ಶಬ್ದೀಕೊಂಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ನೆಲವನ್ನಪ್ಪಳಿಸಿ ತುಳಿದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ :—

“ ಮದಿಸಿ ರಣರಂಗದಲಿ ದಾನವರ ದಳಗಳನು

ಪದತಳದೊಳಿಟ್ಟೊರಸಿ ಯುಣಿಸುವೆವು ನಾಯ್ಕಳನು ”

ಎಂದು ಹಾಡುವರು.

ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಉರುಡಾಡಿ ಧರಣಿಯನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು :—

“ ಏಳೆಲಾ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಾ ಜನನಿ ಏಳಮ್ಮ,

ಬಾಲರನು ನಲವಿಂದ ನೋಡುತ್ತೆ ವೊರೆಯೆಮ್ಮ ”

ಎಂದು ಹಾಡುವರು.

“ ಪುನಃ ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು
ತಿರುಗಿಸುತ್ತ :—

“ ಅರಿಮುಂಕಹಾರದಿಂ ಸಿಂಗರಿಸುವೆವು ತಾಯೆ,

ಧುರದೊಳು ಮುಂಗಿಟ್ಟು ಮೈಲೆಚ್ಚು ಜನಗಳು ಸಾಯೆ ”

ಎಂದು ಹಾಡುವರು.

ಕೃಷಿಕನು ನೋಡಿ, ಕ್ಷಿಪ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯೊರೆಗಳಿಬಿ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯ ನಾದವನ ಹಾಗಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾ ಮಂಗಳಾ ರತಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡನು.

ನ ರ ಡ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ

ಹಿಂದೂವೀರರು ಗಿರಿದುರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗಿ ಯವನರ ಸಿಬಿರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ದುರ್ಗದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು? ದುರ್ಗದಾಸನು ಕೂದಲೇ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯದಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜವಂಶದ ಹೆಂಗಸರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೈಲೆಚ್ಚರ ಹಾವಳಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಗುರುತರವಾದ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವೀರನಾರು? ದುರ್ಗದಾಸನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹರವತಿ ರಾಜವಂಶದ ಕುವಾರ ವಿಜಯಪಾಲನು ಈ ಗೌರವವುಳ್ಳ ಪದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನು. ಆದರೆ ಇತರ ರಾಜವುರುಷರು ಅವಮಾನಿತರಾಗುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ವಿಶೇಷತಃ, ವಿಜಯಪಾಲನಿಗೆ ವಂಶಗೌರವವೂ ವೀರತ್ವವೂ ಇದ್ದರೂ ಅವನು ಜನಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಾನ ಭಾಜನನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಅವನನ್ನು ಅಸಮಸಾಹಸಿಕನಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ ಎರಡೂ ಸಮಾನ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಅಫೀಮನ್ನು ಸೇವಿಸುವನು. ಅನೇಕರು ಅವನನ್ನು ಏನೂ ಅರಿಯದ ಮೂರ್ಖನೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವರು ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅವನನ್ನು ಹುಚ್ಚನೆಂದು ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ನೋಡುವರು. ರಮಣಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ನಿಜದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣವುಳ್ಳ ದೇಹಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಜೋಲು ಜಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಕೌತುಕ ಕುಜೋದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ಕಾಳಗುಡ್ಡನೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಪ್ರಸಾದವಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿ, ದುರ್ಗದಾ

ನನು ರಾಜಮಹಿಷಿ ಅಶುಂಧತಿದೇವಿಯು ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಇದ್ದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ನ್ನೇಶ್ವರನು ಆರುಹಿದನು. ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಜಾಲಿಕೆಯೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದಳು. ರಾಜಮಹಿಷಿಯು “ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೀರನಾರೋ ಅಂತಹವನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೇಶ್ವರ ರಕ್ಷಿಸುವ ಭಾರವನ್ನಿಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೀರನಾರೆಂಬುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?

ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗದಿಂದ ಅರ್ಧ ಪರಿಧಾರಿಯ ದೂರ ಕೆಳಗೆ ನದಿಗೆ ಅತ್ತಕಡೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ತಿಬಿರವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ದುರ್ಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶೈಲಶೃಂಗದಮೇಲೆ ರಕ್ತಬಣ್ಣದ ಬಾವಚಿಯು ಹಾರುತ್ತಿದೆ. ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪ ಒಂದು ಜನರ ಗುಂಪು ಸೇರಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸುಕನಯನರಾಗಿ, ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟದ ತಿಬಿರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಯಹಾಗೆ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರಕ್ತಬಣ್ಣದ ಬಾವಚಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ರಾತ್ನೋರನೇನಾಪತಿ ದುರ್ಗದಾಸನು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ದುರ್ಗದ ಮೇಲಾಗಲಿ ರಮಣೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನಿಂತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ತಿಬಿರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯಪಾಲನು ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯಾಗಿ ದುರ್ಗದಾಸನ ಬಳಿ ಬಂದು ಅಭೀಮನ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿದನು. ದುರ್ಗದಾಸನು ಉಚ್ಚಗಂಭೀರ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದನು. “ ಕೇಳಿರಿ—ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ವೀರಶ್ರೇಷ್ಠರುಗಳಿರಾ ! ನಾನು ದುರ್ಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ ದಿರುವಾಗ ರಮಣೀಯರನ್ನೂ ರಾಜಮಹಿಷಿಯರನ್ನೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾರವನ್ನು ವೀರಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವಿಜಯಪಾಲನ ಮೇಲೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪವುಂಟಾದುದರಿಂದ ತಾವುಗಳು ಇಂದಿನ ಈ ವೀರಪ್ರದರ್ಶನಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆನು. ಪರ್ವತದ ಶೃಂಗದಮೇಲೆ ಕಾಣುವ ರಕ್ತಬಣ್ಣದ ಪತಾಕವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ವೊದಲು, ರಾಜಾ ವಿಜಯಪಾಲನಿಗೆ ವೊದಲು, ಯಾರು ಹೋಗಿ ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಹಿಡಿಯುವನೋ ಅಂತಹವರು ಈ ವೀರಪ್ರದರ್ಶನಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವೇ ಕ್ಷಮಾ ವೀರಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿ, ಕುಮಾರ ವಿಜಯಪಾಲನು ದುರ್ಗದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವನು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಾರಾದರೂ ಅಂತಹ ವೀರರು ವಿಜಯಪಾಲನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಷ್ಟವುಳ್ಳ

ವರಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಂದರಿದು ಬರಬಹುದು. ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ ಸವಾರರಾಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುವ ಪರ್ವತ ಶೃಂಗಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯನ್ನು ಈಜಿಕೊಂಡು ಹಾಯ್ದು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಶೈಲಶೃಂಗವನ್ನು ಹತ್ತಿ ರಕ್ತಪಾಕವನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ”

ಅತಿ ಕಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರವಾದಂತಹ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಕೇವಲ ವೀರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದರಿದು ಬರುವವರಾರು? ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಹೆದರದ ಅಸಮಸಾಹಸಿಕನಾದ ವಿಜಯಪಾಲನನ್ನು ಈ ದುಸ್ಸಾಹಸಿಕ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸುವುದು ಅಸಂಭವವಾದುದು. ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಾಗದೆ ವಿಫಲವಾದರೆ ಉಪಹಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ನಗು ಪಾಟಿಲಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜವಂಶದವರಾರೂ ಮುಂದರಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ದುರ್ಗಾದಾಸನು, ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ, ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೂ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೊದಲಿನಹಾಗೆ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ರಾಜೋರ ಸೇನಾಪತಿಯು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ತಾಳಿರಲಾರವೆ ದುಃಖದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ, ಕಂಪಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದನು :—“ ರಾಜಪೂತನು ವೀರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಭಯಪಡುವನೆಂದು ಮೊದಲು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ! ಆದರೂ ನನ್ನನ್ನೂ ಆತಿಯು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿ-ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯವರುಗಳಿರಾ! ಸೇರಿರುವ ದರ್ಶಕರುಗಳಿರಾ! ಮುದುಕರಾಗಲೀ, ಯುವಕರಾಗಲೀ, ಬಾಲಕರಾಗಲೀ ಉಚ್ಚವಂಶದವರಾಗಲೀ, ನೀಚವಂಶದವರಾಗಲೀ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ! ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸರಗಳಲ್ಲಾದರೂ ರಾಜಪೂತನ ರಕ್ತವಿದ್ದರೆ ಮುಂದಾಗಿರಿ! ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಂದಿನ ರಾಜಪೂತ ವೀರಪ್ರದರ್ಶನಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಡೆಯಾಗುವುದು. ಕೋಟಿ ವೀರರಿಗೆ ತಾಯಿಯಾದ ರಾಜಪೂತಾನೆಯ ಪುತ್ರ ಗೌರವವು ಒಬ್ಬ ವೀರನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯವಸಿತವಾಗುವುದು, ನೋಡಿರಿ—ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾತೃಮಂದಿರದ ಉಚ್ಚ ಶಿಖರದ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಪತಾಕಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ ರಮಣಿಯರು ಚಯವಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ”

ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಮಾತು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದು ಕೈ ಚಪ್ಪಳಿಯ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಓಬಿರದ ಆಜೆಯ ಪಾಶ್ಚ್ಯದಿಂದ ವಾಸಿಯ ಕೂದಲು ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿಯೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಂದರನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಹುಡುಗ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನು ನಗುವೊಗನಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ದುರ್ಗಾದಾಸನಿಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸಿ ಬಳಿಕ ಹೋಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನ ಪಾಶ್ಚ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡನು.

ವಿಜಯಪಾಲನು ಸಹಾಸ್ಯ ಮುಖನಾಗಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಆಪಾದಮಸ್ತಕವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಹುಚ್ಚಿಕ್ಕೆ ಸೈಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಇಬ್ಬರ ಕುದುರೆಗಳೂ ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟವು. ನೆರವಿದ್ದ ನೋಟಕರು ಅಪರಿಚಿತ ಆಗಂತುಕನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಸೋತುಹೋಗುವುದು ಅಸಂಭವವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವನ ಕುದುರೆಯು ವಿಜಯಪಾಲನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಂದು ಬಿಡದೆ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕುತ್ತಲಿ ಹೋಗದೆ, ಕಡಿದು ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತ ಹತ್ತಿ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹಾರಿ, ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿ ದುರ್ಗದ ಪಾಶ್ಚ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪತಾಕವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ತುದಿಯ ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತರು. ಅಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಾರೂ ಹಿಂದುಬಿಳಿಲ್ಲ. ಕೋಡುಗಲ್ಲನ್ನು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿದು. ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ನಿಂತು, ನಿರಾಶನಯನರಾಗಿ ಗಗನತಲದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಧ್ವಜಪಟವನ್ನು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅತಿ ಕಷ್ಟವಾದ ಎತ್ತರವಾದ ಕೋಡುಗಲ್ಲನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ ಅಸಂಭವವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಕುದುರೆಯು ಮುಂದೆ ಹೋದಷ್ಟುದೂರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಬಂದು ಬಿಡುವುದು. ಮಾತೃಮಂದಿರದ ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು ವೀರರಿಬ್ಬರ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಳಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೇಳಿಸದು.

ಕೃಷಿಕನಾ ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾಗಬಹುದೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಮಂದಿರದ ಮೇಲಣ ಅಂತಸ್ತಿನಿಂದ ಒಂದು ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂವು ಅವನದೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕೃಷಿಕನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದನು. ಮಂದಿರದ ಮೇಲಂತಸ್ತಿನೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವಿಶಾಸಕು ಮಾರಿಯು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸಗುತ್ತ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೋಡಗಲ್ಲಿಗೆ ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ತೋರಿಸಿದಳು. ಕೃಷಿಕನು ಶೃಂಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಅತ್ತ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಡಿಬಲ್ಲದ ದಾರಿಯು ಕಂಡಿತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಬಾವಚಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದನು. ವಿಜಯಸಾಲನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಯುವಕನು ನಿರಾತನಾಗಿ ಕೈಲಾಗವೆ ಬೆಪ್ಪು ಮೋರೆ ಬಿದ್ದು ಸರಾ ಕೊಂಡು ಹೋದನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗದ್ದಲವಾದದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದನು. ಸೈನಿಕನು ಬಾವಚಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದನು. ವಿಜಯಸಾಲನು ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಜಬುಕಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತು ವುದಕ್ಕೆ ತ್ತಿಸಿದನು. ಪುನಃ ಗದ್ದಲವಾಯಿತು—ಮೇಲಿದ್ದ ಸೈನಿಕ ಯುವಕನು, “ಇದೋ, ನೋಡಿರಿ, ಧ್ವಜಬಟವು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ!” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು

ವಿಜಯಸಾಲನ ಕುದುರೆಯು ಕಾಲೆಡವಿದಿದ್ದ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಸ್ಥೂಲ ಕಾಯನಾಗಿದ್ದ ವಿಜಯಸಾಲನು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೇನುಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಭಯದಿಂದ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ತುಂಡು ಬಂಡೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡನು! ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಪ್ಪಳಿ ತಬ್ಬವೂ ನಗುವಿನ ಕೋಲಾಹಲವೂ ಎದ್ದವು.

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ರಕ್ತಪತಾಕವನ್ನು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಪುಲ್ಲ ವದನವುಳ್ಳ ತರುಣ ಸೈನಿಕನು ರಮಣಿಗಳೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನು. ರಾಜಕುವಾರ ಅಂಬಾಲಿ ಕೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಯಮಾಲೆ—ರಾಜಸುಹಿಷಿ ಅಕುಂಧತಿಯು ಮಾಲೆಯನ್ನು

ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ಕೊಡೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಳು. ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ರಾಜಮಹಿಷಿಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಯನ್ನೂರಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನ್ಯತಮಯವಾದ ಕಿಶೋರಿಯ ಮೂರ್ತಿಗೆದುರಾಗಿ ದೂರ ನಿಂತು ತನ್ನ ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಮಿಕ್ಕ ಹೆಂಗಸರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಪುಳಕದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸಂಶಯದಿಂದಲೋ, ಆಶೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೋ, ಆನಂದದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅಭಿವಾಸದಿಂದಲೋ ಅವಳ ಶರೀರವು ರೋಮಾಂಚಿತವಾಗಿ ಹೃದಯವು ಕಂಪಿತವಾಯಿತು. ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕೆಂದು ವುನಃ ಹುಬ್ಬಾಡಿಸಿದಳು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಕೃಷಿಕನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಗಳಿಂದ ಮಾಲೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಟ ಕರಲೊಬ್ಬನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ, “ ಸ್ವಲ್ಪ, ನಿಲ್ಲು, ರಾಜಕುಮಾರಿ ! ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ಜಸ್ಮೀರ ರಾಜಕುಮಾರ ಕೇಸರಿ ಸಿಂಹನು ಎಲ್ಲರಿಗೆದುರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು :—“ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವೀರರಾ ! ರಾಜವಂಶದ ರಮಣಿಯರಾ ! ನಾವು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿಪ್ಲವದಲ್ಲಿ, ಈ ಯವನರ ಹಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಧನವಾಗಿರುವ ಜಾತಿಯ ಗೌರವವನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಇಂದು ಕುಲಶೀಲ ಗೋತ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ನೀಚವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ರಾಜರಮಣಿಯರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗುವ ಗತಿಯು ನಮಗೆ ಬಂದಿತೆ ? ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಜಯಸಿಂಹನ ಮಗಳು ಒಬ್ಬ ದರಿದ್ರ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹೂವುಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ”

ವಿಜಯಪಾಲನೂ ಮುಂದರಿದು ಬಂದು ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದನು :—“ ಜಯಪುರದ ರಾಜನಂದಿನಿಯು ಈ ತರುಣ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೊಪ್ಪಿದವಳಾದರೂ,

అదన్న నోడి, నారియరు హాగిరలి, రజవూతనాదవను యారే అగలి, ఆక్షేపిసదే ఇరను ?

శ్రోధదిందలని లబ్జియిందలని అభినానదిందలని రాజకుమారియ అధరవు అదురితు. ముఖమండలవు కేంసేరితు. కణ్ణుగళ్ళి నిరుతుంచితు, అవళు గవదింద రాజమహిషియ కడే తిరుగి నోడిదళు. నోటికరల్లో బ్బను, “ రాజమహిషి ! రాజకుమారియన్ను హిందక్కే కరియబేకు ? ఎందు కనిగిదను.

రాజమహిషియ ఈ సందర్భదల్లి తానేను మాడబేకొని, అదన్న రియదే, ఒందు తడవే నేరదిద్దవరన్న నోడి బళిక అంబాలికేగి హిందిరుగి బరువహాగి సంజ్ఞే వాడిదళు. ఆగ రాజకుమారియ, తాళ్ళి స్థైర్య ధైర్య కుందిదళాగి, తన్న మనోగతవాదుదన్ను హేళబేకేండు ముఖవన్ను మేలకేత్తి, అరళిద కణ్ణుగళుళవళాగియని అదురువతుటిగళుళవళాగియని నాల్కు కడేయని నోడిదళు. ఆగలని కృషికను అవళ చరణవ్రాంతదల్లి నేలదల్లి ముడిగళననిరి కృముగిదుకొండు ఊర్ధ్వనయననాగి పురస్కారవనియలించి ఆశియింద కాదుకొండు, భక్తనాదవను పవిత్రవాద మంత్రగళింద దేవియ ప్రతిమేయన్ను వ్రాణ ప్రతిష్ఠే వాడిద బళిక అదక్కేదురాగి కృముగిదుకొండు భక్తిభావదింద ముక్తియ నెడేండు సెంతు బేడుకిద్దవనహాగి సెంకిద్దను.

నదియల్లి హరిగల్లి కుళితు హోగువ సమయదల్లి బాలీయ అశియింద తలియల్లి ముడిదుకొండిద్ద కమలవు గాళియింద కసదు నేదియల్లి బిద్దు హోదరే అవళా తరంగగళల్లి తేలిహోగుత్తిరువ కమలవన్ను హేగి నోడేడువళోని; ప్రియేయ వియోగవాద బళిక ప్రియన స్వేషదల్లి, సేరశుండరియాద ప్రియేయ సక్షేత్రరసియాగి బందు వాప మయవాద మర్త్యఫణిమియల్లి వ్రాణశనిస్యనాదవనహాగి లుళిదుకొండిరువ తన్న యావనకాలద ప్రియనన్ను ప్రియియింద నోడి హేగి మాయి వాగి హోగువళోని, హాగి అంబాలికీయని సికాతనయనేయాగి కృషికనన్ను ప్రియియింద కటాక్షిసి, బళిక కడులీలల లోజనగళింద నాల్కు

ಕಡೆಯೂ ಕಡುಹುಕರೋರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜಯಮಾಲೆಯನ್ನು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಹರಿದು ದೂರಿಸೆದು ಚಂಚಲಚರಣಗಳಿಂದ ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ದುರ್ಗದೊಳಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ವಿಜಯಪಾಲನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಜಸಲ್ಮೀರ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಕುರಿತು, “ ರಾಜಕುಮಾರ ! ಈಗ ತಿಳಿದಹಾಗಾಯಿತೆ ? ಹೆಂಗಸರ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೇ ‘ ಪ್ರೀಮ ’ ವೆಂದು ಅರ್ಥ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ .

ದುರ್ಗರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವು ವಿಜಯಪಾಲನಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲದ್ದು. ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನೂ ಇತರ ಸೈನಿಕರಹಾಗೆ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಅವನಧೀನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅದಕ್ಕವನು ಅಸಮ್ಮತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನಾಸನವಾಯಿತೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೈನಿಕರಾದುದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನಾ ಗೌರವಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಡಲಾರದೆಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದನು.

ಮರುದಿನ, ರಾಜವೂತ ರಾಜರೂ, ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ ಸೇನೆಯವರೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೀರ ಉಡುವುಗಳಿಂದಲೂ ವೀರ ದರ್ಪದಿಂದಲೂ ಸುಸಜ್ಜಿತರಾದರು. ದುರ್ಗದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಸೇರಿದ್ದ ಯೋಧ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ನೋಡಿದನು. ಜಸಲ್ಮೀರ ರಾಜಕುಮಾರ ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಆಗ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗಂಧೀರವಾದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದನು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಅವನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನು ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಂತಃಪುರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶವಾಡಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಶಯನಗೃಹದ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪರಿಚಾರಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಠಡಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ಬಂದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ, ‘ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರ ಎಲ್ಲಿ ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಪರಿಚಾರಿಕೆಯು ಕೈ ಬೆರಳನ್ನು ಕೊಡಿಯಕಡೆಗೆ ತೋರಿಸಿದಳು.

“ ಅವಳೇನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ? ”

“ ತಾವೇ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸೋಣಾಗಬಹುದು. ”

ರಾಜಕುಮಾರನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ನೆಲದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತು ಒಂದು ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವ ಲೇಖನಿಕೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಒಳಗೆ ಬಂದ ದು ಅವಳಿಯಳು. ನಡಿಯುವಾಗ ಕಾಲಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಗಲೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅನನ್ಯಮನಸ್ಸುಳಾಗಿ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತಿದ್ದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೇಸರಿಸಂಹನು ಹೆಚ್ಚು ತಾಳಲಾರದೆ ಪರಾಷಫಾವದಿಂದ, “ ರಾಜಕುಮಾರಿ ! ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಚಮುಕಿತೆಯಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲಿದ್ದ ಚಿತ್ರವನ್ನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಅವನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಯುವರಾಜನು “ ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಹೀಗೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಕುಳಿತು ಯಾರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ರಾಜಕುಮಾರಿಯೆದ್ದುನಿಂತು ನೆಲದಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರೋಣಾಯಿತು ? ” ಎಂದಳು.

ಯುವರಾಜ—(ವುನ?)—ಯಾರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ ? ನೀಚ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ ಸೈನಿಕ ವೇಷದ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನ ಚಿತ್ರವಲ್ಲವೆ ?

ಈ ತಡವೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯು ತಪ್ಪಿತು. ಲಜ್ಜೆಯು, ದೋಷ ದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಪೂರ್ಣಾಯುತಲೋಚನೆ ಯಾಗಿ ಯುವರಾಜ ಕೇಸರಿಸಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ತಾವು ಊಹಿಸಿದ ದು ನಿಜ ! ಇದು ಕೃಷಿಕನ ಚಿತ್ರವೇ ಅಪುದು ! ನಾನು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು, ತರಣ ಸೈನಿಕನಾ ವಿರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಪಟದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ ” ಎಂದಳು.

ಯುವರಾಜ—ಛೇ ! ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಆ ಪಟವನ್ನು ಹರಿದಹಾಕು.

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು, ಮುತ್ತಿನಹಾಗಿದ್ದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುಟಿಯನ್ನು ಕಡಿದು, ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ವಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಗದ್ದದ ಸ್ವರ

ದಿಂದ, “ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಹರಿದು ಬಿಸಾಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಅವಮಾನಪಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಿಜ! ಜನರು ನಿನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ ಅಪವಾದವೂ ನಿಜ!”

“ ರಾಜಕುಮಾರ! ಜನರು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ ಅಪವಾದವೇನು?”

“ ಜನರು ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಒಬ್ಬ ಕೃಷಿಕ ಸೈನಿಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗ್ಧೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.”

ಯುವರಾಜ! ವೀರಪುರುಷನ ವೀರತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧರಾಗುವುದು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಮಣಿಯರಿಗೆ ಧರ್ಮ! ಇದು ಕಳಂಕಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾಗದು. ಸ್ತುತಿಗೆ ವಿಷಯ ವಾದುದಲ್ಲವೆ? ಈ ತಿಳಿವಳಿಗಾಯಿತು! ಆ ದಿನ ಕೃಷಿಕ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನ ಪಡಿಸಿದವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ತಡವೆ ಅವಮಾನಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟವಿತ್ತಲ್ಲವೆ?”

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲು ಮುಂದಾದಳು. ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಅವಳೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ಅಡ್ಡಾಗಿ ನಿಂತು, “ ಕೇಳು, ರಾಜಕುಮಾರಿ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಉದ್ದೇಶ ವನ್ನು ನಿನಗಿನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ ಬೇಗನೆ ಹೇಳೋಣಾಗಲಿ.”

ಕೇಸರಿಸಿಂಹ—ನಿನ್ನನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಧಪುರದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯರಿಗೆ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಿತೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ವೊದಲು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವೆದ್ದಾಗ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಅಲೌಕಿಕ ಅಮೃತ ಮಯವಾದ ರೂಪ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ದಿನ ಉನ್ನತನಹಾಗಾಗಿ ಆ ದಿನವೇ ಆತುರದಿಂದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು, ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀನೊಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

“ ಯುವರಾಜ! ಹಿಂದೆ ಕಳೆದುಹೋದ ದಿನಗಳ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯಿಂದ ಫಲ ವೇನು? ನಿಮಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂದು

ರಾಜಮಹಿಷಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ತಡವೆ ಕೇಳೋಣಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ತಡವೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ”

“ ಕೇಳು, ರಾಜವಂದಿನಿ! ನಿನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ತಡವೆ-ಇದೇ ಕಡೆಯ ತಡವೆ-ಕೇಳಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಪರ್ಯಂತ, ಎದುರಿದ್ದ ಶತ್ರುನಾಶನದಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಯಾವಾಗಲೂ ಮತ್ತಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ವೊದಲು ನಾನು ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ದುರ್ಗದ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎರರೆಲ್ಲರೂ ಯವನರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನನಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ಅಂಜಾಲಿಕೆ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅತುಲಾನಂದದಿಂದ ಈ ಎರರೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಡುವೆನು. ಒಪ್ಪದೆ ಹೋದರೆ ಲತ್ತು ಸಂಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿರುವ ಆಶಾ ಲತೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಈ ಎರರೆಲ್ಲರೂ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವೆನು. ಮತ್ತು—ಮತ್ತು—”

ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಯವರಾಜನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ನೆಲದವೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಅಭಿನವಾನದಿಂದ “ ಮತ್ತು ” ಎನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಯವರಾಜ! ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪೈಶಾಚಿಕ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಠವು ರುದ್ದವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಉನ್ನತ್ತ! ಉನ್ನತ್ತನಿಗೆ ವಾನಾವನಾನವೇನು? ಉನ್ನತ್ತನಿಗೆ ಶ್ರುತ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವೇಕೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು, ರಾಜವಂದಿನಿ! ಮತ್ತು—ಮತ್ತು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನ ವೊದಲೊಂದು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ನೀನು ಯವನ ರಾಕ್ಷಸನ ತೊಡೆಯವೇಲೆ ಕಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು, ಈ ಕನಕ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು ನಂದನ ಕಾನನದಿಂದ ನರಕದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿಬಿಡುವೆನು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯವರಾಜ ಕೇಸರಿಂಪನ ಸುಂದರವಾದ ಎರಡು ಮೂರ್ತಿಯು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಳಭುಜಂಗದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದರೂ

ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಭಯದಿಂದಲೂ ಯುವರಾಜನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ “ಹಾ ! ಧಿಕ್ ! ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜಕುಮಾರ ! ಸ್ವರ್ಗಧಾಮದಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿಯು ಹುಟ್ಟುವುದೆಂದು ಸ್ತಪ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪುನಃ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು—ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಅಸಂಭವ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಏನೆಂದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಗನೆ ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, “ನನಗೋಸ್ಕರ ಕಾದಿರಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೊರಡಬಹುದು. ನನಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಿಗನಾಗಿ ಯವನ ಸೇನಾಪತಿ ಅಘಜುಲಖಾನನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದನು.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ದುರ್ಗದೊಳಗೆ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಏಳು ವರ್ಷದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯು ಕೈತಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು—

ರಾಗ—ಶಂಕರಾಭರಣ—ಆದಿತಾಳ.

ಲಜ್ಜೆವಾನ ಕುಲಗಳಿಂದ ಕಜ್ಜವೇನು || ಪ ||

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು ಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗುತ್ತ, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬಳು ಹಿಡಿದೋಗಿ ಹುಡುಗಿಯ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು, ಸುಮ್ಮನಿರು, ಸೊಬ್ಬವೋರೆಯವಳೆ! ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಕೇಳಿದರೆ ಅನರ್ಥಮಾಡುವಳೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಕೊಠಡಿಯ ಪಾರ್ಶ್ವ ಗವಾಕ್ಷದ ಬಳಿ ನಿಂತು ಗೀತವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಒಳಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅವಳು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, “ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿ ! ನೀನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ

ವೇಸೋ! ಕೇಳು, ಆ ಸಂಗೀತವ ನುಡಿಗಲು ನನ್ನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದವು ಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬಾರವೆ? ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ರಾಜನುಹಿಷಿಯು ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಜಯವಾಣಿಯನ್ನು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ವೊಂದೆಂತು ನನ್ನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹಾಸ್ಯ ಪರಿ ಹಾಸ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ” ಎಂದಳು.

“ ನೀನು ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಿವಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕವೇನು? ನಡೆ, ನಾವೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗೋಣ.”

“ ಬೇಡ! ನನ್ನಾಣೆ! ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಂತು ಕೇಳು!”

ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯು ಹೆಂಗಸರು ಗವಸಿ ಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಹಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಆವರೂ ಹೆಂಗಸರು ವಾತಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲೆಲ್ಲಬ್ಬಳು “ ಒಕ್ಕೇದಕ್ಕಾ! ಅವಳು ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೆ ಊರವರೆಲ್ಲರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚ ಬಲ್ಲೆಯಾ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು—ಅದೇನು, ಸುಳ್ಳು. ಸಮಾಚಾರವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು—ಯಾರ ವಿಚಾರವೆ? ನಾನೇನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲವಲ್ಲೆ ?

“ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಪ್ರೇಮದ ವಿಚಾರದ ಮಾತುಕಣೆ! ”

“ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಾರನ್ನೆ ? ”

“ ಇನ್ನಿ ನುಡಿ ನುಡಿಯುವಾ ಇಂಬಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಚಿಕ್ಕಣದ ಬಣ್ಣದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನನ್ನೆ ! ”

ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲರೂ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುನಃ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು :—

ರಾಗ—ಶಂಕರಾಭರಣ—ಆದಿತಾಳ.

ಲಜ್ಜೆವಾಸ ಕುಲಗಳಿಂದ ಕಜ್ಜವೇನು || ಪ ||

ಪ್ರೇಮ ಬಲಧಿ ಕುಣಬಿಮಣಿಯು |

ಭೂಮಿಯುಕತ ಕಸವನುಣುವ ||

ಭೀಮ ಪೂರ್ವ ವ್ರಣ್ಯದಿಂದ |

ಪೋಮಮುಖಿಗೆ ದೊರೆತನಿಂದು

ನೋಡು ನೋಡು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು |
ಮಾಡದೊರೆ ಚಾಮ ಭಟ್ಟ |
ಗಾಡಿಗಾತಿ ನೋಡೆ ಮಗುಳು |
ನಾಡು ದೊರೆಗೆ ಬೇಡ ವೈಗಳು

|| ೨ ||

ಮೇಣಿಗಾರ್ತಿ ಬುತ್ತಿ ಹೊತ್ತು |
ಬಾಣೆ ಗಿಣಿಯ ನಾತಗಿತ್ತು ||
ಶಾನೆ ಸೊಗವ ಕೊಂಬಳಮ್ಮ |
ತಾಸು ದನವ ಕಾವಳಮ್ಮ

|| ೩ ||

ದೊರೆಗುಮಾರಿ ಗಾಡ್ಡ ನಾರಿ |
ಮೆರಗುಮಾತ ನಾಡ್ಡೆ ಸಾರಿ ||
ಹರಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಗಂಗೆ ಬಲದಿ |
ತರದ ಶೀಲ ಕುಲವ ಛಲದಿ

|| ೪ ||

ಅಂಬಾಲಿಕೆಷು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ ಎಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಕೇಳಿದಿಯಾ ? ಕುಮಾರಿ ! ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ? ನೀನೇ ನೋಡು ” ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದೂರವಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ಜನವಾದ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, “ ಸಖಿ ! ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡು, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಏಕಾಂತವಾದ ಸಂಗತಿಯೊಂದಿದೆ ” ಎಂದಳು.

“ ಕೋಪವು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಯಿತೋ ? ”

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ನೀನೇ ಹೇಳು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಕೋಪವು ಬಾರದು ?

ಎಲಾಸಕುಮಾರಿ—(ನಕ್ಕು)—ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು,

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—(ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ)—ಸಖಿ ! ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಬೇಕೆ ? ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ! ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದಿದೆ. ಕೇಳು—ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು- ಮತ್ತಾರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ ? ನಿನ್ನನ್ನು

ನೋಡಿದ ಮೊದಲು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡರಿಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನೀನೊಂದು ತಡವೆ ಸೈನಿಕ ಯುವಕನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ' ಅವನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ದುರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ ' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು— ಮತ್ತು —

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರನ ಪ್ರವಾಹವು ಹೊರಟು ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು. " ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮತ್ತೊಂದು ಭಿಕ್ಷೆ, ಎನೆಂದರೆ;— ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪುನಃ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು "

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವಳ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಖವನಿಟ್ಟು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಳು. ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ನೆರಗಿನಿಂದ ಅವಳ ಕಣ್ಣೊರಸಿ, " ಅವನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವುದಕ್ಕಾದೀತೆ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ದರ್ಪದಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು:— " ಏನು ಹೇಳಿದೆ ? ಸಖಿ ! ಮರೆತುಬಿಡುವುದಕ್ಕಾದೀತೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು. ನಿನಗೆ ಮೊದಲಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು:— ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು— ಮಿವಾರದ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆ ದಿನ ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಅರಳಿದ್ದ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಮಯವಾಗಿದ್ದ ಕಿಂಶುಕವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ತಡವೆ— ಒಂದೇ ತಡವೆ, ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆನು. ಆಗ ನಾನು— ಇದೇನು ಸಖಿ? "

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕೈಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಅವಳ ಕೆಂಪೇರದ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ. " ಇದೇನು ಸಖಿ ! ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೆ? ಅಥವಾ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬೇಸರವೊ ಅಥವಾ ಅಸಹ್ಯವೊ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಪುನಃ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, " ಮನ್ನಿಸು, ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಅನೇಕ ದಿನವದಿಂದ ನನಗೆ ಹೃದಯ

ದಲೊಂದು ವ್ಯಾಧಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಕಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಗಿ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಹಾಗಿದ್ದು ಉರಿಯು ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೀಗಾಗದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳು. ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ನೀನವನನ್ನು ಒಂದು ತಡವೆ ನೋಡಿದ್ದೆ, ಬಳಿಕ, ಏನು? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು;—“ ಹಾ, ಸಖಿ! ಆಗ ನಾನು ಹುಡುಗಿ! ಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ ಏನುತಾನೇ ಕಂಡಿದ್ದೆ? ಆದರೆ ಅದು ವೊಡಲೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೂ ಅವನಾತರುಣ ಅರುಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲಗಳಯುತ್ತಿರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಡ. ಸಖಿ! ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು— ಆ ದಿನ ವೊಡಲೊಂದು ನನ್ನೀ ಶರೀರವು ಆ ನೀಚವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ದೀನನಾದ ಕೃಷಿಕನ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ! ಈ ಪ್ರಾಣವು ಅವನ ಜ್ಞಾಪಕದಿಂದುಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ! ನನ್ನೀ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ರಕ್ತದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮವು ಸೇರಿಹೋಗಿದೆ! ಇನ್ನೂ ಕೇಳು ಸಖಿ! ಆಬೂ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಫಕೀರನ ಮಂದಿರದಲಿ ವೊಡಲು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗನು, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲೇ ಕನಸು ಕಂಡಹಾಗೆ, ಭುವನವೋಹನ ಮಹೇಂದ್ರನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನನಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ವಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಜಮಹಿಷಿಯು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದಲೂ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿದವಳಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೆನು! ಈಗ ನೀನು ಹೇಳು ಸಖಿ! ಪ್ರಾಣವು ಈ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವರೆವಿಗೂ ಅವನನ್ನು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗಾದೀತು? ಮರುದಿನ, ಕೇಳು ಸಖಿ! ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ರುಮೂಠಿ ಯವನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದರು. ದೇವಕಾಂತಿ ಋಷಿ, ವೀಶ ಯುವಕನು ನಮಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಒಂದು ತಡವೆ ಅವನಾ ಅಲರ್ಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಳಿಕ

ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿ ಯವನರೆದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತನು. ಅವನಾ ಸುಕುಮಾರ ವಕ್ಷದ ರಕ್ತಪಾನ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂರು ಕತ್ತಿಗಳೆತ್ತಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡು ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೆನು ! ನಿಷ್ಕರನಾದ ದುರ್ಗಾದಾಸನೂ ಕಠಿಣ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಶತ್ರುಗಳ ಕತ್ತಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಬಿಡಬೇಡರು. ಸಖಿ ! ಇಷ್ಟು ದಿವಸದ ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವೆನೆ ? ”

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಎದೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀನವನನ್ನು ಚಿರಕಾಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಲೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೊರಬಿಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವೆ ? ಯಾವ ಪ್ರಾಣವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀನವನನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ವುನಃ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅವಳೆದೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿಂದ ತೋಯಿಸುತ್ತ, “ ಹಾ ! ಸಖಿ ! ನಾನು ರಾಜರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಗಳು. ಅವನೋ, ನೀಚಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆಲವನ್ನು ಕರೆಯುವ ದೀನ ಹೀನನಾದ ಕೃಷಿಕ ” ಎಂದುಳು.

ಆ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಪ್ರಕಾರ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕೃಷಿಕನನ್ನು ಕರೆದು ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಕೃಷಿಕನು ಆಗಲೆಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಬೆಳಕುಹರಿಯುತ್ತಲೇ ದುರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಿಡಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದನು, ಆ ದಿನ ಸಮರಾತ್ರಿ ದುರ್ಗದ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಿಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಚುಕ್ಕಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯೂ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯೂ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಕನು ಅವರ ಬಳಿ ಬಂದು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು “ ರಾಜನಂದಿನಿ ! ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯಪ್ರಕಾರ

ದುರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟೆನು, ಆದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿನು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು” ಎಂದನು.

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಾರಿಧಾರಿಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೃಷಿಕನು ಪುನಃ, “ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಾಜಕುಮಾರಿ—(ಮೆಲ್ಲನೆ)—ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ—ವಿಕಂಬವು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿಕ—ಆದರೆ ಪುನಃ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದ ಬಳಿಕ ಬಂದು ನೋಡಬಹುದು ?

ರಾಜಕುಮಾರಿ—ಪುನಃ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ?

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿ—ಯುದ್ಧವು ಕಡೆಯಾದ ಬಳಿಕ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ನಿನಗೆ ಯವನ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ವರನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ಸಖಿ! ನಿನಗಿದು ಹಾಸ್ಯಪರಿಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಯವೆ? ಹೋಗು, ವೀರವರ! ಇಲ್ಲಿ ಅಕಾರಣ ನಿಂತಿರಬೇಡ.

ಕೃಷಿಕನು ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರೊರಸಿಕೊಂಡು ಪುನಃ, “ಕೇಳು, ವೀರಯುವಕ! ನೀನು—” ಎಂದಳು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕೃಷಿಕನು ಹಿಂದುರಿಗೆ ಬಂದು ರಾಜಕುಮಾರಿಯೆದುರಿಗೆ ನಿಂತನು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು, “ನೀನು ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ತಕ್ಕುಗಳ ಕೈಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿದ್ದ ವಜ್ರದುಂಗುರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೃಷಿಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಕೈಯಿಂದ ಯುವಕನ ಕೈ ಸ್ಪರ್ಶವಾಯಿತು! ಅಕಸ್ಮಿತವಾದ ವಸಂತದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮಾಧವೀಲತೆಯು ತೂಗಾಡಿದಹಾಗೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು

ದೀರ್ಘವಾದ ದೇಹವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಪಿತವಾಯಿತು. ದಿಸಲಕಾಲದ ಪ್ರದೀಪಿತ ದಲ್ಲಿ ಮಂದಗಾಮಿಯಾದ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಚಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೃಣಾಲದಹಾಗೆ ಭುಜಗಳೆರಡೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಪಿತವಾದುವು, ಉಷ್ಣಕಾಲದ ಪದ್ಮದಹಾಗೆ ಅವಳ ಮುಖಮಂಡಲವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಪಿತವಾಯಿತು ! ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೇಗೋ ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ, ಒಂದು ತಡವೆ—ಒಂದು ತಡವೆ ಮಾತ್ರ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅಧರವು ಸತಬ್ಧವಾಗಿ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನ ಅಧರವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿತು, ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಕೂಡಲೇ ಚಮಕಿತೆಯಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ನಿಂತಳು—ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ನಕ್ಕು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕೃಷಿಕನು, “ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ದಿವಸದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು, ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕೃಷಿಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಳಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿ ಕಿಸಿ ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೃಷಿಕನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು :—“ನಿನಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು, ಈಗ್ಗೆ ಹತ್ತುವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀನು ಒಂದು ದಿನ ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆಡೆಯ ಕಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕಿಂತುಕ ವೃಕ್ಷದ ಮೇಲೊಂಜೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಳಿದ ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ ನಾನು, ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲಾ ರಿಂದಲೂ ಆಗವೆ? ಎ೦ದ. ಹೇಳಿದೆನು. ಮತ್ತು—”

ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು ನಕ್ಕು, “ಮತ್ತು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಯ ಹೂವು ತಾನಾಗಿಯೇ ತೊಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ವ.ರವನ್ನು ಹತ್ತಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟವಿರದೆ !” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿ—ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದನು ?

ವಿಜಯಪಾಲನು ಸಮೀಪ ಬಂದು ನಗುತ್ತ, “ಕಾಳಗುಡ್ಡನು, ಈ ದಿನ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನು ಜಯಪುರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಮುಖವನ್ನು ಚುಂಬನ ಮಾಡಿ ಉಂಗುರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿತಾಪನಾಗುವು ದಕ್ಕೆ ಬಂದನು” ಎ೦ದನು.

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೊರಟು ಹೋದಳು. ವಿಜಯಪಾಲನು ನಗುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಕೃಷಿಕ

ಯುವಕನ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿ, “ ವೀರತ್ಯವೂ ರಸಿಕತೆಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಮರತ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಾಧಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದನು.

ಏಳನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಕೃಷಿಕನು ಗಿರಿದುರ್ಗದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಭೋರನ ಬಳಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಮಾಚಾರವೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವನು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯೂ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯೂ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳು. ಯಾವದಿನ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಥದತ್ತಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವೆವು. ವಿನಾಶಮೇಷದ ಮಾತು ಬೇಡ. ಹೊರಡುವ ದಿನವನ್ನು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೇಳು. ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಸಮ್ಮತಿಸುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತೀ. ನಾವು ಬೇಗನೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗೋಣ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡು.

“ ಕೆಲವು ದಿನ ನೋಡೋಣ. ಯವನರ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮವು ಏನಾಗುವುದೋ, ನೋಡಬೇಡವೆ? ”

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿ—(ನಕ್ಕು, ವುಸು)—ನಾಥದತ್ತಾರದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿವಿಟ್ಟರೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ ನಿವಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವೆಯಾ, ಏನು ?

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—(ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು)—ಸಖಿ! ಪವಿತ್ರವಾದಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಶ್ಯಾಮನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರವಾಹವು ಹುಳುವುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶೋಕ ತಾಪಾದಿಗಳಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ನರನಾರಿಯು ಅತ್ಮವಿಸ್ಮೃತರಾಗುವರಂತೆ !

ವಿಲಾಸಕುವಾರಿ—ಸಖೆ! ಕಳವಳಪಡಬೇಡ! ನಿನ್ನಾಶೆಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು. ಇದೇನು! ಈ ಕೋಲಾಹಲವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು!

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು! ಸೇನೆಯವರ ಆಸ್ಥಾಲನ ಶಬ್ದವೂ ನಾರಿಯರು ಅಳುವ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಕತ್ತಿಗಳ ಝಂಝುನಾ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿ ಬಂದುವು, ವಿಲಾಸಕುವಾರಿಯು, “ಯವನ ಸೈನ್ಯವು ದುರ್ಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದೆ. ಹೊರಡು. ರಾಜಕುವಾರಿ! ನಾವೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ! ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ದುರ್ಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ” ಎಂದುಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ಈ ಅಸಮಸಾಹಸದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಯವನ ಸೈನ್ಯದವರು ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಜಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವರಾರು!

ವಿಲಾಸಕುವಾರಿ—ನಿನ್ನ ಬತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರುವೆನು. ಈ ಚೂರಿಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿರಲಿ. ನಾರಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರವಿದ್ದರೆ ಶತ್ರುವು ಅವಳನೇನು ಮಾಡುವನು?

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಲಾಸಕುವಾರಿಯು ತನ್ನಡುಪಿನೊಳಗಿಂದೊಂದು ಹರಿತವಾದ ಚೂರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಮುಂದಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತ, “ನೋಡು, ದುರ್ಗದ ಸೈನ್ಯದವರು ಗದ್ದಲ ಹಚ್ಚಿ ಕೂಗುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಓಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ, ಇದೇನು! ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡು! ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲದೇನೇ ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ಬಂದಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಡುಹಂದಿಯಹಾಗೆ ಅರಚುತ್ತಾನೆ!” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಈದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಯವನರು ಬಂದು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವರೆಂದು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು. ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಜಯಪಾಲನೂ ಅಘೋಷಿತ ಪೂರ್ಣ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ದುರ್ಗದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದ ಸಂಜೆಯ ತನುವಾದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊದಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೊಂಪಲು ಹತ್ತಿ ಆ ಜೊಂಪಲಲ್ಲಿ

ಅಫೀಮಿನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದೊಂದವೂರ್ವವಾದ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, -
 ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದೊಂದು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಯವನ ಸೇನಾಪತಿಯು
 ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿನವೇ ಬಂದು ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವ
 ನೆಂದೂ ಸಮಾಚಾರವು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸೈನ್ಯವು ಒರುವ
 ಹೊತ್ತು ತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದ್ದಹಾಗೂ ಅವರು ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಅಸಾಧಾರಣ
 ವೀರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ತೋರಿಸಿ
 ಅವರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದೆಡೆಗೆ
 ಹೋಗಿ ಅವರೆದುರಿಗೆ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, “ ಇಂದು ನೀವು ಕಾಳ
 ಗುಡ್ಡನು ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡ ವೀರನೆಂಬುವುದನ್ನು ನೋಡುವಿರಿ ! ಆ ದಿನ ದೈವ
 ಯೋಗದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸೋತುಹೋದನೆಂದು ಹಾಸ್ಯವಾಡಿರಿ ;
 ಈ ದಿನ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಸಾವಿರ ಯವನರು ಬಂದರೂ ಹೊಡೆದುಹಾಕುವೆನು ”
 ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರು, “ ಒಬ್ಬನೇ ಅಷ್ಟುಮಂದಿ ಶತ್ರು
 ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಡೆಯುವೆ ? ಅಫೀಮಿನ ಅಮಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಂದೆಯೋ ? ”
 ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಕ್ಕಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು, ದರ್ಪದಿಂದ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿ
 ಕೊಂಡು, “ ಬಿಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿರಿ ; ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಯವನರು ಬರುತ್ತಿರು
 ವರು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕಾಳಗುಡ್ಡನೊಬ್ಬನೇ
 ಅಷ್ಟು ಮಂದಿಯೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಾಡಲಾರನು. ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನನ್ನೂ ಸಹಾ
 ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು
 ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಕ್ಕು, “ ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ನಾರಿಯಂತೆ
 ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗನು. ಈ ತಡವೆ ಬಯಮಾಲೆಗೆ ಬಾಧ್ಯರಾರಿಂಬುವುದನ್ನು
 ನೀವೇ ನೋಡುವಿರಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಪಾಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲೊಂದು
 ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತು, ಆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನಾಗಿ
 ಬರಬಹುದಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಬಂದಹಾಗೆ ಹೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು
 ಯೋಚಿಸಿದಹಾಗೂ ಕನಸು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕನಸು ಇನ್ನೂ ಪೂರೈಸಲಿಲ್ಲ,
 ಆದರೆ ವಿಷಯಪಾಲನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು
 ಯೋಚಿಸಿದಾಗಲೇ ಅಫೀಮಿನ ಅಮಲೇರಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಖನಿದ್ರೆಯು ಭಂಗವಾಗಿ
 ಎದ್ದು ನೋಡಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಸ್ವಪ್ನವು ಸುಳ್ಳಲ್ಲವೆಂದೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು

ಮಂದಿ ಯವನರು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದ ಮಂಚದ ಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವನ ವಿವೃತವಾದ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಜ್ಞೆವಾಡಿ ಒಬ್ಬನು ಅವನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅವನ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಂಚಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೇರೊಬ್ಬನು ಕೈಗಳಿಗೂ ಕೋಳಗಳನ್ನು ಸರಸಣಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಂಚಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ವಿಜಯಪಾಲನ ಕನಸು ಮುಗಿಯದೆ ಮೊದಲಿನಹಾಗೆ ತಾನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಯವನನು ತಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಮರದ ಬಳಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂದವಾಗೂ ಆಗವನ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದುಲು ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಯೆತ್ತಲಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೈಬಾರದೆ ಇದ್ದಹಾಗೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬನು, ಇಬ್ಬರು, ನಾಲ್ವರು, ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಹೀಗೆ ಯವನರು ದುರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದವಾಗೂ ತಾನೂ ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾಗ ಕಾಲೇ ಬರೆದೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ್ದಹಾಗೂ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವಿದ್ದಹಾಗೂ ಕನಸು ಕಂಡನು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆಯು ಭಂಗವಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನಾರಿಯರ ಅಳುಂಗೋಳೂ ಸೈನಿಕರ ಕೋಲಾಹಲದ ಶಬ್ದವೂ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದುವು. ಕೆಂಪೇರಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಾಗಿ ದುರ್ಗದ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯವನರ ಸೈನ್ಯದವರು ತುಂಬಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಅವನ ತಲೆಯ ಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಯವನರು ನಿಂತು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. “ನನ್ನ ಕತ್ತಿಯೆಲ್ಲಿ ?” ಎಂದು ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ನಿಂತಿದ್ದ ಯವನರಲ್ಲೊಬ್ಬನು “ಕಾಫರ! ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿರು, ನಿನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಗಳಿವೆ” ಎಂದನು.

ವಿಜಯಪಾಲನು ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಚೀರಿಡುತ್ತ, “ಹಾ, ಯವನ! ನನ್ನಲ್ಲೂ ಮೋಸವಿದ್ಯಾವೇ ? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನು.

“ನಿನ್ನ ಯುದ್ಧದ ಹವಣು ಈಗಲೇ ಅರಿಯಾಗುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ನಿರಸ್ತ್ರನಾದ ವೀರನನ್ನು ಹೊಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ,

ಕೇಳು ಕಾರಣ! ನಾವು ದಯಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ, ಅನರ್ಥವಾಗಿ ಅರಚಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಯವನ! ನಿನ್ನ ದಯೆಯು ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಹೆದರಿಕೆಯಾದರೆ, ನನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಂಗಸರು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡು ”

“ ವ್ರತಃ ಎಚ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅರಚಬೇಡ. ಅರಚುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವೆ. ”

ವಿಜಯಪಾಲ—(ಹುಚ್ಚನಹಾಗೆ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದುಕೊಂಡು) ಯವನನು ಹುಚ್ಚನಲ್ಲವೆ? ಇವನು ಹೇಳುವುದೇನು? ಯುದ್ಧಮಾಡಬೇಡ. ಯವನನು ಯಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಡ. ಕೂಗಲೂ ಬೇಡವೆಂದಲ್ಲವೆ! ಅಹುದೋ! ಯವನ! ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವೇನು? ಬೇಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೆ? ಕೇಳು, ಅಧಮ! ಬೇಡಿಯನ್ನು ಕಳಚುವವರೆಗೂ ನಾನು ಅರಚುತ್ತ ಬಿಟ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಿಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಯವನರು ನಾಲ್ವರೂ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ವಿಜಯಪಾಲನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಬೇಗನೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಬೇಡಿಯನ್ನು ಕಳಚಿರಿ. ಯವನರನ್ನು ಯಮನ ಸದನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ಈ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ವಿಜಯಪಾಲನ ಕೂಗು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕಿವಿಗೂ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಕಿವಿಗೂ ಅವನ ಗದ್ದಲವು ಕೇಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಕಾಳಗುಡ್ಡನ ಚೇರಾಟವೂ ಯುದ್ಧದ ಕೋಲಾಹಲವೂ ನಾರಿಯರ ಗೋಳಾಟವೂ ನಾಲ್ವರೂ ಯವನರ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಅಣಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ಹೊರಡು, ಸಖಿ! ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇತ್ತಕಡೆ ನೋಡು, ಯವನ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

“ ಯವನನಲ್ಲವೆ, ಸಖಿ! ಯವನ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದ ಹಿಂದೂ ”

ಯವನ ವೇಷಧಾರಿಯು ಅವರದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಂಟು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚೂರಿಯು ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಯವನ ವೇಷಿಯು ಜಸ್ಮೀಶ ರಾಜಕುಮಾರ ಕೇಸರಿಸಿಂಹನಾಗಿದ್ದನು. ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು “ ರಾಜ ಕುವಾರಿ! ಈಗರಾದರೂ ನಾನು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕಿಷ್ಟಿಕ್ಕೊ. ಈಗಲೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಯವನರ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ, ನನ್ನ ಪಾಪಮಯವಾದ ದುರಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಡುವೆನು ” ಎಂದನು.

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿ—(ಚಮಕಿತೆಯಾಗಿ)—ಯವನರನ್ನು ಕರೆತಂದಿರುವವನು ನೀನೇ?

ಕೇಸರಿಸಿಂಹ—(ವಿಕಟವಾಗಿ ನಕ್ಕು)—ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿನೋಡು. ನನ್ನ ವಿಶಾಸ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆನು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ನಿನ್ನಂತಹ ವಿಶಾಸರೂಪಿ ಯಾದವನನ್ನು ವರಿಸುವಳೆಂದು ನಿನಗೆ ಆಶೆಯು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆಯೇ?

“ ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ವಿಶಾಸವೃತ್ತವೇ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಲಿ! ಹುಸೇನಅಲಿ! ಬೊದಾದ! ಪೀರಬಕ್ಷ! ನೀವು ಈ ರಮಣಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲವೇ? ಅವಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ! ಮೇನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿರಿ! ”

ಬಹುಮಂದಿ ಮುಸಲಮಾನರು ಓಡಿಬಂದು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡರು. ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಸತ್ತುವರಿಯಬ್ಬಟ್ಟಿದ್ದಾ ಆಪಾ ಥಿವ ದೇವಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಪೂರೈಸಿತು! ಈ ಹೆಂಗಸು ಓಡಿಹೋಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಜಾಬರಿಗೆ ಸದ್ವಿಯನ್ನು ಕೊಡು ವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಎಂ ಟಿ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಪರ್ವತದ ಕೆಳಗೆ ಎರಡು ಪರಿದಾರಿಯ ದೂರದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೋಲಿಯಿಗಳು ಒಂದು ಮೇನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇನೆಯ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬ ಕುದುರೆ ಸವಾರನೂ ಕೆಲವು

ಎದಿ ಕಾಲಾಳುಗಳೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಪಾಠಕರಿಗೆ ಚಿತನಾದ ಪೀಠಬಿಟ್ಟು—ಮೇನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅಂಬಾಲಿಕೆ— ತ್ರಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿಾ ಚಂದ್ರನು ಆಗತಾನೇ ವಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಮೇನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ರಬಿಕ್ಷನನ್ನು ಕರೆದು, ಹೇಳಿದಳು. “ ಖಾನ್‌ಸಾಹೇಬರೆ ! ನೀವು ಕರೆದ ಡಲೇ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಚತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮನದಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ವಾದ ಸಂವೇಷಣಾ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಸಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಂಪ್ರಾಯವಿರುವುದೆಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನಾವು ದುರ್ನಡತೆಯವರೆಂದಾಗಲೀ, ಅದುಸಲು ವಾಗಿಯೇ ಕುಲವನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಬಂದವರೆಂದಾಗಲೀ ನೀವು ಖೇಚಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ಆದರೆ ನಾರಿಯರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾಟಿರುವ ಮೆವು ಅತಿ ಬಲವಾದುದು. ಅದುಕಾರಣ ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರೀತಿಸುವವನಿಗೋ ಸ ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಸುವರು. ನಿಮಗಿದು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ದು ತೋರುತ್ತದೆ. ”

ಪೀಠಬಿಟ್ಟು—(ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ)—ಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆ ! ನಾರಿಯರ ಪ್ರೇಮ ಣ್ನ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಅವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೊರಾನಿನಲ್ಲಿ “ ಇಷ್ಟ್ಕ ” ದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಮೆದಲಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೂ ಮೂಳೆ ಮೂಳೆ ಲ್ಲಿಯೂ ಆ “ ಇಷ್ಟಿ ನ ” (ಪ್ರೇಮದ) ಚ್ಚಾಲೆಯು ಹತ್ತಿ ಉರಿ ಂತ್ತದೆ.

“ ಖಾನ್‌ಸಾಹೇಬ ! ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ವಂದಿ ಹೆಂಡಿರು ? ”

“ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂರುಮಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನೀನೇನೂ ಖೇಚನೆ ಮಾಡಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಮಗೆ ದಾಸಿಯಾಗಿರುವರು. ನಿನ್ನ ದಸೇವೆ ಮಾಡುವರು. ಒಬ್ಬಳು ಹೆರಳುಹಾಕುವಳು. ಒಬ್ಬಳು ಅರಿಸಿನ ಕ್ಷುವಳು. ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವಕರಾಗಿರು ಳು. ”

“ ಅವರು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನನವರ ಸಂಗಡ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ? ನನ್ನ ಕೈಲಾದೀತೆ ? ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ತೇಕರಣವಿದ್ದರೆ ನನಗೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗ ಾ (ಮದುವೆ) ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ ? ”

“ ನಾಳೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಬಾಬರ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ತಲವುವೆವು. ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ನಬಾಬರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಸಜಿದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪರಾ (ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮಂತ್ರ) ವನ್ನು ಓದಿಸುವೆನು. ”

“ ನಬಾಬರ ಶಿಬಿರವಿರುವುದೆಲ್ಲಿ ? ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ? ”

“ ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿರುವುದು. ನಬಾಬರು ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರೆ. ”

“ ದುರ್ಗದ ಸೈನ್ಯದವರು ಬಂದು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಡ್ಡಹಾಕಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು ? ”

“ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆ ! ಆ ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ದುರ್ಗದ ಸೈನಿಕರು ಬಂದು ಅಡ್ಡಹಾಕುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಭಯದಿಂದ ನೀಟಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದೆನು. ”

“ ನಿಮ್ಮ ನಬಾಬರ ಹೆಸರೇನು ? ”

“ ನಬಾಬ ಅಫಜುಲಖಾನ್ ”

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯ ಮುಖಮಂಡಲವು ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ, ಬಳಿಕ, “ ಬಾನ್ ಸಾಹೇಬ ! ನನಗೆ ನೀರು ದಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದರೂ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ? ” ಎಂದಳು.

“ ನೀರಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಲೇ ನೀರು ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಿಂಡಿ ಬೇಕಾದರೂ ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹುರಿದ ಮಾಂಸವೂ ಇದೆ. ”

“ ರಾಮ ! ರಾಮ ! ಬೇಕೆಂದು ಹುಡುಗಾಟಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದೆಯೋ ? ”

ಪೀರಭಕ್ಷ — (ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂದೇಹವೆತ್ತು) — ಆಗಕೂಡದೇಕೆ ? ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವೇನು ?

“ ನನಗೂ ನಿಮಗೂ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ? ನಿಕಾಕ್ಕೆ ವೊದಲು ಕಂಡವರ ಕೈನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಕುಡಿಯಲಿ — ನಾಳೆ ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು — ಆದರೆ — ”

“ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆ ! ಬಿಡು — ನಾನು ಮರೆತು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದುಗಳಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವವರಾರು ? ”

“ ಮುಂನೆ ಕಾಣುವ ಪುಷ್ಕರಣಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಾವೇ ನೀರು ಕುಡಿಯುವೆವು. ಬಳಿಕ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆತರಬಹುದು. ”

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ಅಂಜಾಲಿಕೆಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲೇನೋ ಉಸುರಿದಳು ನೀರಬಕ್ಷನು ಬೋಯಿಗಳನ್ನೂ ಪಹೆಯವರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಅಲ್ಲೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯ ಸಂಗಡ ಸರೋವರದ ಬಳಿ ಹೋದನು.

ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೂ ನೀರವವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಭೂಮಿಯೂ ಆಕಾಶವೂ ಆ ನಿರ್ಜನದಲ್ಲಿ ಏಕಟಾಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರೇತದಹಾಗಿದ್ದಾ ನೀರಬಕ್ಷನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ರಮಣಿಯರ ಕುಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಞಿಯ ಹಾಗಿದ್ದ ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಇಂತಹ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಏರು ದ್ಧವಾದ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರತನಾಗಿವೆಯೋ ಎಂಬಹಾಗಿದ್ದವು ! ಚಂದ್ರನೂ ಕಮುದವೂ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು ! ಕಮಲದಳವು ರಹಸ್ಯದಿಂದಲೂ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೂ ಮುಖ ತಗ್ಗಿದುದಾಗಿ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮುಖದ ಪರವೆಯೊಳಗಿಂದ ಮಾತನಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗಿದ್ದಿತು !

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿ—ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ? ನನಗೊಂದು ಪದ್ಮದಲೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡಿ. ನೀರು ಆಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ನೀರಬಕ್ಷ—ನೀರು ಆಳವಾಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಈಚು ಬರುವುದು. ನೀರಲಾಗಲೀ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಆಕಾಶಕ್ಕಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗಲು ಈ ಗುಲಾಮನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವನು !

“ ನೀವು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ನೀವು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಗ್ಗಿ ನೀರಿಂದ ಎಲೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಡಿ. ಅದಲ್ಲದೆ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪದ್ಮವನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಕೊಡಿ. ಜೋಕೆ, ಕಮಲವನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ ಕೈಗೆ ಮುಳ್ಳು ತಗಲಿ ಘಾಯವಾದೀತು. ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ ! ”

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು ನೀರಬಕ್ಷನು ಬಗ್ಗಿ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಎಲೆಯನ್ನು ಕೀಳು

ವುದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಬಗ್ಗಿದನು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಬಗ್ಗಿದ ಪೀಠಬಕ್ಷನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಲಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಒದ್ದಳು. ಪೀಠಬಕ್ಷನು ಗಂಭೀರ ಚಲದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರಶಬ್ದದಿಂದ ಬಿದ್ದು ಗಂಭೀರಸ್ವರದಿಂದ ಅರಚುತ್ತ, ಹಾ! ಸೈತಾನಿ! (ಪಿಶಾಚಿಯೆ!) ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಪೀಠಬಕ್ಷನ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ವೇಗದಿಂದ ದುರ್ಗಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ದಾಡೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ವೊದಲೊಂದು ತಡವೆ ಕೃಷಿಕನನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳೊಂದು ಶಾಲ್ಮಲಿಯ ಮರದ ಮೇಲೂ ಭಾಗದ ಕೊಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ಪುರುಷವೇಷದ ಉಡುಪನ್ನು ಕಟ್ಟಿದುದು ಪಾಠಕರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಪುರುಷವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ, ಪುನಃ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಹೊರಟಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಮುಂದಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಆ ಬಿಟ್ಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಧಾರೆಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯವನರ ಮೃತದೇಹವೂ ಕಡಿದಿದ್ದ ಮುಂಡಗಳೂ ಕಂಡುಬಂದುವು. ಮುಂದೆ ಹೋದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶವಗಳು ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಕುದುರೆಯು ನಡೆಯಲು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮುಂದುಗಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಡಹಾಗಿ ನರದೇಹದ ರಾಶಿ! ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಯವನರನ್ನು ಕೊಂದವರಾರು? ಮತ್ತೆ ಇದೇನು? ಪ್ರಾಣಹೀನವಾಗಿ ಅಶಲವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾ ನರದೇಹಗಳ ರಾಶಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಮುಸಲಮಾನ ಘೋರ! ಶವಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೊಬ್ಬನೇ ಕುಳಿ ತಿರುವನೇಕೆ? ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಗ್ಧಿಯಾದವಳಹಾಗೆ ಚಲಿಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಘೋರನು ಜೀತನಪಿಲ್ಲದೊಂದು ದೇಹವನ್ನೆತ್ತಿ ತೊಡೆಯಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಔಷಧವನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸಿಕ್ತಲವಾಗಿದ್ದಾ ದೇಹವು (ಶವವೋ ಅಲ್ಲವೋ, ನಾವದನ್ನು ಅರಿಯುವು) ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಣ್ಣಿರೆಯಿತು. ಅರ್ಧ ಶರೀರದ ಕಣ್ಣುಗಳೆದುರಿಗೆ ಘೋರನು ತನ್ನ ತೋರ್ಪಿಟ್ಟನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಎರಡು ಮೂರನಾರ್ತಿ ತಿರುಗಿಸಿ, ವಧುರವಾದ ಕಂಠಸ್ವರದಿಂದ ನಿರ್ಬನವರ್ವತದ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಶಿಲೆಕೊಡುವ ಹಾಗೆ, “ ಎಳು ವತ್ಸ! ನೀನು ಬದುಕಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುತ್ತಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅಮೃತಮಯವಾದಾ ಕಂಠಸ್ವರದಿಂದ ಜೇತನವನ್ನು ಹೊಂದಿತೋ ಎಂಬಹಾಗೆ ಅಜೇತನವಾಗಿದ್ದಾ ದೇಹವು ಮಲಗಿದ್ದು ಎದ್ದಹಾಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯದಮೇಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಕೃಷಿಕ ಸೈನಿಕನಾಗಿದ್ದನು !

ಕೃಷಿಕ—ದೇವ ! ಈ ದೀನನ ಪರಮಾಯುವು ಯವನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ತಾವು ಒಂದು ಪ್ರಾಣದಾನವಾಡಿರುವಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಘೋರ—ವತ್ಸ ! ಮನುಷ್ಯನ ಮೃತದೇಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದೆನು. ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ, ನಾನು ಬೇಡವೆಂದರೂ, ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಹೊರಟುಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಜಿನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಮೃತದೇಹಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೂ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆ.

ಕೃಷಿಕ—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿಸಿದ ಈ ಶರೀರದಿಂದೇನಾದರೂ ಒಂದುಸಕಾರವಾಗಲಿ ! ಕಳ್ಳರು ಮೇನೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ? ಬೇಗನೇ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ—

“ ನಾನು ಮೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ”

ಕೃಷಿಕನು ಕಳವಳದಿಂದಲೂ ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೂ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುಟಿಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು, “ ಹಾಗಾದರೆ ಆ ರಾಕ್ಷಸರು ಸುರಸುಂದರಿಯಾದ ಅಂಜಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರೋ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುವವರಾರು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವಿಲಾಸಕಮಾರಿಯು ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು, “ ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಈ ಸಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಗುರುಗಳ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು, ಕೌಶಲದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸೆವೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆನು ” ಎಂದುಕು. ಕೃಷಿಕನು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ವಿಲಾಸಕಮಾರಿಯ ಮುಖಮಂಡಲವನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಹಾಗಾದರೆ, ದೇವಿ ! ಹೊರಡೋಣಾಗಲಿ, ನನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ತಡವೆ ಯವನರ ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸೋಣಾಗಲಿ ” ಎಂದುನು.

ಒಂ ಭ ತ್ತ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಪೀರಭಕ್ಷನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ನೀರಿಂದೆದ್ದು ಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಅವನ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕೆಯೊಡನೆ ಕುದುರೆಯೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ನಿರಾಶನಾದ ಪ್ರೇಮಿ ಕನು ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಕಡುನೋವಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅಶ್ವವಾಹಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೈತಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನಾಮಧುರ ನಾಮಾವಳಿಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಿ, ಮೇನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಅನುಚರರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, ನಾಭ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಬಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಾಫರ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನಬಾಬರ ತಿಪಿರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿರೊಂದೂ ಸಾವಕಾಶವಾದರೆ ಸೈತಾನಿಯು ಪುನಃ ಬಂದು ನಮಗೆ ಆಸತ್ತನ್ನು ತರುವಳೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಹಾ! ಹಾ! ಅಂತಹ ಸೈತಾನಿಯನ್ನು ನಾನಾವಾಗಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೆಂದೂಕೊಂಡನು.

ರಜನಿಯು ಪ್ರಭಾತವಾಯಿತು ಮೇನೆಯು ಮುಸಲಮಾನ ತಿಪಿರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು, “ ಈಗ ಉಪಾಯವೇನು ? ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ಮೇನೆಯಿಂದಿಳಿದು ಪೀರಬಕ್ಷನ ಸಂಗಡ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಗೆ ಹೋಗ.ವಾಗ, ಬಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಈಗಿಲ್ಲಿ ? ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಇನ್ನು ವ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಹೊರತು ಬೇರೇ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಚೂರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟವಳಾಗಿ “ ಭಗವಂತ ! ಆತ್ಮಹತ್ಯವು ಪಾಪಕೃತ್ಯವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ನಾಥ ! ಯವನರ ಕೈಯಿಂದುದ್ಧಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೇ ಉಪಾಯವೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ” ಎಂದುಕೊಂಡಳು.

ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು ಶಬ್ದದಿಂದ ಮೇನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದನು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ನಡುಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಹೊರಗೆ ಕೇಸರಿಸಿಂಹನ ಪಾಶ್ಚದ ಲೊಬ್ಬ ವಿಕಟಾಕಾರನಾದ ಯವನನು ನಿಂತು ನಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೇಸರಿಯು ಉಚ್ಚಸ್ವರದಿಂದ, “ ಯವನ ಸೇನಾಪತಿ ! ವಿಧಾತನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಸನಕ ಪಾರಿಚಾತನನ್ನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದನಲ್ಲವೆ ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಯವನ ಸೇನಾಪತಿ ಅಘಜುಲನು, ಕೇಸರಿಸಿಂಹನ ಮಾತುಗಳನ್ನರಿಯಲಾರದೆ, “ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವಿರುವವರೆಗೂ ನಿನಗೆ ಬಾಧ್ಯಪಟ್ಟಿರುವೆನು ನಾನು ಬಾದಷಹನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನಿನಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ—”

ಮಾತು ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗೆ ಕೇಸರಿಯು ವಿಕಟವಾಗಿ ನಕ್ಕು, “ ಪುರಸ್ಕಾರವೆ? ಯವನಸೇನಾಪತಿ! ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಈ ಸುಂದರಿಯೆದುರಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡು! ನಿನ್ನ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿನ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೈನ್ಯವಿರುವುದು? ” ಎಂದನು.

“ ಇನ್ನೂ ರುಮಂದಿ ಮಾತ್ರ! ಉಳಿದವರನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ದುರ್ಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನಷ್ಟೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ನೀನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲೇಕೆ? ”

“ ಅಘಜುಲಖಾನ್! ಇನ್ನೂ ಶೃಗಾಲಗಳೊಂದಿಗೆ (ನರಿಗಳೊಂದಿಗೆ) ಒಂದು ಕೇಸರಿಯು (ಸಿಂಹವು) ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀನಾವಾಗಲಾರದರೂ ನೋಡಿರುವುದುಂಟೆ? ”

“ ಇಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ”

ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಕತ್ತಿಯೊರೆಯನ್ನು ಕಳಚಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅಘಜುಲನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಸಿದ ಸಿಂಹನಹಾಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿ, ಎಲೈ ಶೃಗಾಲಗಳಿರಾ! ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಕೂಡಿ ಕೇಸರಿಯ ಬಲವನ್ನು ಕೆಣಕಿ ನೋಡಿರಿ! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದೋ, ನೋಡಿರಿ! ಕೇಸರಿಯು ನಿಮ್ಮ ಸೇನಾಪತಿಯ ಎದೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುವನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕೇಸರಿಸಿಂಹನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಸೈನಿಕರು ಓಡಿಬಂದರು. ಕೇಸರಿಸಿಂಹನು ಅಘಜುಲನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು, “ ಸುರಸುಂದರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆ! ನೋಡು, ಈ ಎದೆಯನ್ನು ಸುಡುವ ಭಯಂಕರವಾದ ಅನುತಾಪದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಮಾಡಲು ಹೊರಟು ಈ ಶೃಗಾಲಗಳ ನಖಾಘಾತದಿಂದ ಕೇಸರಿಯು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಪೈಶಾಚದ ವ್ರತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಇನ್ನೂ ರು ಮುಸಲಮಾನ ಸೇನೆಯವರ ಇನ್ನೂ ರು ಕತ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಿಗೂ ರಾಜವೂತ ವೀರನ ಒಂದೇ ಕತ್ತಿಯು ಭೀಮಬಲದಿಂದ ಭೀಷಣ

శబ్దవన్ను వాడుత వసేవసేయాగి తిరుగుతిద్దిశు. ఊద మేలే ఊణవు బిరళతారంభవాయుతు. తుండద ముండగళ మేలే తుండద ముండగళు బిద్దువు. ఆదరణ యుద్ధకృతే విరామవిల్ల! క్షత్రియ యువరాజన కృయల్లి తిరుగుతిద్ద కత్తిగే విశ్రామవిల్ల! ఈ దిన ఒందు కేసరియు సరిగళనేల్లా సంహార వాడిద ఊరతు నిల్లువుదిల్లవేందు తేరురుత్తదే.

ఇద్దకృద్దకాగే స్వల్ప దూరదల్లి హిందూ సృస్యదవరు ' ఊడి, ఊడి ' ఎందు కుగిద శబ్దవు కేళితు. కేసరిసింహను తిరుగి నోడె ఆగి, విజయసాలనూ కృషిక సృనిక యువకనూ దుగదల్లిద్ద సృస్యవన్ను తేగిదుకొండు యుద్ధసాంఘదకడే ఓడిబరుతిద్దరు. కేసరిసింహను వికృతకంఠదింద లుక్తవద స్వరదింద, " నీవు దూర నింతు నోడె త్తిరి. కేసరియేబ్బనే లుళిదిరువ శృగాలగళ సంగడే యుద్ధవాడువ నేందు " కుగి ఊడెదను.

విజయసాల—(నక్క) —యారసంగడే యుద్ధవన్ను వాడువే? అదో, నోడె, నిన్న శృగాలగళేల్లా ఓడికూడెగుత్తివే. ఆయ్యో! బేడియన్ను తోడిసిద్దుదకృతే ప్రతీకార వాడుతిద్దెను. ఆదరే ఓడికూడె గువ శత్రువివ వ్రాణవధే వాడువుదు క్షత్రియ ధర్మకృతే సిద్ధ.

కేసరిసింహను అత్తకడే తిరుగి నోడిదరు. ముసలవూన సృస్యద వరు యుద్ధరంగవన్ను బిట్ట ఓడికూడెగుత్తిద్దరు. ఆవను క్రోధదిందలూ క్రోధిందలూ గర్హిసి ఊడెదను:—“ ఓడికూడెగువ శత్రు గళన్ను కేల్లువుదు క్షత్రియన ధర్మకృతే సిద్ధ. ” ఓగెందు ఊళి కేండు తన్న కృయల్లిద్ద కత్తియన్ను దూర బిసుట్టు, ఓడికూడెగుత్తిద్ద సృస్యదవర ముందుగడే ఓడికూడెగి ఎరడు తోడెళుగళనూ వేలకృత్తి కేండు అవరన్ను అడ్డకాకిదను. అవన బలద రట్టియు కత్తరిసి కళగే బిద్దిశు. వునః ఓడికూడెగి ఎడద రట్టియన్నేత్తి అడ్డగిసిదను. ఆ రట్టియూ ఎరడు తుండాగి సేలకృతే బిద్దిశు. ఆదరణ కేసరియు శృగాల యుద్ధదింద హిమ్మేట్టల్లిల్ల. వునః ఓడికూడెగి శత్రుగళన్ను కాలిందో

ದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಣಿನ್ನ ಮುಂಡವಾದ ಕೇಸರಿಸಿಂಹನ ಸುಕುವಾರ ವೀರದೇಹವು ವಸುಮತಿಯ (ಭೂಮಿದೇವಿಯ) ಎಜೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕೇಸರಿಶೃಗಾಲಯುದ್ಧವು ಮುಗಿಯಿತು, ರಾಜಪೂತ ಯುವರಾಜನ ಭಯಂಕರ ವಾದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಹಿಂದೂ ವೀರನು ಸಮುಖ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಸನ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ನಶ್ವರವಾದ ನರದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನಂತಧಾಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಹತ್ತನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ .

ಅಫಜುಲಖಾನನು ಬಹುದೂರ ಓಡಿಹೋಗಿ ಒಂದು ತಡವೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಒಬ್ಬ ಕುದುರೇ ಸವಾರನು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಬೆನ್ನಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಖಾನಸಾಹೇಬನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ತನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಎರತಗ್ಗು, ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ, ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು ನೋಡದೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಹಿಂದಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ವೇಗದಿಂದಲೇ ಸಮಾಸ ಒಂದಿದ್ದವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಸವಾರನ ಮುಖವು ಹುಡುಗನ ಮುಖವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ ಹೆಣಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಯವೇನೂ ಇರದು. ಹುಡುಗನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಯಾವಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತಾರೂ ಬರಲಾರರು. ಖಾನಸಾಹೇಬನು ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಗನು ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರ ಬಂದನು. ಅಫಜುಲಖಾನನು, " ಕಾಫರ ಹುಡುಗ! ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದೆ ಏಕೆ? " ಎಂದನು.

ಕಾಫರಹುಡುಗ — ಹುಡುಗನಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖ! ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡು — ನಾನು ಹೆಂಗನು. ಓಡಿಹೋಗುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಂದುತಡವೆ ಕಾಫರ ಹೆಂಗನಿನ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧಮಾಡು.

ಅಫಜುಲಖಾನನು ಭಯದಿಂದ ಕುಂದಿ ಸಂದೇಹಪಟ್ಟು ಕಾಫರಕುಡುಗನ ಮುಖವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಕಾಫರಕುಡುಗನು ತಲೆಯನೀಲಿದ್ದ ಪಗಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ದೂರ ಬಿಸುಟನು.

ಕಾಳಮೇಘದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಿಮಾಚಂದ್ರನಂತೆ ಚಂಚಲವಾದ ಮುಂಗುರುಳ ಗೊಂಚಲುಗಳೊಳಗೆ ಕಮನೀಯವಾದ ಕಾಮಿನಿಯ ಮುಖವು ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ದಾಸವಸೇನಾಸತಿ ! ಈಗ ನನ್ನ ಗುರು ಶಾಯಿತೆ ? ನಾನಾರು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ದಾಸವಸೇನಾಸತಿಯು ಭಯದಿಂದಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಭುವನ ಪೋಹಿನಿಯಾದಾ ಸುರೇಶ್ವರಿಯ ರೂಪಿಯಾದನಳ ಮುಖಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮುಖ ಕಂದಿದನನಾಗಿ ವಿಕೃತಸ್ವರದಿಂದ, “ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳು !” ಎಂದನು

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ಹಾರಿಹೋಗಿ ಅಫಜುಲಖಾನನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡು, “ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳು ಈ ದಿನ ತನ್ನ ತುವೆಯನ್ನು ಕೊಂದವನ ರಕ್ತದಿಂದ ಪರಶೋಕಕ್ಕೆ ಹೊ ಗಿರುವ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಫಜುಲಖಾನನು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನೆತ್ತಿ ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬೀಸಿದನು. ಆದರೆ ಮ್ಲೇಚ್ಛಸೇನಾಸತಿಯ ಕತ್ತಿಯು ಆ ಸುರೇಶ್ವರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದರೊಳಗೆ ಅವನ ಛಿನ್ನ ಮಸ್ತಕವು ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಿತು ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ, ಆ ದಿನ ಕೇಸರಿಗೂ ಶೃಗಾಲಗಳಿಗೂ ನಡೆದ ಅಪೂರ್ವ ಯುದ್ಧರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಹಿಂಸೂವೀರರು, ನಿಶುಂಘನಾಶಿನಿಯಾದ ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯಕಾಂಗೆ ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ, ದೈತ್ಯರಕ್ತದಿಂದ ಕಂಪಾದ ಭಯಂಕರವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ದಾಸವರ ಛಿನ್ನ ಮಸ್ತಕವನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ರಕ್ತಮಯವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೂ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಶವಾಶವುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ರಮಣಿಯು ಮೂರ್ತಿಯು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಹ ನ್ನೊಂ ದ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಮರುದಿನ ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಸಾಲನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿಲಾಸ ಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಾತ್ಸ್ಯಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದನು. ಕೃಷಿಕನ ಎದುರಿಲ್ಲದ ವೀರತ್ವದ ವಾಹಿನಿಯು ಸರ್ವತ್ರ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತು. ಆ ದಿನ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶಾಖೆಯಕೂದಲು ಹುಟ್ಟಿದ ತರುಣ ಸೈನಿಕನ ಮಾತು ಹೊರತು ಬೇರೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲ. ಅವನಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವನು? ಎಂಬೀ ವಿಚಾರದ ಗದ್ದಲವು ಹತ್ತಿದ್ದಿತು, ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ವಾದಕಸದಾರ್ಥಗಳಾದ ಅಘೇಮು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ದಿವ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ತರ್ಕಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಚಲೆತ್ತಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬನು, ಆ ಯುವಕನು, ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶಾಪ ದಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನೀಚವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು, ಹಾಗಲ್ಲ, ಹಾಗಲ್ಲ, ನೀನು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು—ಕೇಳದೆ, ತಿಳಿ ಯದೆ ಅಘೇಮಿನ ಅಮಲಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದೆಲ್ಲಾ ಬೊಗಗುತ್ತೀ—ಅವನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಚಯವು ಬೇಕಾದರೆ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿ—ಆ ಕುಮಾರನು ವಿಜಯಸಾಲನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪಾಪವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂದಿರದ ಮೇಲಿನ ಕುಂಬಿಯಿಂದಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನವನ ಸಂಗತಿಯ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಅವನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವಕ್ಕಾ! ಧೂತದ ಮಗು! ವೇಷವನ್ನು ವಾರುವಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೃಷಿಕನ ಯುವಕನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ವಾರವಾಡಿಯು, ನೀವೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು—ನಿಮಗೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ನಾನು ಹೋಗಿ ವೃದ್ಧ ಫಕೀರನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ—ಫಕೀರನು ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವರಂಗಳಹವನ್ನು ವಧೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಇಂದ್ರದೇವನು ಸ್ತುತ ವಾಗಿ ಮೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆ

ತಂದು ಮೈಜ್ಜರನ್ನು ವಧೆವಾಡಲು ಘೋರನ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ—ದೇವಕುವಾರ ! ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ಮುಗ್ಧರಾದ ಹೆಂಗಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಂಪುಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನ ವೀರತ್ವದ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು :—“ ಬಿಟ್ಟು ವೀರನ ಒಂದೇ ಕತ್ತಿಯ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ನೂರಾರು ಮೈಜ್ಜರ ಮುಂಡಗಳು ಧರಣಿಯ ತಲದಲ್ಲಿ ಉರುಡಾಡಿಹೋದುವು ಆರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟದ ಸಮತಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ರಕ್ತದ ನದಿಯು ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಅತುಲ ವೀರತ್ವದಿಂದಲೂ ಆಕಾಘ್ಯ ಸಾಹಸದಿಂದಲೂ ಅಂಬರದ ರಾಜ ಕುವಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಳು ! ಅಂತಹ ವೀರನನ್ನು ಯಾರು ಯಾವೆಂದೂ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡಿವಾರ ? ಆ ದಿನ ವಾಕ್ಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಮಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಸೇವೆಗೋಚರ ರಾಜವಾಳನದ ರಾಜವಂಶದ ವೀರರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದರಷ್ಟೆ ! ಅವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ವೀರರು ಅಜ್ಞಾತಕುಲ ಶಿಲನಾದ ನೀಚಸುತರಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ತರುಣ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಸಮನಾಗುವರು ? ”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ವಿಸಾದಿಂದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಕಡೆ ಮುಖವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು :—“ ಆದರೆ, ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ; ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವೀರಯುವಕನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ—ಒಂದು ಆದರದ ಮಾತು ಕೂಡ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು ! ನಾನೆಲ್ಲಾ ವೀರರಮಣಿಯರಂತೆ ! ನಮ್ಮ ವೀರರ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ತುದಿಹೊದಿಲ್ಲ ! ನಮ್ಮ ವೀರರೋ ! ನಮ್ಮ ವೀರತ್ವವೋ ! ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ತೀರದು ”

ರಾಜಮಹಿಷಿಯು, “ ಈಗ ಆ ಕೃಷಿಕ ಸೈನಿಕನೆಲ್ಲಿ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ನಗುತ್ತ, ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ, “ ಅವನು ಗಿನ್ನು ಈ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಅವನು ಅರ್ಧ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಳಗುಡ್ಡನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಹೋಗುವಾಗ ಅವನಿಗೂ ಕಾಳಗುಡ್ಡನಿಗೂ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಬಹಳ ಮಾತು ಕಥೆ ನಡೆದವಾಗಿದೆ—ಕಾಳಗುಡ್ಡನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು ” ಎಂದುಳು.

ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ವಿಜಯಪಾಲನನ್ನು ಕರೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಪರಿಚಾರಿ ಕೆಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಳು. ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ಬರುತ್ತ ದೂರದಿಂದಲೇ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪು ಸೇರಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಈ ದಿನ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತನಗೆ ಬೇಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಬಳಿಕ ಅವರೆದುರಿಗೆ ರಾಜಮಹಿಷಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯವುಂಟಾಗಿ, ಬಂದು ರಾಜಮಹಿಷಿಗೆ ವಂದಿಸಿದನು.

ರಾಜಮಹಿಷಿ—ಆ ಕೃಷಿಕ ಯುವಕನಲ್ಲಿ ?

“ ಅವನು ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಹೊರಟುಹೋದನು, ”

“ ಅವನಾರು ? ಅವನ ಪರಿಚಯವೇನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದೆಯೆ ? ”

“ ಅವನನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಮಿವಾರದಲ್ಲಿ ದುಃಖಿನಿಯಾದ ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ಇದ್ದಾಳೆಂದೂ ತಾನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದನೆಂದೂ ಆ ವರ್ಷವು ನಿನ್ನಿನದಿನ ಪೂರೈಸಿದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಲಾರದೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ರಾಜಮಹಿಷಿ—ನೀನೂ ಬಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಹಾರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಷ್ಟೆ ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಆ ವೀರಬಾಲಕನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಜಯಪಾಲನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತ, ನಾನು ಅವನನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಗಡ ಕರೆತರುವೆನು. ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಪುನಃ ಅವನಿಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಜಯವಾಲೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮೂರು ದಿವಸದ ಬಳಿಕ ವಿಜಯಪಾಲನು ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅದೇ ದಿನ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ, ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ, ಚಿರಕೌಮಾರ್ಯ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ರಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾಥದತ್ತಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸನ್ಯಾಸಾತ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯೂ ಅವಳ ಸಂಗಡ ಹೊರಟು ಹೋದಳೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ನಾಥದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಮಾಧವನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯುವ ಜೂನಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯರಿಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸುಂದರಿಯರು. ಇಬ್ಬರೂ ಯುವತಿಯರು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮವ್ರಾಯ—ಆದರೆ ಅವರುಟ್ಟಿದ್ದ ಉಡುಗೆಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ. ಇಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರವರ ಮನೋಭಾವಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವುವು. ಒಬ್ಬಳು ಬಾಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ನದಿಯ ತರಂಗಗಳಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ತಮಿತ ಸೂರ್ಯನ ರಕ್ತಬಣ್ಣದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಉಜ್ವಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಚತೆಗಾತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೃದುಮೃದುವಾಗಿ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ರಮಣಿಯನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇರೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ, ಸನ್ಯಾಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರವು. ಅವಳು ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ರಸಿಕೆಯು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವಳ ಮನೋಹರವಾದ ಚಿಕ್ಕಣಕೇಶರಾಶಿಯು ಚಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ವೇಣೀಬದ್ಧವಾಗಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಗುಲಾಬಿರಂಗಿನ ಅವಳ ಅಧರಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲದ ರಂಗು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವಳ ಅಂಗಗಳು ದಂಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಹೂವಿನ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವಳಾ ವಿಶಾಲವಾದ ಉಜ್ವಲ ಉರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿಯ ಹಾರ-ದುರ್ವಕವಾದ ಶ್ರೋಣಿಯ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕದ ಒಡ್ಡಾಣ-ಕರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರೇಷಕಸುಸುಗಳು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಕಮಲ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಡಕೂಡದು. ಅದ-ಕಾರಣ ಸುಂದರಿಯು ಹೂವಿನ ದಂಡೆಗಳಿಂದಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಅವಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವಳ ಚತೆಗಾತಿಯು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯೇ ಅಹುದು. ಅವಳ ಕುಸುಮಸದೃಶವಾದ ಕೋಮಲವಾದ ಅಂಗವು ಕಾಮಿಯು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಅವಳ ಕೇಶರಾಶಿಯು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಬೇಕೆಂದು ಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೆದಹಾಗೆ, ಧೂಳು ಕೂತು ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವಳಾ ಚಂದ್ರ,

ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಹಾ ! ಕಮಲದಹಾಗೆ ಕೋಮಲವಾಗಿದ್ದಾ ದೇಹವು ಕಠೋರವಾದಾ ಯೋಗಸಾಧನವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಪದೆ ? ಬ್ರಹ್ಮನು ಆ ನವೀನ ತಾಪಸಿಯ ದೇಹವನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಕಮಲದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದನೆ ?—

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, “ ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗುವ ಆಶೆಯು ತೀರಿತು. ಇನ್ನು ಹೊರಡು. ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಜರಾಣಿಯಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸುವೆನು ” ಎಂದಳು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆ—ನಿನಗೆ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವ ಕಾಲವು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆ ?

“ ಹಾಸ್ಯವಲ್ಲ, ಸಖಿ ! ಇದುವರೆವಿಗೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು—ನಾವು ಗಿರಿದುರ್ಗದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದ ದಿನವೇ ವಿಜಯಪಾಲನೂ ಮಹಾರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟ ನೆಂಬುವುದು ನೆನಪಿದೆಯಷ್ಟೆ ! ಅದೇಕೆ ಆತನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ? ನೀನು ಒಲ್ಲೆಯಾ ? ”

“ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ”

“ ಹಾಗಾದರೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ರಾಜಮಹಿಷಿ ಅರುಂಧತಿದೇವಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಹಾರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನ ಮಗ ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಜಯಪಾಲನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ವಿಜಯಪಾಲನು ನನಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದವು ನಿನ್ನಿನದಿನ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನೋದಿದರೆ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ”

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ವಿಷಾದದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಖಿ ! ನಾನೇನೋ ಚಿರಜೀವನವೂ ರಾಧಾನಾಥನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ನನಗೇಕೆ ? ಎಂದಳು.

“ ಇದುವರೆವಿಗಂತೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ರಾಧಾಶ್ಯಾಮನ ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅವನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ”

“ ನೀನರಿಯೆ, ಸಖಿ ! ಆ ಪ್ರೇಮವು ರಾಧಾನಾಥನ ಅನಂತಪ್ರೇಮ ಢೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ”

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿ—(ನಕ್ಕು)—ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇ ದರೆ; ರಾಧಾನಾಥನು ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಪಡನು. ನಿನ್ನ ಅಲ್ಪವಾದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಆ ಕೃಷಿಕನ ಪಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಅರ್ಧವನ್ನು ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಾಧಾನಾಥನು ತಮ್ಮ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಉದಯಪುರದ ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದವನ್ನೋದಿಸೋಡು.

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ವಿಜಯಪಾಲನ ಕಾಗದವನ್ನೋದುತ್ತಾಳೆ:—

“ವಿವಾರದ ಮಹಾರಾಣನು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೋ ದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮಗ ಅವನ ಸಿಂಹನಿಗೆ ಹೊಸನನ್ಯಾಸಿನಿಯಾದ ಅಂಜನ ರಾಜಕುವಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಈಗ ಕರೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ವರನ ಕಡೆಯವರು ವರನನ್ನು ಸಂಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾಥವ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಅವರ ಸಂಗಡ ನಾನೂ ಮನವಾರಂಭದಿಂದ ಅನೇಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು.

ರಾಜಕುವಾರಿಗೆ ಅವಳಾ ಕೃಷಿಕನನ್ನೂ ಕರೆತರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ ರಾಜಕುವಾರಿಯು ಅವನಿಗೂ ಒಂದು ಹೂವಾಲೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿ—

“ಕಾಳಗುಡ್ಡ ಉರಘು ವಿಜಯಪಾಲ.”

ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ ರಾಧಾನಾಥನ ಮಂವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, “ಸಖೆ! ನೀನೇ ನೋಡುವೆ. ತ್ರಿವಿವಾಹಮುಕ್ತೆ ಅಧೀನಾದ ರಾಧಾನಾಥನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಯಾವ ರಾಜನು ತಾನೇ ಮುಟ್ಟಬಲ್ಲನು?” ಎಂದಳು.

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿ—(ನಗುತ್ತ)—ನೋಡದೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಯೇ? ಬದಿನವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ರಾಜನಂದಿನಿ! ಒಂದು ತಡವೆ ಆಗಕೊಡು—ಆ ಗೀತಗೋವಿಂದನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಹಾಡುತ್ತೇಕೇಳು:—

“ಮನ್ನಿಸು, ಸಖೆ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾರಘು ನಿನ್ನ ಗೀತಗೋವಿಂದ ಸಂಗೀತದಿಂದ ನನಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುತ್ತದೆ.”

ವಿಶಾಸಕುವಾರಿಯು ನಗುವೊಗೆಯಾಗಿ ಹಾಟದಳು:—

“ಸಖೆ! ಕೇಶೀಮಥನಮುದಾರಂ—”

ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಕೋಪಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದೆದ್ದು ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ.

ಮೊದಲನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ನಾಥದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವದಿನ ಪಾಠಕರು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿಶಾಸ ಕುಮಾರಿಯನ್ನೂ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದರೋ ಆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೀಸಿಗಕಾಲದಲ್ಲೊಂದ ದಿನ ಎರಡನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಉದಯ ಪುರದ ರಾಜಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಷಿ ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಮುಖ ಬಾಡಿದವಳಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವು ದಿವಸದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಗಂಡುಮಗು ಅಮರಸಿಂಹನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಆಹೇರಿಯಾ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಜೇಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಮೈಗೆ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೂತಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತಿಗೆಸರಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ನಿಶಿರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೆದ್ದು ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಿ ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆರೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವನು, ಕೇಳಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮಹಿಷಿಯು ರಾಜವೈದ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯಿಸಿ ನೋಡಿಸಿದರೂ ಮಗನ ಚಿತ್ತವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಗೊತ್ತಾಗದು.

ಕಿರಿಯ ಮಹಿಷಿ ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕರ್ಣಾವತಿದೇವಿಯ ಮಂಚಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲವುಗನ್ನಡಿಯೆದುರಿಗೆ ಕುಳಿತು ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೃದುಮೃದುವಾಗಿ ಗಾನಮಾಡುತ್ತಾಳೆ—ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಮಾರಾಜ್ಯದ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ರಾಣಿ' ಯೆಂದರೆ, ಸೊಕ್ಕು ಅಥವಾ ಗರ್ವ

ವುಳ್ಳ ರಾಣಿಯೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವುದು ವಾತಕರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕೇಶವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಂಬೂಲರಾಗದಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ಅಧರದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಕರ್ಣಾ ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, “ ಅಕ್ಕ! ನೀವಾದರೋ, ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳುವವ ರಲ್ಲವಷ್ಟೆ. ನಿಮಗೆ ತೋಚಿದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕವರು—ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ತಂಗಿ! ಯಾವನಾತು ? ”

“ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಡದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅರಣ್ಯರೋದನ ಮಾಡಲೇಕೆ ? ”

“ ತಂಗಿ! ಕೇಳದೆ ಉಂಟೆ? ಅವರನು ನನಗೆ ಹೇಗೋ ನಿನಗೂ ಹಾಗೇ ವ.ಗು—ಅವನು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿನಗೇನೂ ಆಗಬೇಡವೆ ? ”

“ ನಾನೇನೋ ಹಾಗೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಜನರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವರೋ? ಅವರು ಹಾಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಹೋಗಲಿ— ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು:—ಇನ್ನು ಕಾಲಪರಣ ಮಾಡದೆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು. ಆ ದಿನ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಒಹಳ ವಾಗಿ ಕೇಳಿದುದರವೇಲೆ, ಅವನು “ಒಂದು ದಿನ ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯ ವೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪುನಃ ಕಾಣದೆ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ಬೇಗನೇ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನ ಮನವು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಕರ್ಣಾವತಿ—(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ)—ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆರೋಗ್ಯವಾ ಗುವುದಾದರೆ ಯೋಚನೆಯೇನು ?

ಕಮಲಾದೇವಿ—(ಅಭಿವಾಸವಿಂದೆದ್ದು ನಿಂತು)—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ! ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ತಹಾಗೆಂದು ನಾನು ವೊದಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ?

ಕರ್ಣಾವತಿ—ಕೋಪವಾಡಬೇಡವೆ! ತಂಗಿ! ನೀನು ಹೇಳುವುದನ್ನೇ ನಾನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿವಾಹವಾದರೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅವನು ರಾಜಸಮುದ್ರದ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ನೋಡಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು? ಅವಳಾರೋ? ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

“ ಅಕ್ಕ! ನೀವು ಆಕಾಶದಿಂದಿಳಿದು ಬಂದವರಾಗಿದ್ದೀರಿ—ಆ ಹುಡುಗಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಸುಂದರಿಯಾದವಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಉದಯವು ರವವ. ಹಾರಾಣನ ಮಗನಿಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲದ ಚಂದವುಳ್ಳ ಚಲುವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ—? ಹೇಳಿ, ನೋಡೋಣ—ನೇನಾಪತಿ ಏಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯಹಾಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲದ ಚಲುವಿಯನ್ನು ಇದುವರಿವಿಗೂ ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ನನ್ನಾಣೆ! ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ—ಏಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮದುವೆಯು ಆಗಿಹೋಗಲಿ! ನೀವೂ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಷ್ಟೆ? ”

“ ಇಲ್ಲ—ನಾನಾವಾಗಲೂ ನೋಡಿಲ್ಲ— ”

“ ಆಹಾ! ಅವಳು ಹುಡುಗಿಯೆ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ವ ವೀಣಾಪಾಣಿಸರಸ್ವತಿ! ನಾನು ತಾರುಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಏಕ್ರಮಸಿಂಹನು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದಿದ್ದನು. ಮಗಳನ್ನೂ ಕರೆತಂದಿದ್ದನು. ಇನ್ನು ಹೇಳಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಅಕ್ಕ! ಈ ನನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿರೀ, ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಲಿ! ಬಳಿಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಪ್ರಾಣವಿರುವವರಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕಾದಾಡುವುದಿಲ್ಲ! ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಲಾರನು! ”

“ ನಾವೇನೋ ಏಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೊಪ್ಪಿದಹಾಗಾಯಿತು, ಆದರೆ ರಾಣಾಯವರು ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಲೇವ್ವುವರೆ? ”

“ ಆ ಭಾರವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರಲಿ! ರಾಣಾಯವರು ಕುರುಡಾಗಿಹೋಗಿದಾರೆಯೆ? ನಮ್ಮ ಭಂಗಾರದಂತಹ ಕಂದನ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬಾಡಿಕಂಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣರೆ! ಅವರಾಘಟದಲ್ಲಿ (ದೇಹದಲ್ಲಿ) ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆ? ಮದುವೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರೆ? ”

ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅವರಾ ' ಘಟದಲ್ಲಿ ' ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ನೀನೇ ತಕ್ಕವಳು ಎಂದಂದುಕೊಂಡು, ಪ್ರಕಾಶ್ಯವಾಗಿ, " ಅದೂ ಆಯಿತು-ಆದರೆ ಅಮರನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ? " ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

" ಇಲ್ಲಾ, ಅಕ್ಕ! ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಬೀಳುತ್ತೇನೆ-ಈ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಹಾಕಬೇಡಿ. ನಾನೀಗಲೇ ಹೋಗಿ ರಾಣಾಯವರು ಸಮ್ಮತರಾಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. "

ಚಂಚಲಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೂ, ಸರಳವೃದಯೆಯಾಗಿಯೂ ಗರ್ವವುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ರಾಜ್ಞಿಯು, ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಸ್ತದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಚಂಚಲಚರಣಗಳಿಂದ ಜಯಸಿಂಹನ ಶಯನಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಚಿನ್ನದ ಮಂಚದನೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಪತಿಯನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನ ನಿದ್ರಾಭಂಗ ಮಾಡಿದಳು.

ಎ ರ ಡ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಅಜನಾರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೊಂದು ಪುರಾತನ ದುರ್ಗವಿದ್ದಿತು. ಈಗಲೂ ಆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಚಲಗಡವೆಂದು ಹೆಸರು. ಹದಿನಾರಾಣೆ ರಾಜವೂತನಾದ ಸೇನಾಪತಿ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ಕೆಲವು ಸೈನ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದ ದೇವಯಾನೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಸ ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಹೊರತು ಮತ್ತಾರೂ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ. ದೇವಯಾನೆಯು ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಕ ಆಶೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವಳ ತಂದೆಯು ಅವಳನ್ನು ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಹೆಂಡತಿಯು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೈವಾಧೀನವಾದಳು. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಲೋಕಾಂತರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ಪುನಃ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಮೊದಲೊಂದು ಹತ್ತುವರ್ಷಕಾಲ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು

ಮಗಳನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಮಮತೆಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತಾದರದಿಂದಲೂ ಸಾಕು ತಿದ್ದನು. ಅವಳು ತನ್ನ ಹೆಸರು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯೆಂದು ಪಾಠಕರಿಗೆ ಹೇಳಿ ದಾಳಿ. ರಾಜವೂತವೀರರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದನು ತಾನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವನು. ಸ್ವಂತವಾಗಿಯೇ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ಸಮಯವೊದಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವಳನ್ನೂ ಯುದ್ಧ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.

ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿಯು ಮನೆಯ ಮಹಡಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿ ತಿದ್ದನು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ತಂದೆಯ ಬೆನ್ನಿನಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಸುವಾಸನೆ ತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾಚಣಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವನ ಬಿಳಿ ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು, “ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಹಸ! ದೊಡ್ಡವನಾದರೆ ಎಂತಹ ವೀರನಾಗುವನೋ, ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹ—(ನಕ್ಕು)—ಮಗು! ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಯಿಂದಾ ಮಾತನ್ನು ಎಷ್ಟುತಡವೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆಯೇ !!

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿ—ಅಪ್ಪಾ! ನನಗೆ ಪದೇಪದೇ ಆ ಹುಡುಗನ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ! ಅಹೇರಿಯಾ ಉತ್ಸವದದಿನ ಅವನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. ಅದುಕಾರಣ ನನಗೆ ಅವನಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ—ಕಾಡುಹಂದಿಯ ಸಂಗಡ ನೀನು ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆಗಾ ಹುಡುಗನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಂದಿಯು ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ನಿನ್ನೆದೆಯನ್ನು ಸೀಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿ ತಲ್ಲಾ! ಅಪ್ಪಾ! ಅವನನ್ನು ಒಂದುತಡವೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶೆಯಿದೆ.

“ಅದಕ್ಕೇನು ಯೋಚನೆ? ಮಗು! ಈತಡವೆ ರಾಣಾನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುವೆನು. ಇದೇನೆ, ತಾಯಿ! ಮುಖಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಎಣ್ಣೆ ಹರಿದು ಬಂದಿತಲ್ಲೆ !”

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ತಂದೆಯ ಮುಖದಮೇಲಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೊರಿಸಿ, “ ಹಾಗಾದರೆ ಹೊರಡಕೂಡದೇಕೆ ? ಅಪ್ಪಾ ! ಈ ದಿನವೇ ಹೋಗಿ ರಾಣನನ್ನು ನೋಡು ” ಎಂದಳು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಾರಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು “ ರಾಜಮಹಿಷ ಕಮಲಾವತಿದೇವಿಯು ದೇವಯಾನೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ದೂತಿಯೊಡನೆ ಮೇನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ರಾಜ ಮಹಿಷಿಯು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದುದೇಕೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ವೃದ್ಧ ಸೇನಾಪತಿಯು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ, “ ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮೂರನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ದೂತಿಯು ಮೇನೆಯನ್ನು ಸಂಗಡ ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕಮಲಾದೇವಿಯ ಮಹಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಓಡಿಬಂದು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಂಕುಳೆಲ್ಲಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಪುನಃ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, “ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಕೆ ಬಂದೆ ? ಮಗು ! ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದರಂತೆ. ”

“ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ ? ನಾನಾರು, ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ ? ”

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕಂಕುಳಿಂದಿಳಿದು, ಮೆಲ್ಲನೆ, “ ತಾವು ರಾಣಿ ” ಎಂದಳು.

ಕಮಲಾದೇವಿಯು ವಿಲಾಸೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, “ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆಷ್ಠೋ ಇಂಪಲ್ಲಿ ! ನಾನು ರಾಣಿಯೆಂದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ ? ನೀನೂ ರಾಣಿಯಾಗುವೆಯಾ ? ಬೇಗನೆ ಹೇಳು, ರಾಣಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವೆ ? ” ಎಂದಳು.

ಹುಡುಗಿ—(ನಕ್ಕು)—ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ರಾಣಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವೆನೇ ?

“ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಣಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಅದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ವೇನೋ ? ಬರೇ ರಾಣಿಯಲ್ಲ. ರಾಣಿಯ ಮೇಲಣ ರಾಣಿ, ಮಹಾರಾಣಿ ! ಆ ಸಿಂಹದ್ವಾರದಕಡೆ ತಿರುಗಿನೋಡು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರಾರು ? ಅವನನ್ನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ ? ಬೇಗ ಹೇಳು. ”

“ ಅವನು ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹ ”

“ ನೀನು ಹೇಗೆ ಬಲ್ಲೆ ? ”

“ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ತಡವೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಹೇರಿಯಾ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ಅವನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. ”

ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯಾದರೆ ನೀನೇನಾಗುವೆ. ಬಲ್ಲೆಯಾ ? ”

ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದುದು ಹುಡುಗಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ, ರಾಜ್ಞಿಯು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡುತ್ತಾಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು ಬಟ್ಟು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿದ್ದಿತು. ಕಮಲಾ ದೇವಿಯು ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು :—“ ಅದೇಕೆ ? ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿತು ? ರಾಣಿಯಾಗುತ್ತಿ—ಅಂತಹ ಚಂದ್ರನ ಹಾಗಿರುವ ಗಂಡ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೆಕುವು ದುಂಟೆ ? ಎಳೆಳುಜನ್ನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಅಂತಹ ಗಂಡ ಸಿಕ್ಕುವನೆ ? ಅಮರನು ನಿನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲವೆ ? ಅದಕ್ಕೇಕೆ ? ಮದುವೆಯಾಗುವದಿನ ಶುಭದೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುವನೋ ಅದನ್ನು ನೀನೇ ತಿಳಿಯುವೆ. ”

“ ಶುಭದೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೇನು ? ರಾಣಿ ? ”

“ ಪುನಃ ನನ್ನನ್ನು ರಾಣಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ ? ಇಂದಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ‘ ಅವಮಾ ! ’ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎಂಟು ದಿವಸದ ಬಳಿಕ ಪೂರ್ಣವಾ ರಾತ್ರಿ ಶುಭದೃಷ್ಟಿಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾವೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ರಾಣಾಯವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆ ಯಿಸಿದೆನು. ಈಗ ಬಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕನವರ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು

ವಾದುವು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸಂದೇಹ ಗಳುಂಟಾಗಿದ್ದುವು:—ತನ್ನ ತಂದೆಯು ತನಗೆ ತಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಹುಡುಗಿಯು ರಾಜಸಮುದ್ರ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ತಾನು ನೋಡಿದ್ದ ಲಾವಣ್ಯ ಮಯಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿರಲಾರದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಕಮಲಾ ಸೇವಿಯು ತನ್ನ ಚಿತ್ತ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಫಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿರಬಹುದಾಗಿಯೂ ತಾನು ಮದುವೆಗೊಪ್ಪದೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಾನು ಸೇನಾ ಪತಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಯ ಎಂದ ಜನರಲ್ಲಿ, ಅಮರಸಿಂಹನು ರಾಜಸಮುದ್ರದ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ನೋಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳೇ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಪ್ರವಾದವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಇಂತಹ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಸಂದೇಹಗಳು ಎಂದರಮೇಲೊಂದು ಬಂದು ಮನಸ್ಸು ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಂದೇಹಗಳೆಲ್ಲ ತೊಲಗಿ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರಿಸಿ ಅದರ ಚಿತ್ತೆಗಳು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೋರುತ ಬಂದುವು. ಅಮರಸಿಂಹನು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖಮಂಡಲವು ಪರದೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವಳ ತೆಳು ಸಾದ ದೇಹವು ರಾಜಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯ ದೇಹದಹಾಗೆ ಓಂದರವಾಗಿಯೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಸುವರ್ಣದ ಲತೆಯಹಾಗೂ ಇದ್ದಿತು. ಕಾಗೇ ಶರತ್ಕಾಲದ ಶುಭ್ರ ಚಂದ್ರಕಿರಣದ ವರ್ಣ—ಹಾಗೆ ಚಂಪಕದ ಮೊಗ್ಗಿಯ ಕಾಗೆ ಬಿರಳುಗಳು. ಹಾಗೆ ಅರ್ಧಲರ್ಧ ಕೆಂಪು ತಾವರೆಯಹಾಗೆ ಚರಣಗಳು !

ಪ್ರಶೋಹಿತನು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸಿ ವಧೂವರರ ಕೈಹಿಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಂತಪ್ತರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಶುಭದೃಷ್ಟಿಗೆ ಲಗ್ನದ ಸಮಯವು ಬಂದಿತು. ರಮಣಿಯರು ಶುಭದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಲುವಾಗಿ ಗಂಡನನ್ನೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ಬದರುಬದುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಇಚ್ಛುರ ಲೆಯಮೇಲಿರಿಸಿ, ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖದ ಪರದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಗಂಡ ಹಿಂಡಿರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಡತೊಡಗಿದರು. ಹುಡುಗಿಯು ಅರ ನೋಟದಿಂದ ಹುಡುಗನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಖವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅಮರನು ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಚಮಕಿತನಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿದು

ನಿಂತನು. ಪುನಃ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ, ಘಂಟೆಯ ನಾದವನ್ನೂ ಹೆಂಗಸರ ಹಾಡನ್ನೂ ಆನಂದದ ಕೋಲಾಹಲದ ಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಅಣಗಿಸುವಹಾಗೆ ಅಮರನು, “ ಇದೇನು! ಇವಳು ಅವಳಲ್ಲ! ” ಎಂದು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು.

“ಇದೇನೇ ! ಇದೇನೇ ! ಮದುವೆ ಗಂಡು ಓಡಿಹೋದನಲ್ಲೇ ! ”

ಅಮರನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅನೇಕರು ಅವನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿಬಂದರು. ಹುಡುಗನು ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ ಜೋಕೆ! ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟ ಕೂಡದು. ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅಮರಸಿಂಹನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಒಬ್ಬ ಕುದುರೆಯ ಸವಾರನನ್ನು ಕುದುರೆಯಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟು ಆ ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ ಸವಾರನಾಗಿ ಉದಯ ಪುರದಕಡೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ದಿನ ಕಳೆಯಿತು. ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯಿತು. ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನ ಚಿತ್ತವಿಕಾರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಿತು. ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನು ಮಗನಮೇಲೆ ಬಹಳ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಪೂರ್ಣವಾಗದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಮಗನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ರಾಣಿ ಕರ್ಣಾವತಿಯು, ಮಗನು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ವಿರೋಧ ಹಾಗಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಕುಲಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಪುರೋಹಿತನು ರಾಣಾ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳನ್ನು ದಹರಿಸಿ, “ ಹುಡುಗನಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಬಂದ ಬಳಿಕ ತಾನಾಗಿಯೇ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವನು. ಮಿವಾರದ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಯಾರೂ ಯಾವಾಗತಾನೇ ಧರ್ಮ ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವರು ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಹಿಷಿ ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಚಿಂತಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, “ ಈಗಲೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪುನಃ ಯೋಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಬಾರದೆ ? ” ಎಂದಳು.

ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಬೇಸರಗೊಂಡು, “ ಪುನಃ ಮತ್ತೇನು ? ” ಎಂದಳು.

ಕಮಲಾದೇವಿ—ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ತಂದೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕರೆ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರೋಣ. ಅದರಿಂದಾದರೂ ಅಮರನ ಮನಸ್ಸು ಸರಿಯಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನೋಡಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇನೋ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

“ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿಬೇಡಿ ಕಡೆಗೆ ಹಿರಗಾಗಿರುವುದು ! ”

ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದಲೂ ರೋಷದಿಂದಲೂ “ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹಿರಗಾಯಿತಲ್ಲವೆ ! ನೀವು ಅಮರನಿಗೆ ತಾಯಿ, ನಾನವನಿಗೆ ಶತ್ರು ! ಕಂಡಹಾಗಾಯಿತೆ ! ಆದುದರಿಂದ ತಿಳಿದು, ತಿಳಿದು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲವೆ ? ಅಂತಹ ಚಂದವುಳ್ಳ ಚಲುವೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಗನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕನಸುಕಂಡಿದ್ದೆನೆ ? ಕೈಮೇಲೆ ಗುಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲೆನು ? ಬ್ರೂತೀಷಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಲ್ಲೆನಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದಳು.

“ ಆಗತಕ್ಕುದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮಗಳ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದಾಗುವುದೇನು ? ”

ಕಮಲಾದೇವಿ—(ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ)—ಅದೇನೋ ನಿಜ. ನೀವು ಅಮರನನ್ನು ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಪಡೆದವರು ! ನೀವೇ ಅವನಿಗೆ ತಾಯಿ ! ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪರಕೀಯರು ನಾನು ಅಭಾಗಿನಿ ! ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಬಂಜೆ ! ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವರು ? ಇಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗಿನ್ನು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿರಲಾರೆ. ಇದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ರಾಣಾವಿಗೆ ಹೇಳಿ ತೌರುಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಲಿ. ಇರುವವರು ಇರಲಿ. ನಾನಿರುವುದು ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕರ್ಮ. ಸುಖಪಡುವುದು ನನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ! ನಗುವವರೆದರಿಗೆ ಜಾಂಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಡುವವರ ಬಾಯಿಗೆ ಈಡಾದೆ. ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ !

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿಂದ ಸಂತತ ಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ರಾಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೂ ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನಿಗೂ ನಡೆದ ಮಾತು ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಅರಿಯುವು. ಆದರೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕಮಲಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಜಯಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತವಾದ ಪ್ರವೋದಧವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಆ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಹದಿನಾರಾಣೆ ರಾಜಪೂತ ಸೇನಾಪತಿ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳನ್ನು ಯುವರಾಜಾ ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆದ ಮದುವೆಯು ಸಾಂಗವಾಗದೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಹೋಯಿತೆಂಬ ಸಮಾಚಾರವು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ ಕೊಂಡಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಸಮನ್ವಿಲ್ಲದ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯಗಳು ಸಹಸ್ರಾರುಮಂದಿ ಜನರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ದೇಶದೇಶದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡವು. ಯವನಸೇನಾಪತಿ ಅಫಜುಲಖಾನನು ಈ ಜನವಾಹಿನಿಯ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಕೌಶಲದಿಂದ ಅಚಲಗಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ. ಅನಾಘ್ರಾತವಾಗಿದ್ದ ಮೊಗ್ಗಿಯನ್ನಾ ಘ್ರಾಣಮಾಡಲೆಕಸಲು ದಾನವನ ಪೃಥಯವು ಕಳವಳಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ತಂದೆಯ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಬಹಳ ಕೋಲಾಹಲ ಶಬ್ದವು ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಹುಡುಗಿಯು ಎದ್ದು ನೋಡಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯೂ ಮುಸಲಮಾನರು ಶಸ್ತ್ರಸಾಣೆಗಳಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಂದೆಯು ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಮುಸಲಮಾನನೊಬ್ಬನು ರಕ್ತ ತೊಟ್ಟಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಪಾಪಿಷ್ಠ ಸೇನಾಪತಿ ಅಫಜುಲನು ಮಲಗಿದ್ದ ವಿರನೆಯನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಿದಿದ್ದನು.

ನಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಮೂರ್ಛೆಯಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು. ದಾನವ ಸೇನಾ ಸತಿಯು ಮೂರ್ಛಿತೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದವಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿ ಹೋದವನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕನು. ದುರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೈನ್ಯದವರು ಗದ್ದಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಡಿಯಮೇಲೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಮುಸಲಮಾನರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಗಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಗಿ ನಿಂತರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಅಘಬುಲಖಾನನು ನಯದಿಂದ ಕುಂವಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಿದ್ದ ಕೋಪಿನಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಘಕೀರನು ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನು! ಅವನ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿ—ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಿಡಿಗಳನುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುಬ್ಜ ಗಂಟಿನಿಂದ ಸುರಾಗಿದ ಮುಖದಮೇಲೆ ತಲೆಯ ಜಟಿಗಳು ಕವಿತುಕೊಂಡಿಟ್ಟವು. ಇಂಬಾದ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಬಿಳಿದಾದ ದಾಡಿಯು ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಘಬುಲಖಾನನು ಹೆದರಿ ಹಿಂಬದಿ ನಿಂತನು, ಘಕೀರನು, ಅಘಬುಲನ ತಲೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, “ಪಾಪಿಷ್ಠ! ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ದಂಡನೆಯಲ್ಲ—ಓಡಿಹೋಗು” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಅಘಬುಲಖಾನನು ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಮೇಲುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಓಡಿ ಹೋದನು. ಅವನನುಚರರು ಘಕೀರನ ಭಯಂಕರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿದರು ದುರ್ಗದ ಸೈನಿಕರು, ‘ಹೊಡಿ! ಹೊಡಿ!’ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಅವರ ಬೆನ್ನೆಟ್ಟಿ ಹೋದರು.

ಘಕೀರನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಪ್ರಾಣವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಿಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಇವನು ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಹುಡುಕಿಯು ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಂಡು, ‘ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಎಲ್ಲಿ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಘಕೀರನು ಕರುಣಸ್ಪರದಿಂದ, “ವತ್ಸೆ! ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಂದೆ” ಎಂದನು.

ಏ ಳ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ದಿನಗಳಮೇಲೆ ದಿನಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದುವು. ವರ್ಷದಮೇಲೆ ವರ್ಷ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ರಾಣಾ ಬಯಸಿಂಹನು ಮಹಿಷಿ ಕಮಲಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಬಯಸಮುದ್ರದ ಪ್ರವೋದಭವನದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ರಾಣೋರ ಸೇನಾಪತಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಘೇರಿಯ ನಾದದಿಂದ ಸಮಗ್ರ ರಾಜಾ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಾ ಶಲೆಗೊಂಡಿತು. ರಾಜಪೂತ ರಾಜರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಆರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂದು ದುರ್ಗಾದಾಸನನ್ನು ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ರಾಜಕುಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಗಿದ್ದ ಮಿವಾರದ ರಾಣಾನು ಮಾತ್ರ ಮಾತೃಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಹಾ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಸೇರಿದ್ದ ರಾಜರೆಲ್ಲರೂ ಗೋಳಿಟ್ಟು ರಾಣಾನ ಬಳಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ ವನ್ನು ಕಳುಹಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ದುಃಖಕರವಾದ ರೋದನವು ಆ ದುರ್ದಿನ ದಲ್ಲಿ ರಾಣಾನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಸೇರಿದ್ದ ರಾಜಪೂತ ವೀರರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ರಾಜಮಹಿಷಿ ಕರ್ಣಾವತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯವುರದ ಅರಮನೆಗೆ ದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ದೂತನಿಂದ ಸಮಾ ಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಣಿಯಾದ ಕರ್ಣಾವತಿಯ ಅಂತಃಕರಣವು ಕರಗಿತು. ದೂತನು ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಕರ್ಣಾವತಿಯು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದು, ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ, 'ಹಾ, ವತ್ಸ ಅಮರ! ಬಪ್ಪರಾಯ ವಂಶಕ್ಕೆ ಈ ದಿನ ಬಂದಿರುವ ಕಳಂಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವರಾರು ! ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಮರಸಿಂಹ—ತಾಯೆ! ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ದಾಸನು ಈ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ ವಾದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಿವಾರದ ಗೌರವವನ್ನು ಳಿಸುವೆನು.

“ ವತ್ಸ ! ನಿನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನನ್ನಾಗಿ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೇಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲಿ ? ”

“ ಒಬ್ಬನನ್ನೇ ಎತಕ್ಕೆ, ತಾಯಿ ! ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಯವನರ ರಕ್ತಪಾನದಲ್ಲಿ ಆತರವುಳ್ಳನುಡಾಗಿದೆ. ಇಂಗಿತ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಸಗಟ್ಟಿರುವ ಮಹಾಪುಣ್ಯಮಯವಾದ ಯುದ್ಧ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿ

ಅತುಳ ಶೌರ್ಯ ವೀರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪ್ರಸಂಜವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು. ”

ರಾಣಿಯು ಗರ್ವದಿಂದಲೂ ಕಳವಳದಿಂದಲೂ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, “ ವತ್ಸ ! ರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೂ ರಾಣಿ ಕಮಲಾದೇವಿಗೂ ಇರುವ ಕೋಪವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು ! ” ಎಂದಳು.

ಮಗನು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, “ ತಾಯಿ ! ಹಾಗಾದರೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ ; ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗುವೆನು ” ಎಂದನು.

ರಾಜ್ಞಿಯು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ, “ ದೇವರೆ ! ಮಿವಾರದ ಮಹಾರಾಣನ ಮಗನು ಇಂದು ಯವನರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತೆ ! ” ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡು, “ ಹಾಗಾದರೆ, ವತ್ಸ ! ಸಾವಕಾಶಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜಕುಮಾರನ ಉಡುಪನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ನೆಲವನ್ನು ಕುವ ದೀನನಾದ ಕೃಷಿಕನ ಉಡುಪನ್ನು ಡು, ” ಎಂದಳು.

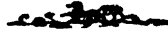
ರಾಜವೂತ ಜನ್ಮದವಳಾದ ತಾಯಿಯು ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಮಗನಿಗೆ ಕೃಷಿಕನ ಉಡುಪನ್ನು ಡಿಸಿ, “ ಹೊರಡು. ವತ್ಸ ! ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸುರಾಸುರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಳಗು ಮಾಡು, ಆ ಅನಾಥ ದೇವದೇವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು,

ಕೃಷಿಕನ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ರಾಜಾಧಿರಾಜಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನು ಜನನಿಯ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಅವನ ಪಾದ ಧೂಳಿಯನ್ನು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿ ಒಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಯನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜಪ್ರಾಸಾದದಿಂದ ಹೊರಟನು

ಹಾ ! ಈಗ ಆ ದಿನವು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ! ಈಗ ಆ ಕಾಲದ ನಿಜವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉಸನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಅಸಂಭವವೆಂದೂ ಹಾಸ್ಯಜನಕವಾದುದೆಂದೂ ತೋರುವಹಾಗಾಯಿತು ! ಹಾ ! ವಿಧಿಯೆ ! ಭಾರತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬಹುದೆ !

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ.

ಮೊದಲನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ.

ಮಹಾರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನು ತನ್ನ ವಿಶ್ರಾಮದ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಎದರಿಗೆ ಬಿಳಿಶರಿಯ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಜಯಪಾಲನು ದೂರಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನಿಗೆ ತಂಗಿಯ ಗಂಡನಾಗಬೇಕು.

ರಾಣಾ—ನೀನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯಿತು, ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮದುವೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಲ್ಲ.

ವಿಜಯಪಾಲನು—(ನಕ್ಕು)—ಮನ್ನಿಸುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

“ಎನು? ಹೇಳು”

“ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಇಂತಹ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತು?”

“ಏತಕ್ಕೆ?”

“ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಕರ್ಣಾವತಿದೇವಿಯು ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಮಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದ ಮಗನಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಏಳುವರ್ಷಕಾಲ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಮಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನರಪ್ರಾಣಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡದಿದ್ದುದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಲ್ಲವೆ?”

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದನು. ಕೊಟಡಿಯೊಳಗೆ ಬಾಗಿಲ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ “ಬರಬಾರದೆ,

ಅಕ್ಕ ! ನಾನು ಜತೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಭಯವೇನು ಬಂದದ್ದು ? ಅಕ್ಕ ! ನೀವೇನೋ ಒಂದು ವಿಧದವರಮ್ಮ ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬಂದು, “ ಮಹಾರಾಜರೆ ! ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿದೆ ! ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? ನೀವು ಹೇಳಬಾರದೆ, ಅಕ್ಕ !, ” ಎಂದಳು.

ರಾಣಾ—ದೇವಿ ! ವಿಜಯಪಾಲನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದೆನು.

ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ರಾಣಿಯು, “ ಅದೇನೋ ಕೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನು ಮಾಡಿದಿರಿ ? ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ” ಎಂದಳು.

“ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ? ”

“ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೆ ? ತಾವು ಅದನ್ನು ಇದುವರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದಿರಾ ? ಅಕ್ಕ ! ಕೇಳಿವಿರಾ ! ನೀವು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಮೊದಲು ಹೇಗೆ ಇದ್ದಿತೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ ! ಮಹಾರಾಜರೆ ! ತಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮನುತೆಯನ್ನುವುದೇ ಬೇಡವೆ ? ನಮ್ಮ ಮಗು ಅಮರ, ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಿ ತೀರುವುದೆ ? ಇಷ್ಟುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ರತ್ನವು ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಳಿಕ ಅವನ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಗೊಳಿಸಿಕೊಡಬಾರದೆ ? ಅಕ್ಕನವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಗಂಡಸರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಡೆದು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ನಿಮಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಚಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅಮರನಿಗೆ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕು. ”

ರಾಣಾ—ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಮದುವೆಯು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟವೆ ?

“ ಆದು ನನ್ನ ತಪ್ಪು, ನಾನು ಬಲವಂತಮಾಡಿ ವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಮದುವೆಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅಮರನು ರಾಜಸಮುದ್ರದ ಕಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ಜಯವುರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದನೆಂದು, ಈ

ಹಾಳಾದ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದನೆ? ಅಯ್ಯೋ! ಹಾಳಾದವಳು ನಾನು ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ಕಮಲಮಿಾರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಂದ ಅಮರನು ದರಿದ್ರನಹಾಗೆ ಕೃಷಿಕನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಯವನ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನೆ? ” ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಕಮಲಾದೇವಿಯು ರಾಣಾನ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು, “ ಅಕ್ಕಂದಿರು ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಜರಿ! ಈಗ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮರನ ಮನಸ್ಸು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರತಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಅಲ್ಲವೆ, ಅಕ್ಕ ? ನೀವು ಹೇಳಿರಿ! ”

ರಾಜನು ಕರ್ಣಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, “ ಜಯಪುರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಅಮರನಿಗೆ ಪುನಃ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ನಿನಗೂ ಇಷ್ಟವೋ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ರಾಜ್ಞಿಯು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಕಮಲಾದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ “ ಮಹಾರಾಜ! ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡನೆಯ ದಾರ ಪರಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಈ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೋದಲು ನಿಂದನೀಯವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ರಾಜನು ಪ್ರತಿಭೆ ಕುಂದಿದವನಾಗಿ, ಗಂಭೀರಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿ, ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದು ಇಷ್ಟವೋ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದಿರುವುದು ನಗುಗೇಡೇ ಸರಿ! ” ಎಂದು.

ಕಮಲಾದೇವಿ—ಅಕ್ಕ ! ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಶೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅರುಹಿಬಿಡಲಿ ?

“ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಕೂಡದೇಕೆ ? ”

“ ಮಹಾರಾಜ! ನಾನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣಾಗುವುದೋ ? ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅವಮಾನ ಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಮೇಲು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಈ ಮುಕ್ತಿನವರಿಗೂ ನೀನು ಹೇಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ”

“ ಮಹಾರಾಜ ! ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡ ಬೇಕು. ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮದುವೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾರೂ ಮಾಡಿದಹಾಗಿರಕೂಡದು. ನೋಡಿಯೂ ಇರಕೂಡದು. ಅಮರನು ಬಡ ರೈತನ ಹಾಗೆ ಯವನ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ದುಃಖವು ನಿವಾರಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಇಷ್ಟಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕರು ಹರ್ಷೋತ್ಸವಗಳು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಸಮಸ್ತ ರಾಜರಿಗೂ ರಾಜಪರಿವಾರಗಳಿಗೂ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಗಳು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬರಮಾಡಬೇಕು. ”

“ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಮತ್ತೇನು ? ”

“ ಮತ್ತು ಏನೂರು ಅನೆಗಳೂ, ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳೂ ವರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ವರಯಾತ್ರೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಸಂಗಡ ಹೋಗ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾರುಮನೆಯಿಂದ “ ದಿಗ್ಗಜ ” ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದಾನೆಯನ್ನೂ “ ದಾಸವ ದಮನ ” ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದ ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಮಸ್ತ ಅನೆಗಳಿಗೂ ಕುದುರೆಗಳಿಗೂ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ವಜ್ರದ ಹಾರ ಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ”

“ ದೇವಿ ! ಈಗ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೈಜ್ಞರ ಹಾವಳಿಯಿಂದಾಗಿರುವುದು ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆನೆ ಕುದುರೆ ಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನೂ ವಜ್ರಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ? ”

ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಗರ್ವದಿಂದಿದ್ದು ನಿಂತು ಹೇಳಿದಳು :—“ ಏನು ಹೇಳೋಣಾಯಿತು ! ಎಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದೆ ? ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟದೆ ಬಡವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ಅವಮಾನವಾಗುವುದೆಂತಲೇ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಶೆಯಲೊಂದನ್ನಾದರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ”

ಮಹಿಷಿ ಕರ್ಣಾವತಿ ದೇವಿಯು ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕೈಹಿಡಿದಳೆಂದು ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದಳು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ರಾಣಾ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು :—“ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅಕ್ಕ !

ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೋಗಲಿ ಮಹಾರಾಜ, ನಮ್ಮ ತಾರುಮನೆಯಿಂದ 'ದಿಗ್ಭವನೂ' 'ದಾನವದಮನ' ವನ್ನೂ ತರಿಸುತ್ತೇನೆ! ಅವಕ್ಕಾದರೂ ಮುತ್ತು ವಜ್ರದ ಹಾರವನ್ನು ಬಡಹಿಸಲಾಗುವುದೋ? "

“ ಆಗಬಹುದು. ”

“ ನಾಥದ್ವಾರದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ಕಳಸವನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಅಮರನಿಗೆ ಮಹಾಮೂಲ್ಯವಾದ ವಜ್ರಖಚಿತವಾದ ಉಡುಪುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಅದನ್ನೂ ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಏನು? ಹೇಳು. ”

“ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಿತೃವಂಶದ ಪ್ರಮಾರಾಚ್ಯದ ರಾಜರ ಉಷ್ಟ್ರೀಷವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ದುರ್ಲಭವಾದ “ ಕೋಹಿಸುರು ” ಎಂಬ ಮಹಾರತ್ನವನ್ನು ಯವನರ ಕೈಯಿಂದುದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಷ್ಟೆ? ನನ್ನಾಶೆ ಏನೆಂದರೆ: ತಾವು ಆ ಮಹಾರತ್ನವನ್ನು ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ವೊದಲು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ತಂದರೆ, ಮದುವೆಯ ದಿನ ಅಮರನ ಲಲಾಟವನ್ನು ಅದರಿಂದಲಂಕರಿಸಬೇಕು.

ರಾಣಾ ಜಯಸಿಂಹನು ಏನೊಂದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಕರ್ಣಾವತಿದೇವಿಯು ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಏನೋ ಹೇಳಿದಳು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು:—“ ಪ್ರಕೃತ ಅದೊಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಸಂಭವವೇ ಅಹುದು. ನಾನೂ ಬಲ್ಲೆ, ಆದರೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಆಶೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಅಮರನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ “ ಕೋಹಿಸುರು ” ನ್ನು ಮುಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆಶೆಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಗೈಯುವುದು. ಅದರ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಮಹಾರಾಜರೆ! ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಏನೇನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು? ”

ಕೊಟತಿಯ ಹೊರಗೆ ಗವಾಕ್ಷದ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕು, “ ಕಾಳಗುಡ್ಡನು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಮರನು ರಾಜಪುತ್ರನೇ ಅಥವಾ ದರಿದ್ರನಾದ ರೈತನ ಹುಡುಗನೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು.

ಎ ಕ ಡ ನೆ ಯು ಪ ಠಿ ಚ್ಚೇ ವ .

ನಾಥದವ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವರನ ಕಡೆಯವರು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಬೇಕಾದ ಸಮಯವೊದಕಿತು. ರಾಣಾ ಚಯಸಿಂಹನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಲೇಚ್ಛದಳಿತವಾಗಿದ್ದ ರಾಜವುತಾನದ ಅತುಲೈ ಶ್ವರ್ಯಗಳಲ್ಲುಳಿದಿದ್ದು ಅನಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕುದುರೆಗಳಾಗಿಯೂ ಇಡ್ವುವು. ಈಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಹೋಗಿ ಬರಿದಾಗಿ ರುವ ರಾಜವುತಾನದ ವಿಲುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋದ ಗೌರವದ ಭಸ್ಮಾವಶೇಷದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋದ ಬಿಂಕಿಯ ಕಿಡಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಅನಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಕಮಲಾಡೇವಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ತೇಜೋಗರ್ವ ತೀಲವಾಗಿಯೂ ರಣಕುತಲವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ ಸಂದರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳು ಹೇಷಾರವ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬಂದು ರಾಜ ಪ್ರಾಸಾದದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತವು. ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಐನೂರು ಪ್ರಕಾಂಡ ದೇಹವುಳ್ಳ ಮಹಾ ಬಲವುಳ್ಳ ಆನೆಗಳು ಗಂಧೀರವಾಡ ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಂದು ಪ್ರಾಸಾದಕ್ಕೆ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತವು. ಕಮಲಾಡೇವಿಯ ಕೋರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳ ತೌರುಮನೆಯಾದ ಪ್ರಮಾ ರಾಬ್ಬದ ರಾಜಭವನ ದಿಂದ ' ದಾನವದಮನ ' ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದ ಕುದುರೆಯೂ " ದಿಗ್ಗಜ " ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದ ಅನೆಯೂ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅತುಳಸ್ಥೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ಅಮಿತ ತೇಜನ್ನೂ ಉಳ್ಳ ' ದಾನವದಮನ ' ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದ ಕುದುರೆಯು ಮುತ್ತು ವಜ್ರಗಳ ಹಾರ ಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಮುಂದುಗಡೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಅದರ ಸಂಗಡ ಉನ್ನತ ಶರೀರಿಯಾಗಿ ಗಂಧೀರಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ' ದಿಗ್ಗಜ ' ವೆಂಬ ಪಟ್ಟದ ಆನೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ನೋಡಲವನ್ನು ತೂಗಾಡಿಕೊಂಡು ವಜ್ರದ ಹಾರದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಬೀರಿ ಚಲಾಡುತ್ತ ರಾಜ ಗಂಧೀರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಕಮಲಾಡೇವಿಯು ಹರುಷದಿಂದ ಪ್ರಾಸಾದದ ಪ್ರಾಂಗಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಳಿಕ ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ವರನ ಉಡುಪನ್ನು ಉಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು

ಕರೆತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯ ರಾಜಮಹಿಷಿಯನ್ನು ಬರಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿದಳು.

ರಾಜಮಹಿಷಿ ಕರ್ಣಾವತಿದೇವಿಯು ಈ ಆಸಂದೋತ್ಸವದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬಳೇ ವಿಷಣ್ಣವದನೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾಗದವನ್ನೋದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾಥದ್ವಾರದಿಂದ ದೂತಿಯೊಬ್ಬಳು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದಳು. ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿದ್ದು ವುನಃ ಕಾಗದವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಳು :-

“ ರಾಜವೂತ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ! ”

ತಮ್ಮ ಪುತ್ರ ಕುಮಾರ ಅವರಸಿಂಹನು ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂದೂ ಅತಿ ಔಘ್ರವಾಗಿ ಮಹಾ ಸಮಾರೋಹದಿಂದ ನಾಥದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದೂ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ಈ ಜನ್ಮದುಃಖಿನಿಯಾದ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ರಾಧಾಶ್ಯಾಮನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಿನ ಅವಳು ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಅಧಿಕಾರವದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಜಯಸಿಂಹನು ದಯಾಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಬಲಾಂಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾದ ಈ ದುರ್ಭಾಗ್ಯಕನ್ಯೆಯನ್ನು ರಾಧಾನಾಥನ ಚರಣಗಳಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅವಹರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆನು. ಆದರೆ ಆ ತ್ರಿದಿವನಾಥನಿಗೆ ದಾಸಿಯಾದವಳು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ರಾಜನನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ಮುಖವೆತ್ತಿ ನೋಡುವಳೆ! ಆದರೆ ತಾವು ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಈ ನಿಷ್ಕರವಾದ ಪಾಪಮಯವಾದ ದುರಭಿಸಂಧಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲಾರಿರಾ! ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಗನು ವಧನ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಂಘ್ರಮದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರೊಡಗೂಡಿ ನಾಥದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ರಾಧಾವಲ್ಲಧನ ಚರಣತಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವನೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಸಹಾಯಕಳಾಗಿರುವ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಈ ವಿವಾಹದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ—ಸನ್ಯಾಸಿನೀ ಅಂಬಾಲಿಕೆ. ”

ಕರ್ಣಾವತಿಯು ಕಾಗದವನ್ನೋದಿ ಹತಾಶಹೃದಯಿಯಾಗಿಯೂ ವರ್ಷಾಹತ ಪ್ರಾಣವುಳವಳಾಗಿಯೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಕೊಟಡಿಯೊಳಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕರ್ಣಾವತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಇದೇನಕ್ಕ! ಬರೆದೋದುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಮಯ! ಅನುರನಿಗೆ ಮದವಣಿಗೆನ ಉಡುಪಿಗೋ ಸ್ವರ ನಮ್ಮ ತೌರುಮನೆಯಿಂದ ತರಿಸಿರುವ ಸೊಗಸಾದ ಹೊಸ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಬೇಗನೆ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರಬಹುದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಕಮಲಾದೇವಿಯು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಡದೆ ಬಲವಂತದಿಂದ ಕರ್ಣಾವತಿಯ ಸೆರಗನ್ನು ಹಿಡಿದು ಚಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕೊಟಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರು ಅಮರನನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಕಮಲಾದೇವಿಯು ನಗುತ ನಗುತ, ಅತುಳ ಆನಂದದಿಂದ ತಾನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಮಹಾ ವ್ಯಾಳ್ಯವುಳ್ಳ ರತ್ನರಾಜಿ ಶೋಭಿತವಾದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಜ್ರಬಚಿತ ವಾದ ಸಿರಪೇಷನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ರುಮಾಲನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಬಳಿಕ ರಮಣಿಯರ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, “ ನೀವೆಲ್ಲಾ ರೆಪ್ಪೆ ಇಕ್ಕದೆ ನೋಡಿರಿ. ಇಂತಹ ಭುವನವೋಹನನಾದ ವರನನ್ನು ಬಗ್ಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆಲ್ಲಾದರೂ ಕಂಡಿದ್ದಿರಾ! ನಾನು ವೇದಲು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನನ್ನಾಶೆಯನ್ನು ದೇವರು ಪೂರ್ತಿಮಾಡ ಲಿಲ್ಲ! ಈ ದಿನ ಇಂತಹ ಸುಖಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ವಂಶದ ರಾಜ ಗೌರವ ಧನವಾಗಿದ್ದ “ ಕೋಹಿಸುರು ” ರತ್ನವನ್ನು ಹುಡುಗನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ (ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆರಳನಿಟ್ಟು ತೋರಿಸುತ್ತ) ಮುಡವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆಶೆಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನು ತಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ, “ ತಾಯಿ! ತಮ್ಮ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವೆನು. ತಮಗೆ “ ಕೋಹಿಸುರು ” ನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವೆನು? ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ಕಾಳಿಂದಿನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮುಸಲಮಾನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧ ಫಕೀರನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೆದುರಿಗೆ ಕಂಬಳಾಸನದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಕೆಂಪೇರಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಾರಿಧಾರೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಕಣ್ಣೀರನ್ನೊರಸಿಕೊಂಡು ಫಕೀರನ ಮುಖ ಮಂಡಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, “ ದೇವ! ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಈ ನಿಷ್ಕರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದನೇಕೆ ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಫಕೀರ—ವತ್ಸ! ವಿಧಾತನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ವಿಚಾರವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಮಟ್ಟಿಗೆ ಯವನ ಯುದ್ಧದಿಂದ ವಿರತನಾಗೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಈ ಕೆಲವು ವರುಷಕಾಲ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದೂ ವೀರರು ಕಾಲಾಧೀನವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗೀರಕ್ತಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಆಪತ್ಯಕ. ಯೋಧಪುರದ ಶಿಶುರಾಜನನ್ನು ಶೈಲಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅವರಂಗಜೇಬನು ಈಗ ವಿಷದ ಹಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ ಸರ್ಪದಂತಿವನು. ಶಿಶುರಾಜನ ಅಂಗವೃತ್ತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಇಹಜೀವನದ ಪರಿಣಾಮವು ಒದಕುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಜೀವನವು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಖದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವೆನು.

ದುರ್ಗಾದಾಸ—(ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದನನಾಗಿ)—ಇದೇನು? ವಿಧಾತನ ಸಂಕಲ್ಪವೆ? ನಾನದನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಖಿಲ ಜಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಸತಿಯಾದವನು ಅಷ್ಟು ನಿಷ್ಕರನೆ? ಇದೇ, ಅವನ ಮಂಗಳಸೂಯವಾದ ವಿಧಾನ? ಹಾ, ದೇವ! ಕಡೆಗೆ ಈ ನಿಷ್ಕರವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತೆ? ಮ್ಲೇಚ್ಛರ ಉಚ್ಛೇದದ ಮಹಾವ್ರತಕ್ಕೆ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಜೀವನ ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಬಂಗಾರದಂತಹ ಭಾರತ ವರ್ಷವು ದಿನೇ ದಿನೇ ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿರಬೇಕೆ? ಅನಂತ ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಾಗಿ

ತ್ರಿಕಾಲ ದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಮಹಾ ಯೋಗಿಗಳೆ! ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವು ತಮಗೇ ಇರಲಿ. ತಮ್ಮ ನಿಷ್ಕುರವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಸಂಭವ—ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ, ರಾಶೋರ ಸೇನಾಪತಿಯು ಹುಡುಗನ ಹಾಗೆ ಅಳುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಅಶ್ರುಜಲದಿಂದ ರುದ್ಧಕಂಠನಾಗಿ ವೇಳತೊಡಗಿದನು:—“ ತಾಯೆ! ಭಾರತ ಭೂಮಿಯೆ! ನಿಖಿಲ ಭುವನ ಅಧೀಶ್ವರಿಯೆ! ಅಗಣ್ಯ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವವಳೆ! ಸರ್ವಾಗಾರ ವಸುಂಧರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಾದಾಯಿನಿಯೆ! ರಾಘವಾ ಜುಫನರನ್ನೂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನೂ ಸೀತಾದ್ರೌಪದಿಯರನ್ನೂ ಪ್ರಸವಿಸಿದವಳೆ! ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಕಡೆಗೆ ಹೀಗಿದ್ದಿತೆ? ದೇವಿ! ಒಂದು ತಡನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡು! ನಿನಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯು ಸ್ಮಶಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ! ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾನುಯವಾದಾ ನಿನ್ನ ಹುಂಕಾರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ತಡವೆ ಕೇಳಲಾರೆನೆ? ”

ಫಕೀರ—ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪಹಿಸು, ವತ್ಸ! ಭಾರತ ವರ್ಷವನ್ನು ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಅಂಧಕಾರವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬಯವೂ, ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಾಬಯವೂ ಅನಶ್ಯಂಭಾವಿಯಾಗಿರುವುದು ಇದು ವಿಧಾತನ ಅಲಂಘ್ಯವಾದ ಸಂಕಲ್ಪ. ಇದನ್ನು ಭಾರತ ನಿವಾಸಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡುವನು.

“ ಹಾ, ದೇವ! ಆ ದಿನವನ್ನು ಮತ್ತಾವಾಗ ನೋಡುವೆವು? ”

“ ಈಗ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಮಹಾಪಾತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವರಂಗಜೇಬನ ವರ್ಣತೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ಮುಸಲಮಾನರ ಪಾಪರಾಜ್ಯವು ಧ್ವಂಸವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲ. ದಾಸವ ಸಮ್ರಾಜನು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಪುನಃ ಮುಸಲಮಾನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹಿಂಟಿರುಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ದಾಸವ ಕುಲವು ಈ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಾಸಿತವಾಗುವುದು. ಆನಂತರ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೇ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಹು ದೂರದಿಂದ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಅತುಳ ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ ಅಮಿತ ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ ಧರ್ಮಪರಾಯಣರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಬೇರೊಂದು ಜಾತಿಯ ಜನರು ವಿಧಾತನ ಮಂಗಳಮಯ

ವಾದ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು, ಬಿದ್ದುಹೋಗಿರುವ ಭಾರತವನ್ನು ದ್ವಾರಮಾಡುವ ಮಹಾ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರು. ಅವರಂಗಜೀಬನವಲಂಬಿಸಿದ್ದ ಭ್ರಮಾತ್ಮಕವಾದ ರಾಜನೀತಿಯು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಪ್ಲವವಾದ ಭರತಖಂಡದ ರಾಜಪುರುಷರಿಗೆ ಚಿರದಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಣಪ್ರದ ವಾಗಿರುವುದು. ११

“ ನಾನು ಅಷ್ಟು ದಿನದ ವರೆಗೂ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಾಗಿ ಯವನರ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಲೆ ? ”

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಯಂತ್ರಗಳ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರ ಆನಂದ ಕೋಲಾಹಲ ಧ್ವನಿಯೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, ಇದೇನು ? ಈ ವ್ಯಸನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಕೋಲಾಹಲವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು ? ಎಂದನು.

ಫಕೀರ—(ನಗುತ್ತ)—ವತ್ಸ ! ನಾವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನರಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಭಯಂಕರವಾದ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹಮಯವಾದ ಠಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಭೀಷಣ ಅಭಿನಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಬಾ,—ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರೀತಿಕರವಾದಾ ಆನಂದೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರೋಣ.

ಅಗಣಿತ ಜನರ ಆನಂದಮಯವಾದ ಕೋಲಾಹಲವೂ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯ ಯಂತ್ರಗಳ ಗಂಭೀರ ನಿನಾದವೂ ಅಗಣ್ಯ ಅಶ್ವ ಗಜಗಳ ಪದಧ್ವನಿಯೂ ಫಕೀರನ ಆನಂದಮಯವಾದ ಮಧುರ ಕಂಠ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದುವು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮುಂದಾಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಫಕೀರನಿಗೆ ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡಿ, ದುರ್ಗಾದಾಸನನ್ನು ಕುರಿತು, * ನೀನು ಇವನನ್ನು ಬಲ್ಲಿಯಾ ? ರೈತನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನು ಹುಟ್ಟುವುದನ್ನು ವೊದಲಾವಾಗಲಾದರೂ ಕೇಳಿರುವುದುಂಟೆ ? ” ಎಂದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ .

ಈ ದಿನ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರತವನ್ನು ತಾಳಿದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಮಯವಾದ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದ್ದ ರಾಧಾನಾಥನ ನಿಕೇತನವಾದ ನಾಥದ್ವಾರವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಕೋಲಾಹಲಮಯವಾದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಕ ಶಿಬಿರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ಸೈನ್ಯ ದಳಗಳೊಳಗೆ ಸೂರಾರು ರಾಜರ ಉಪ್ಪೀಷಗಳು ಬಿಳಿವೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೋಹ ಯಂತ್ರದ ಬಲದಿಂದ ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವಿರಾಗಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಚಿರ ಸನ್ಯಾಸದ ಪ್ರತವನ್ನು ಮರೆತು, ಪುನಃ ಸಂಸಾರದ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರತು! ಯುದ್ಧ ಪ್ರತವುಳ್ಳ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೀರರು ಯುದ್ಧರಂಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಯವನ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮರೆತು, ಒಂದು ಆನಂದೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು! ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜಸರಿವಾರದ ರಮಣಿಯರೆಲ್ಲರೂ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಯೋಧವುರದ ರಾಜಮಹಿಷಿ ಅರುಂಧತಿದೇವಿಯೂ ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರಿಯರನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಈ ನರನಾರಿಯರೆಲ್ಲರ ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯು ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬಕೇ ಒಬ್ಬಳು, ಈ ಆನಂದ ಕೋಲಾಹಲದ ಸಂದಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಹುದೂರ ಹೋಗಿ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ನದಿಯ ಮರಳಲ್ಲಿ ಕೂಳಿತುಕೊಂಡು ನೀರವವಾಗಿ ರೋದನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಣ್ಣೀರಿಂದ ತೋಯಿದ ಅವಳ ಕಾವಿಯ ರಂಗಿನ ಒಟ್ಟಿಯ ಸರಗು ಮರಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳಾ ಕೆದರಿದ ಕೂದಲ ಗೊಂಚಲುಗಳು ಅನಾದರದಿಂದ ದಂಡೆದಂಡೆಯಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳಾ ನೀಲೋತ್ಪಲದಹಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ವಾರಿಧಾರೆಯು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹೊಸ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯು ಯಾರೆಂದು ಪಾಠಕರಿಗೆ ಜೇಳಬೇಕೆ? ಹಾ! ಕೃಷಿಕ ಸೈನಿಕನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜಕುಮಾರನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಡವೆ ಅಂಚರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಬಾರದೆ!

ಮಂದಿರದೆದುರಿಗೆ ಹೂವು ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ದಂಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಮುಂತಾದ ರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ತೋರಣಗಳನ್ನು

ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ತೋರಣಗಳಿಗೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಪಮನೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಷಿಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರಧೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಣಗಳಿಗೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸ ರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದರು. ಅವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜ್ಞೆಗಳು ಯುವ ಉಡುಪು ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಂಗಾರದ ಕವಚಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಬಂಗಾರದ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಖಜಾನೆಗಳು. ಅಂಬರದ ರಾಜನೊಡನೆ ಮಧುಮೇವೆ ಮೊದಲು, ನೆಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧನಶಾಖೆ, ಎದುರುಗೊಳುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಅವರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಾಗಿ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರಾಗಿ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರುಬದುರಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವವರಹಾಗಿ ಸಂತು ಪರಸ್ಪರ ಜರಿದಾಡುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಗಂಡಿನ ಪಕ್ಷದವ ನಾಗಿ ವಿಜಯಪಾಲನು ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಕ್ಷದವಳಾಗಿ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ನಿಂತಳು. ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಹಾಡನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು :-

|| ರಣಗ || ಇಂಗ್ಲೀಷು ನೋಟು || ಶಂಕರಾಭರಣ
 ಪಲ್ಲವಿ || ಸಾಕು ಹೋಗೆಲೊ ಭ್ರಮರಸಾಕು ಹೋಗೆಲೊ
 ಜೋಕೆ-ಜೋಕೆ ಆಶೆಯಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವ್ಯಾಕುಲ ||

ಕೇಳುಅಳಿಯ ! ಪೇಳುವೆ-ಜಿಲುವ ಬೆಳಗಿನಿಂ ||

ಆಳುತಿರ್ಪುದು ಕಮಲ ಅರಳಿ ನದಿಯ ಬಲದಲಿ || || ೧ ||

ಹಾರುತಿರ್ಪಿಯೊ ? ಸುರಭಿ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದಲಿ

ಹಾರೈಸುತ್ತ ಮಧುವ ನೀಂಟಿ ನದಿಯತೀರಕೆ || ೨ ||

ನಾಗಿನೀರು ಗರಳ ತರಂಗ ಸುಗಂಧೀರ ನದಿಯಲಿ ||

ಭೋಗಿನಿವೆನು ಕವಲಿಯೊಡನೆ ಕೂರ್ಮಕೇಳಿಯು || ೩ ||

ಸಾವು ನಿಜವು ನಿನಗೈ ಮರನು ನೀಡೆಯಿಂದಲಿ ||

ನೋವು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮೈಗೆ ಹತಿಯು ದಶನದದಾ || ೪ ||

ತುಘಾಸು ಭಾರಿಯು ಮನಗೈ ಬೇಗ ಸಾಗೆಲೊ ||

ಅನಾಯ ವಲತು ಜಾಗರೂಕನಾಗ ಬೇಕೆಲೊ || ೫ ||

ಗುಣವನು ದರ್ಶದಿಂದ :-

ಪಲ್ಲವಿ || ವನನಾಡುವೆ ! ಅಬಲೆ ನಾರಿಯೆ ! ಛೇ ಛೇ ||

ಶ್ರಾಣವೆಮ್ಮದು ಎಣಿಸತಾರದೊ ತುಘಾನು ಭಾರಿಯಾ ||

|| ಸೇನಸುತಿಯಡಂ ಕತ್ತೆಯೆ ಪಣವು ಅಡಲವೆಮ್ಮಡಿ ||

ಕುಣಿವುತಿಹುದು ಮತ್ತೆಯು-ಭುಜಬಲದ ಹೊಮ್ಮಿದು || ೧ ||

ಒಹೋ-ಶತದಳ ! ನೆರ್ದುಲ ಸುಂದರಿ ! ಹೊಂದಿತು ||

ಪೋಹ ದಾಟ ನಿನಗೆ ಮೃದುಸಮಾರದೊಂದಿಗೆ || ೨ ||

ಬಮರ ವಿಂಡು ನಾವು ಮದಿಸಿ ಯಿಂದು ಇರ್ಪೆವು ||

ಧನಮುಕೆ ಸರಸಿ ಜಲದಿ ಸೊಗದಿ ಮಿಂದು ಬೆಮಿಪೆವು || ೩ ||

ಬಿಟ್ಟು ಸಾಗೆಲಾ, ನಳಿನಿ, ನೀರಜಾಕ್ಷಿಯೆ !

ಕೆಟ್ಟಕೇಡು ನಿನಗೆ, ವೀತರಣದೊಳಿಕ್ಕಿಸು, || ೪ ||

|| ತೋರಣ ಬಾಗಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ತೆರೆಯೆ, ಮೋರಗಿ ||

ಸೌರು, ಜಾರುತೀರೆಯಿಂ ಯಡರುಗಾಲಿನಂ || ೫ ||

ರಮಣಿಯರು ನಗುತ :-

ಪಲ್ಲವಿ || ಭಾವು ! ಭಾವುರೆ ! ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಆಶೆಯು

ಭೂಪ ರೈಸೆ ನೀವು ! ತೀರುವುದು ಭಲ ! ಪಿಸಾಸೆಯು ||

ಗೆಲ್ಲುವುದೆತ್ತಲು, ಮಿರ ಮತ್ತರಂಗದಿ ||

ಫುಲ್ಲು ನೇತ್ರರೊಡನೆ ಸಾರಿಪೋಹ ಸಮರದಿ || ೧ ||

ಹಾಯ್ ! ಬಲಿಹಾರ ! ಅರಿಯೆ ಮನದ ದಃಗುಡವ ||

ಹಾಯ್ ! ಬೆರಗಿನುಡುಪತೊಟ್ಟು ಲಜ್ಜೆ ಸದಿರುವಿಯಾ || ೨ ||

ಪೇಳು-ಯಂತ್ತು ಘಳಿಪೆಯೊ ಮುಂದೆ ಮಾನವ ||

ಮೇಳ ಮೊತು-ಪ್ರೇಮದಾಶೆ ಬಿಡೆಲೊ ಮಾನವ || ೩ ||

ಪಂಕಜ ರಾಣಿಯ-ಅಂಕೆ ಬಿಡುವುದುಚಿತವು ||

ಮೊಂಕು ಅಳಿಯೆ ! ಬೆಂಕಿಬಿಡುವಳೊಮ್ಮೆ ಬಿಚಿತವು || ೪ ||

ವೀಡದು ಇಂಬಾದೆಯನ್ನು ತಾಚಿಕೊಡು ಮುಂದು ಬಂದು ಕತ್ತಿ

ಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ :-

ಪಲ್ಲವಿ || ಕೊಬ್ಬುವಾತಿನ ಸೆಬ್ಬೆಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸು ||
 ಡಬ್ಬಗಾತಿ ಯಬ್ಬರ ಬಗೆಯ ನಾವು ಬಲ್ಲಿವು ||
 ನೋಡು ಕಾಮಿನಿ, ಹರಿತಧಾರೆಯಸಿಯನು ||
 ನೋಡು ಮತ್ತೆ ಕಾಮಿನಿ, ವಳಿತ ಶಾಣಿತ ತೀರನು || ೧ ||
 ಶಂಕಿತನಯನದಿಂ-ಕಂಪಿತ ಜಘನೆಯೆ !
 ಹುರಕರಿಪ ಕಡು ದೀರ ರೆಮ್ಮ ನೋಡು ವಿನಯದಿಂ || ೨ ||
 ಸಾರಸಾಕ್ಷಿಯೆ ! ಸಾರು ಬೇಗ, ಅಸಿಯ ||
 ಕೂರು ತೀರು ತಿರುಗಿ ಇರಿವುದೆದೆಯ ಕಮಲವ || ೩ ||
 ರಣ ಭೂಮಿ ಶಯನವು ಪಂಕಜಾಕ್ಷಿ ತಪ್ಪದು |
 ಮುಣುಗಿ ತೇಲಿ ನೆತ್ತರಕಡಲಿ ಕವಿದಮುಪ್ಪದು || ೪ ||
 ಹಾಯರೆ ! ಅಸುವ ನೀಗಿ ವುರುಡುವುದು |
 ದಾಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರಮೆ ಭರದಿ ಭರಣಿ ವಕ್ಷದಿ || ೫ ||

ಆಮಣಿಯರು ನಗುವೊಗರಾಗಿ ಅಪಾಂಗ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ :-

ಪಲ್ಲವಿ || ಮಿದು ನಗೆ ಅರಳಿದೆ ತುಟಿಯೊಳು ಸವಿನೋಟ ತೋರಿ |
 ಇದಿಗೊ ಪಿಡಿದು ಇಹಳು ಹೂವಿನ ಬಿಲ್ಲನು ನಾರಿ ||
 ಪೂಸರ ವೆರಗಲು ಪೊಮ್ಮೆ ಜಸಕೆಮೋಸ |
 ಸಾಸವೆಸಗೆ ಓಂದಯಕೆ ಮಿತಿವಾರಿ ದೋಸ || ೧ ||
 ಕಾಮಿನಿ ಬೀರಲು ಕೊನೆದಿಟ್ಟಿಯಲಗನು |
 ಕಾಮ ಬಿಮ್ಮನಿರನೈ ! ಬೊಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟಿ ವುಳಿಯದು || ೨ ||
 ಮಾರನು ಮಾಳ್ವನು ನಾರಿಮಣಿಗಳೂಳಿಗವ |
 ಬೀರರೆದೆಗೆ ದಳಪೊತ್ತಿ ಶರವ ಬೀರುವ || ೩ ||

ಗಂಡನರು ದೀನರಾಗಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು ಕೊಂಡು :-

ಪಲ್ಲವಿ || ಸೋತೆ ವಿಂದು ಖತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿಲ |
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತೆರೆದು ಯಮ್ಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಿರಿ ||
 ಶರಣು ಶರಣು ಯೆಂದು ಅಡ್ಡಬೀಳುವೆವು |
 ಹರಣಿ ಸಯನ ಜನದ ಪೇರ್ನೆಯುಲಿಯೆ ಪೇಳ್ವಿವು || ೧ ||

ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು :-

(ಮಂಗಳಂ) ಶೇಷಶಾಯಿಯ ಕರುಣ ಹವಣಿ ಬಂದಿತು |

ಘೋಷದಿಂದ ಪಾಡುವ ಅವನ ಮಹಿಮೆ ಯಂದವ ||—

ಅನಂತವಾಗಿದ್ದಾ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಅಳುವ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿ ಸಿತು. ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಕೂಗುತ್ತ ಓಡಿಬಂದು ಆಯ್ಕೋ! ಸರ್ವನಾಶ ವಾಯಿತು! ಬೇಗನೇ ಬನ್ನಿ—ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ನದಿಞ್ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋದಳೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಹಾಡುಗಳು ನಿಂತುಹೋದುವು. ಸರನಾರಿಯರ ಯುದ್ಧವು ಭಂಗ ನಾಯಿತು. ಪ್ರೇವದ ಕೋಲಾಹಲವು ವಿಷಾದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಸರನಾರಿ ಯರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಬಿದ್ದುಹೋದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿದಳು. ಪರಿಯುತಿದ್ದ ನದಿಯು ಚಂದ್ರನನ್ನು ವಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲಕಲ ರವದಿಂದ ನೈತ್ಯವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಗುರುತಾವುದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ದ .

ನಾಥದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಹರಿದಾರಿಯ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೂನಾ ನದಿಯ ಮರಳಲ್ಲಿ ಲತಾಗುಲ್ಮಾದಿಗಳ ಮೊದೆಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ಜನವಾದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಉಪನದಿಯಲ್ಲಿ ಫಕೀರನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಅಚೇತನವಾಗಿದ್ದ ದೇಹವನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವಳೆದುರಿಗೆ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಮಾತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಫಕೀರನು, “ ಅ - ಬೇಡ ದೇವರ ಸಂಕಲ್ಪವು ಇದ್ದ ಹಾಗಾಗಲಿ ” ಎಂದನು.

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂ, ಕಾತರಸ್ಪರದಿಂದ, “ ಗುರು ದೇವ! ನನ್ನ ಚಿರಕಾಲದ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಗೊಳಿಸೋಣಾಗಲಿ—ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಡೋಣಾಗಲಿ ” ಎಂದಳು.

“ ವತ್ಸೆ! ನೀನು ಬುದ್ಧಿ ಮತಿಯಾಗಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವಳಹಾಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆ? ಅದು ನನಗಿನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು

ಇದುವರೆವಿಗೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಅಮರಸಿಂಹನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ—ಅಮರಸಿಂಹನು ಇವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನಗೆ ಸಮ್ಮತವೆ? ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಗರಡಹೆಂಡಿರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದೆಯಾ? ”

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿ—(ಅಳುತ್ತ)—ಅಯ್ಯೋ! ದೇವ! ಇಷ್ಟುಕಾಲದ ಬಳಿಕ ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕವಳಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣಾಯಿತೆ! ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಿಯಾದ ನಾನು, ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಆ ದೀನದಾದ್ಯ ಕೃಷಿಕನು ರಾಜಕುಮಾರನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳು ಎಲ್ಲಾ ದುಃಖವೂ ನೀಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು. ಹೊಸ ದಂಪತಿಯರು ಸುಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಆಶೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೆನು. ಆ ಆಶೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ? ಈ ಅಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಬಾಲೆಯ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡೋಣಾಗಬೇಕು. ಬೇಗನೆ ಹೇಳೋಣಾಗಲಿ, ದೇವ! ತಾವು ಬೇಗನೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಚಿರದುಃಖಿನಿಯ ಇಹಜೀವನದಲ್ಲಿರುವುದಿದೊಂದೇ ಆಶೆ—ಇದು ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದದೆ?

“ ವತ್ಸೆ! ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಭಯವಿಲ್ಲ—ವಿಧಾತನ ಮಂಗಳ ಮಯವಾದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಾವು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ”

ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು ಹರುಷದಿಂದ, “ ಹಾಗಾದರೆ, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡೋಣಾಗಲಿ—ನಾನು ಹೋಗಿ ಮಿವಾರದ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಈ ಸುಖದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ” ಎಂದಳು.

“ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲು, ವತ್ಸೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳತಕ್ಕದಿದೆ—ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ನಿನಗೆ ಚಿರಜೀವನವೂ ಪತಿ ಸುಖವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವುದು, ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಸತಿಯೇನಾಗುವುದೋ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಳವಳಗೊಂಡಿದೆ. ”

ದೇವರೆ! ಕಡೆಗಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಈ ದೆಶೆ ಬಂದಿತು! ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಮಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ಹುಡುಗಿಯ ಮುಂದಿನ ಸುಖವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗಾಯಿತು!”

ಘೋರನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು ಕಾತರೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನುಡಿದುದನ್ನು ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಆನಂದ ವ್ಯವಾಹಾರ ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಾದದ ರೇಖೆಯು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಕರುಣ ಸ್ಪಂದಿಂದ “ ಗುರುದೇವ! ತಾವೇನೋ ಅಂತರ್ಯಮಿಗಳು. ನಾರಿಯ ಹೃದಯವು ತಮಗೆ ಗೋಚರವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಕುಮಾರ ಅಮರಸಿಂಹನು ನನಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಆಹುದು. ನನ್ನ ಇಹಜೀವನದ ಇಷ್ಟದೇವತೆ! ನನ್ನ ಪರಲೋಕದ ಸಾಧನೆಗೂ ಅವನೇ ಅಧೀಶ್ವರ! ನನ್ನ ಈ ಅಲ್ಪವಾದ ಪ್ರಾಣವು ಅವನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಿಯತರವಾದುದೆ? ಗುರುದೇವ! ತಾವು ತಿಳಿಯಲಾರಿರಿ-ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮುಳ್ಳು ತಾಕಿದರೆ ನನ್ನ ದೇಹದ ರಕ್ತವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವೆನು. ನನಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖವಿರದು. ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡೋಣಾಗಲಿ-ನನ್ನ ಹೃದಯೇಶ್ವರನು, ಅವನು ಬಯಸುವ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಮದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ನಾರಿಯ ಸುಖದ ಪರಾಕಾಷ್ಠವನ್ನು ಹೊಂದುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಆ ರ ನ ಯ ಪ ರಿ ಚ್ಛೇ ಡ .

ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಉಪವನವು ಪ್ರಾತಃಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿಯ ಕಲಕಲ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಕುಲದ ಮನೋಹರವಾದ ಮೃದುವಾದ ಕಾಕಲಿ ಶಬ್ದವು ಸೇರಿ, ಸುಧಾಮಯ ವಾದೊಂದು ತಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ಬೂನಾ ನದಿಯ ಮರಳು ಶಿಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನಿರಾಳ ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೂಗಾಳಿಯು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೋಗಿ ತೀತಲವಾದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಈಚು ಬಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೋಗಿ ಕುಸುಮ ಕುಲದ ಅಲಿಂಗನದಿಂದ ತನ್ನ ಮೃದುದೇಹವನ್ನು ಪರಿಮಳದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕೋಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮನೋಹರವಾದ ಕಾಕಲಿ ಕೂಗಿನಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ವನ್ನು ತಳಿದು ಫುಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ಮಲಗಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಅಲಕದಾಮದೊಂದಿಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಆಗಲೂ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ನೆಲದಮೆಲ್ಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಮಲಗಿದ್ದವಳು ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡಳು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತಾನು ಈ ಶೋಕತಾಪಮಯವಾದ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿ ಕುಲದ ಇಂಪಾದ ಕೂಗಿ ನಂದಲೂ ಅಸ್ವರಿಯರ ಕಂಠದ ಇನಿದಾದ ಸಂಗೀತದಿಂದಲೂ ವಜ್ರಗಳ ಹೂವು ಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಮುತ್ತಿನಲತೆಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿದ್ದ ಸುರಲೋಕ ಷಲ್ಲಿ ಕುಂದಿಲ್ಲದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಅಮರರ ವಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಫಕೀರನು ಸ್ವರ್ಗದ ರೂಪ ವನ್ನು ತಾಳಿ ದೇವಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಫಕೀರನು ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ವಶ್! ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಸನವಿಲ್ಲ ವೈಷಮ್ಯವಿಲ್ಲ, ವರ್ಣಭೇದವಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡದೆಂದಾ ಗಲೀ ಚಿಕ್ಕದೆಂದಾಗಲೀ ಧನಿಯೆಂದಾಗಲೀ ದಂದ್ರನೆಂದಾಗಲೀ ರಾಜನೆಂದಾ ಗಲೀ ರೈತನೆಂದಾಗಲೀ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು! ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಾಗಾದರೆ ಪಾಪಮಯವಾದಾ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿಕನು ಈ ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನಕ್ಕೆ ಬರಕೂಡದೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಹಾಗೂ ತನ್ನ ಪುನೋಚ್ಛಾವವನ್ನು ಫಕೀರನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮುಗುಳುನಗೆ ಮೊಗನಾಗಿ, “ ನೋಡು, ವಶ್! ಪಾಪಮಯವಾದ ಸುರಲೋಕ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿಕನು ಈ ಆನಂದಧಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೂ ಕೃಷಿಕನಾಗಲೇ ಅಮರರ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ತಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ಕೃಷಿಕನನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಇದುವರೆಗೂ ತನ್ನನ್ನು ಈ ಆನಂದಧಾಮಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲಿಲ್ಲ ವೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಹಾಗೂ, ಅದಕ್ಕೆ ವನು ‘ ಕ್ಷಮಿಸು. ರಾಜಕುಮಾರಿ! ಇನ್ನು ಪ್ರಾಣವಿರುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಗಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೂ ಕನಸುಬಿದ್ದಿತು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೃಷಿಕನು ರಾಜಾಧಿರಾಜನ - ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಕಾಲಕೆಳಗೆ ಕೂಳಿತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು

“ ಕ್ಷಮಿಸು, ರಾಜನಂದಿನಿ ! ಪುನಃ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿರಬೇದು ”
ಹೇಳಿದನು.

ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ಒಂದು ತಡವೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಪುನಃ ಕಣ್ಣಿರಿದು ಭಕ್ತನ ಶೂನ್ಯೆಯಾದವಳ ಹಾಗೆ ಪ್ರೇಮಮಯವಾಗಿಯೂ ಅಮೃತಮಯವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾ ಮುಖವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೃಷಿಕನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಚರಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಕ್ಷಮಿಸು, ರಾಜಕುಮಾರಿ ! ಎಂದನು.

ರಾಜಕುಮಾರಿ—(ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕ್ಷೀಣಸ್ವರದಿಂದ)—ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀನಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ? ನಿನಗೆ ಈ ರಾಜವೇಷವೇಕೆ ? ಯಾರ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡುವೆ ? ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿನು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ? ನಿನ್ನ ಮೊಕದ್ದೆ ನನಗಾವುದು ? ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿಕ—ಅಂಬಾಲಿಕೆ ! ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟು ದಿನವೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಿವಾರದ ರಾಜನ ಮಗ ಅಮರಸಿಂಹನು !

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಬಿರುಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಅಮರಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಳಿಕ, “ ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಇದುವರೆಗೂ—”

ಮುಂದೆ ಮಾತು ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಂಠವು ರುದ್ರವಾಣಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಧಾರೆಯು ಸುರಿಯಿತು. ಅಮರಸಿಂಹನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕಿಲನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅವಳಾಕಂಠನಿಯು ತುಂಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಅವಳ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಲವು ಒಂದಹಾಗಾಗಿ ಅಮರಸಿಂಹನ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಅವಳಾ ಬಿಳಿದಾಗಿದ್ದ ಮುಖಮಂಡಲವು ಆರಕ್ತಿಮೆವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಠನಿಯು ತುಂಬಿತು. ತುಟಿಯು ಅದರಿತು. ಅವಳು ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ ರೋಷದಿಂದಲೂ ಅಶ್ರು ನಯನೆಯಾಗಿ, “ ಇಷ್ಟು ದಿನವು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ವೇದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ನೀಕೆ ? ” ಎಂದಳು.

ಅಮರಸಿಂಹ—ರಾಜನಂದಿನಿ ! ನೀನು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆ ತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗಿರಿದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ರುತಿದ್ದೆನು.

ಉಪವನಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವು ವ್ಯಕ್ತವಾದುದು. “ ಸವಿ ಹೇ ಕೇಶಮಧನ ಮುದಾರಂ ” ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ನಗುತ್ತ ನಗುತ್ತ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ನವದಂಪತಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಅಮರಸಿಂಹನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಅಂಜಾಲಿಕೆಯ ಕಾಲನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅತಿಚಿಂತಿತೆಯು ಚಮಕಿತೆಯಾಗಿ ಅವಕುಂಠನದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡಳು. ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಕೈತಾಳ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು :—

“ ಸ್ವಧನು ಸನಾಗನು ಲಜ್ಜಿತಯಾ ಪಟುಚಾಟು ಶತ್ಪ್ರಸುಕೂಲಂ |
ಮೃದು ಮಧುರ ಭಾಷಿತೆಯಾ — ”

ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಓಡಿಬಂದು ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಾಡನ್ನು ಪೂರೈಸಗೊಡಿಸದೆ, ಧೀ, ಸವಿ! ನೀನು ಬಹಳ ನಾಕ್ಷಾಣಿ ಹಲ್ಲಾದೆ! ಎಂದಳು.

ವಿಲಾಸಕುಮಾರಿಯು ಅಂಜಾಲಿಕೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಲ್ಪಿತ ರೋಷದಿಂದ, ಅಮರಸಿಂಹನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ, “ ನೀನು ದುರದ್ರನಾದ ರೈತನಾಗಿದ್ದು ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಸ್ವಯಂವ್ಯವಹರಿಸಿತು? ” ಎಂದಳು.

ಅಂಜಾಲಿಕೆಯು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಂಠದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ, “ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನು ದುರದ್ರನಾದ ರೈತನಲ್ಲ! ದೇವಿ! ಇದು ನೋಡು, ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅನುಲೂಪರತ್ನವಾದ “ ಕೋಹಿಸುರು ” ಎಂದನು.

:0:
ಉ ಳಿ ದಿ ದ್ವ ದು .

ಘೋರನು ದುರ್ಗಾದಾಸನಿಗೆ ಷೇಳಿದುದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವನು ಅತಿಶಂಕಿತನನ್ನು ಯೋಧವುರದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಯವನರ ಯುದ್ಧದಿಂದ ವಿರಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಮಿವಾರದ ಮಹಾರಾಜನು ಒಹಳ ಆದರದಿಂದ ರಾಘೋರ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಗೊಳಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ದುರ್ಗಾದಾಸನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಮಿವಾರದ ರಾಜಧಾನಿ

ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಖದಿನ್ನಿರೂತಿದ್ದನೆಂದೂ ಅಮರಸಿಂಹನು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ದುರ್ಗಾದಾಸನ ಪೆಚ್ಚೆ ಕೈ ಸಲುಬಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಐಡುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ, ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೋದುವ ಸವಳ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ರಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತೃಮುಂದಿರವು ಪ್ರಸ್ತರ ವಿಚಾರವಾದ ಸೂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಅಮರಸಿಂಹನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ದಿವಸದಿಂದ ವಿಜಯಸಾಲನು ತಾನೂ ಸಮಾರೋಹದಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ರಮಣಿಯರು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಹಳ ಹಾಸ್ಯ ಪರಿಹಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕಾಳಗುಡ್ಡನು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡನು! ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಚಂದಾವತದ ಸೇನಾಪತಿಯು ಪುಡಳು ಐಲಳುನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಉದಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮದುವೆಗೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದನು.

ಅಂಬರದ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಮೂರುದಿನದಲ್ಲಿ ಫಕೀರನು ಮಾನವಲೀಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಹಲೋಕದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದು ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದ್ದರು. ಅಮರಸಿಂಹನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಾತ್ಯಮಂದಿರದ ವಾರ್ಶ್ವದದಲ್ಲಿ ಫಕೀರನಿಗೆ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿ ಆಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಕಂಭವು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈಗಲೂ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ "ಸಮಾಧಿಮಂದಿರ" ಎಂದು ಹೆಸರು.

ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವವು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯೂ ಆನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಹುಡುಕಿಸಿದಳು. ಆದರೂ ನೆಲೆಪತ್ತೆಲ್ಲ.

ಎಳು ವರ್ಷಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ದಿನ ಅಮರಸಿಂಹನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಫಕೀರನ ಸಮಾಧಿಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡುವು ಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅನುಚರನನ್ನು ಹಿಂದೆ ದೂತದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಾವಿಬ್ಬರೇ ಸಾಯಂಕಾಲವಾದ ಬಳಿಕ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಮಾಧಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ

ಹಾಗೆ ನಿರ್ಜನವಾಗಿದ್ದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹಾಡುವ ಹಾ-
 ಕೇಳಿಸಿತು. ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆಂದು ಹೋಗಿ ನೋಡುವಾಗ ಶುಭ್ರವಸನವು
 ನುಟ್ಟು ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಣಕೂದಲುಳ್ಳ ರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳು.
 ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಸ್ತಂಭದ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ
 ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು. ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯಾಗಿ
 ದ್ದಳು ! ನಿರ್ಜನವಾಗಿ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾ ಶೈಲಶೃಂಗದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ
 ವಾದ ಸಮಾಧಿ ಸ್ತಂಭದೊಳಗೆ ಎದ್ದುಹೋಗಿದ್ದ ವಾಕ್ಯ ಮಂದಿರದ ಕಲ್ಲು
 ಗುಡ್ಡೆಯಮೇಲೆ ನಿಂತು ಸುರಲೋಕದ ಅವೂರ್ವ ರೂಪವಾದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ
 ದಶದಿಕ್ಪಗಳನ್ನು ಉಜ್ವಲ ಮಾಡುತ್ತ ಸುರರಮಣಿ ವಿಶಾಸಕುಮಾರಿಯು
 ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು :-

“ ಮೈಚ್ಚ ನಿನಹ ನಿಧನೆ ಕಲಯಸಿ ಕರವಾಲಂ ! ”

ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

